

SREDNJI
KRŠĆANSKI NAUK

HEFFLER - KORNFEIND

SREDNJI
KRŠĆANSKI NAUK

Priredio
Dr Nikola Kolarek

NAPOMENA ZA UPORABU KNJIGE

Ova je knjiga namijenjena da bude priručnik za 3. i 4. godinu vjeronaučne obuke nižega stupnja.

U trećoj se godini uzimlju štiva označena rimskim brojem III. kao novo gradivo.

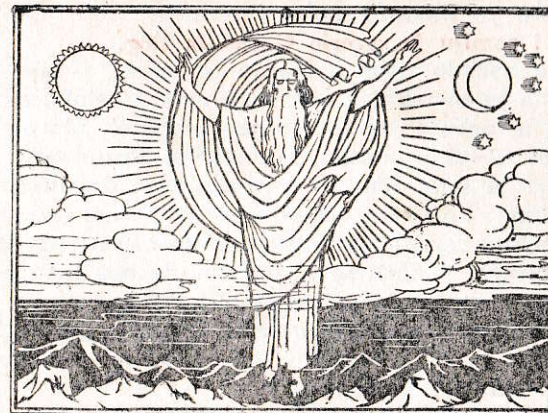
U četvrtoj se godini uzimlju štiva označena rimskim brojem IV. kao novo gradivo.

U obje se godine ponavljaju štiva, koja nisu označena brojem III. i IV., a uzeta su već u prijašnjim godinama. Ponavljanje ovih štiva se redovno uklapa u vrijeme, koje najbolje odgovara crkvenoj godini. Kod toga treba uzeti u obzir nove dodatke u već obrađenim štivima kao i nove pobude u »Primjeni na život«.

1 9 6 5

Izdalo Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb.

Tisak: »Tipografija«, Đakovo — 1965.

ŠTO JE BOG UČINIO ZA NAŠ SPAS

BOG OTAC STVORITELJ

1. BOG JE STVORIO NEBO I ZEMLJU

Prije nego je postalo nebo i zemlja, bijaše samo Gospodin Bog. Na početku stvori Bog nebo i zemlju. Zemlja je bila pusta i prazna. Tama je bila posvuda.

Tada reče Bog: »Neka bude svjetlost!« I bila je svjetlost. I bio je prvi dan.

I reče Bog: »Neka bude svod nebeski. I bilo je tako. Bog nazva svod nebo. I bio je drugi dan.

I reče Bog: »Neka se voda sabere na jedno mjesto i neka se pokaže suho!« I nazva Bog suho kopno, a skupljenu vodu more.

I reče Bog: »Neka iz zemlje nikne trava, bilje i drvo rodno!« I bilo je tako. I bio je treći dan.

I reče Bog: »Neka budu svjetlila na svodu nebeskome!« I zasja sunce po danu i mjesec i zvijezde po noći. I bio je četvrti dan.

I reče Bog: »Neka budu ribe u vodi i ptice u zraku!« I bio je peti dan.

I reče Bog: »Neka budu svakojake životinje na zemlji!« I bile su. Najposlije stvori Bog čovjeka. I bio je šesti dan.

I sve, što je Bog načinio, bilo je dobro.

Tada prestane Bog uređivati zemlju, blagoslovi i posveti sedmi dan za počinak.

1. Kako je postalo nebo i zemlja?

Nebo i zemlju je stvorio Gospodin Bog.

Bog je načinio nebo i zemlju iz ničesa, i nije ništa za to trebao. Dosta je bila Božja odluka, i nebo i zemlja su postali. To znači: Bog je nebo i zemlju (svijet, prirodu) stvorio. Bog je svijet uredio u šest razmak, koje Sveto Pismo zove »dani.« To nisu dani od 24 sata. Kad je dovršen jedan dio uređenja svijeta, Sv. Pismo kaže: To je bio jedan dan. Sv. Pismo hoće time kazati, da je Bog svijet zamislio prema mudrom planu i da ga je u divnom redu uredio. A služi se sa 6 dana, da nas tako potakne te 6 dana radimo, a sedmi dan posvetimo počinku.

Boga zovemo Stvoriteljem neba i zemlje, jer je Bog stvorio nebo i zemlju.

2. Što može učiniti Bog?

Bog može učiniti sve, što god hoće. Bog je svemoguć.

Bog od početka do danas neprestano uzdržava i upravlja svijet. On se skrbi i brine za sve stvorove, osobito za čovjeka. On je svima dobar otac. Bog je pun ljubavi. Zato svima stvorovima, a posebno čovjeku, daje nebrojena dobra. Bog je dobrostiv.

3. Gdje je Bog?

Bog je svuda: na nebu, na zemlji i na svakom mjestu. Bog je svudašnji.

4. Zašto Boga ne možemo vidjeti?

Boga ne možemo vidjeti, jer je duh i nema tijela.

5. Je li Bog počeo živjeti?

Bog nije počeo živjeti, niti će prestati živjeti. Bog je uvijek bio i uvijek će biti. Bog je vječan.

6. Tko je Bog?

Bog je Stvoritelj i Gospodar neba i zemlje, od koga je sve što jesmo i imamo.

7. Ima li više nego jedan Bog?

Samo je jedan Bog.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Ako nije jedna kuća na zemlji ili džepna ura nastala sama od sebe, još je manje mogao nastati sam od sebe ovaj svijet s milijunima zvijezda.

Kad gledaš večernje nebo i zvijezde na njemu, ljepotu zemlje i veličinu mora, pomisli, kako je velik, mudar i dobar Gospodin! Sve je Bog stvorio, da nama ljudima služi! Zato časti Boga često i izgovaraj: „Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje“.

Zahvaljuj svome Stvoritelju svakidanjem jutarnjom i večernjom molitvom. Time priznaješ, da si njegov stvor, a On tvoj dobar Otac.

2. BOG JE STVORIO ANDELE — O ANDELIMA

Osim svijeta, što ga vidimo, Bog je stvorio još i svijet, koji ne vidimo. To su nebrojeni dusi, koje zovemo anđeli. To je nevidljivi svijet. Anđeli su čisti dusi. Imaju samo dušu, a nemaju tijela. U početku su svi anđeli bili dobri i sretni. Bili su sveti. Bili su u milosti kod Boga. No mnogi su se anđeli odmetnuli od Boga, jer su željeli njemu biti jednaki. U nebu nastade velika borba. Arhanđeo Mihael i drugi dobri anđeli borili su se protiv zlih anđela. Zli su anđeli nadvladani i bačeni u pakao, da se navijek muče. Oni se zovu đavoli ili zli dusi. Anđeli, koji su ostali Bogu vjerni, zovu se dobri anđeli. Njih je Bog nagradio. Uzeo ih je k sebi, da sretni uživaju u Bogu.

*

8. Koga je Bog stvorio na nebu?

Na nebu je Bog stvorio nebrojeno mnogo anđela.

9. Kakvi su bili anđeli, kad ih je Bog stvorio?

Kad je Bog stvorio anđele, bili su svi dobri i sretni.

10. Jesu li svi anđeli ostali dobri i sretni?

Nisu: mnogi su sagriješili, pa ih je Bog odbacio u pakao. Ti se zovu đavoli ili zli dusi.

Đavoli napastuju ljude na zlo. Od napasti zlih duhova obranit ćemo se, ako se molimo Bogu i ako napasti od sebe postojano odbijamo.

11. Kako nas pomažu dobri anđeli?

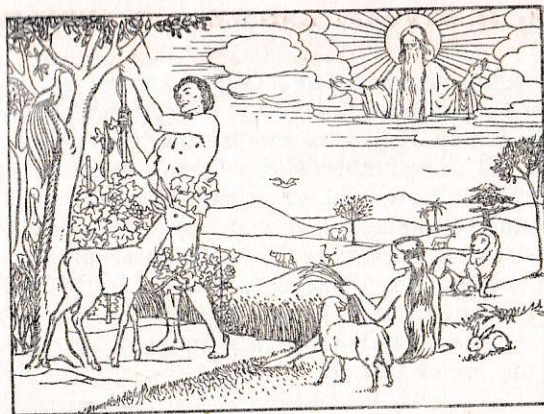
Dobri anđeli nas pomažu tako, da se mole za nas i da nam čuvaju dušu i tijelo. Zato se zovu anđeli čuvari.

Svetkovinu anđela čuvara slavimo na 2. rujna.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Bog daje svakome čovjeku anđela čuvara. Dao ga je i tebi. On te potiče na dobro. Štuj anđela čuvara. Slušaj ga, kad te potiče na dobro. Zazivaj ga u pomoć svaki dan, ujutro i uveče, a osobito u napasti.

MOLITVA ANĐELU ČUVARU

Anđele čuvaru mili! — Svojom snagom me zakrili!
Prema Božjem obećanju — Čuvaj mene noću, danju!
Osobito pak me brani — Da mi dušu grijeh ne rani,
A kad s ovog svijeta pođem, — Sretno da u nebo dođem,
Da se ondje s tobom mogu — Vijekom klanjat dobrom Bogu.

3. BOG JE STVORIO PRVE LJUDE — SREĆA PRVIH LJUDI PRIJE GRIJEHA

Prije nego je Bog stvorio čovjeka, rekao je: »Načinimo čovjeka na svoju sliku i priliku!« I načini Gospodin Bog tijelo od zemlje i udahnu mu besmrtnu dušu. Tako je postao čovjek živ. To je bio prvi čovjek. Bog mu je dao ime Adam, to jest čovjek od zemlje.

Bog je zasadio za čovjeka lijep vrt, koji se zvao zemaljski raj. Ondje je bilo svakovakih drveta, punih lijepoga roda. U taj je vrt metnuo Bog čovjeka, da ga obrađuje i čuva. Bog je rekao Adamu: »Sa svakog drveta u vrtu slobodno jedi. Ali s drveta u sredini ne jedi. Ako budeš jeo, umrijet ćeš!«

Adam je bio na zemlji sam. Tada Bog reče: »Nije dobro, da čovjek bude sam. Načinimo mu pomoćnicu, koja mu pristaje.« I pusti Bog san na Adama, pa od njegova tijela načini tijelo žene. Kad se Adam probudio, doveo mu je Bog ženu, a Adam joj dade ime Eva. Bog je dao Adamu i Evi u dušu poseban dar, da su bili sveti. Po tome daru su bili djeca Božja. Bog ih je obdario još i velikim znanjem. Adam i Eva bili su sretni u raju zemaljskom. Nisu trebali trpjeti ni umrijeti. — Bog je blagoslovio Adama i Evu i naredio im, da budu roditelji svima ljudima.

*

12. Kako je Bog stvorio prvoga čovjeka?

Bog je načinio prvomu čovjeku od zemlje tijelo i udahnuo mu dušu. Tako je postao prvi čovjek živ.

Čovjek ima dušu i tijelo. Po duši je čovjek sličan Bogu. Duša je duh. Ona misli i sama odlučuje, što će čovjek činiti. Duša ima razum i slobodnu volju.

13. Umre li duša, kad tijelo umre?
Ne, duša ne umre nikada. Duša je besmrtna.

14. Kako se zovu prvi ljudi, koje je Bog stvorio?
Prvi ljudi, koje je Bog stvorio, zovu se Adam i Eva.

Svi ljudi potječu od Adama i Eve. Eva znači »majka živih«. Zato su Adam i Eva naši praroditelji.

15. Kako su živjeli prvi ljudi u zemaljskom raju?
Prvi ljudi živjeli su u zemaljskom raju veoma sretno. Nisu trebali trpjeti ni umrijeti, dok su bili Bogu poslušni.

16. Jesu li prvi ljudi isprva bili dobri?
Prvi ljudi bili su isprva dobri i sveti.

Bog je htio, da Adam i Eva i sva njihova djeca budu zauvijek s Njime sjedinjeni kao djeca sa svojim Ocem. Zato im je dao dar.

17. Koji je najljepši dar, što ga je Bog dao prvim ljudima?

Najljepši dar, što ga je Bog dao prvim ljudima, jest posvećujuća milost.

Bog je duši prvih ljudi dao od svoje božanske ljepote, sjaja i svetosti: Po toj ljepoti i sjaju duša bili su Bogu još više slični, nego po samoj duši. Ta pridodana ljepota, sjaj i svetost duše zove se milost posvećujuća. Po njoj su prvi ljudi bili djeca Božja. Dobili su pravo, da jednom dođu k Bogu u nebo. Na zemlji su trebali Boga poznavati, ljubiti i vršiti Njegovu volju. Tako su prvi ljudi trebali zaslužiti, da budu zauvijek s Bogom sjedinjeni. To isto vrijedi i za sve nas ljude.

18. Zašto smo na svijetu?

Na svijetu smo zato, da Boga spoznamo, ljubimo i da mu služimo i tako u nebo dođemo.

Doći u nebo i s Bogom se zauvijek sjединiti znači spasiti svoju dušu.

19. Što je Bog zapovjedio prvim ljudima?

Bog je zapovjedio prvim ljudima, da ne jedu s drveta u sredini raja. To se drvo zvalo drvo spoznanja dobra i zla.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Bog je naš nebeski Otac. Mi smo njegova djeca. Zato molimo: »Oče naš, koji jesi na nebesima. Sveti se ime tvoje; ...budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji!«

Od Boga primamo svaki dar za život. Zato molimo: »Kruh naš svagdanji daj nam danas!«

U svakom čovjeku gledaj brata po Bogu. Zato ga poštuji! Briga za spas duše važnija je od brige za zemaljski život.

4. GRIJEH PRVIH LJUDI — BOG KAZNI GRIJEH I OBEĆAJE SPASITELJA

Prvi ljudi nisu ostali dugo sretni. Đavlu je bilo žao, što su oni djeca Božja, pa je unišao u zmiju, da ih nagovori na zlo.

Jednom je Eva došla k onom drvetu u sredini raja. I reče joj zmija: »Zašto vam je Bog zapovjedio, da ne jedete od svakoga drveta?« Eva je odgovorila: »Da možda ne umremo.« A zmija joj reče: »Ne ćete nikako umrijeti, nego ćete biti kao Bog, ako budete jeli.«

Žena je vidjela na drvetu lijepo voće. Uzela ga je i jela. Potom je dala od toga voća i svojemu mužu, pa je i on jeo.

Tako su prvi ljudi prekršili zapovijed i učinili grijeh.

Kad su prvi ljudi sagriješili, prestali su biti djeca Božja, izgubili su posvećujuću milost. Uto su čuli Božji glas, pa su se od straha sakrili među drveta u raju. A Bog zovnu Adama: »Adame, gdje si?« On se odazva: »Čuo sam tvoj glas, pa sam se uplašio i sakrio se.« Bog mu reče: »Da nisi jeo s onog drveta, s kojega sam ti zapovjedio da ne jedeš?« Adam odgovori: »Žena mi je dala jesti s drveta, pa sam jeo.« Onda Bog upita ženu: »Zašto si to učinila?« Eva odgovori: »Zmija me je prevarila, pa sam jela.«

Tada reče Gospodin Bog zmiji, da će doći jedna sveta žena, koja će biti Majka Spasiteljeva. Ona će zajedno sa svojim Sinom zmiji satrti glavu. Evi je Bog rekao: »Ti ćeš se mnogo mučiti sa svojom djecom.« A Adamu je rekao: »Trnje će ti rasti na zemlji i zemlju ćeš teško obrađivati; a napokon ćeš umrijeti.«

Potom je Bog Adama i Evu potjerao iz raja. A pred rajem postavio je anđele s plamenim mačem, da čuvaju put u raj.

*

20. Jesu li prvi ljudi održali Božju zapovijed?

Prvi ljudi nisu održali Božju zapovijed, nego su jeli zabranjeno voće i tako su sagriješili.

Prvi ljudi su vjerovali đavlu više nego Bogu i htjeli su biti jednaki Bogu.

21. Što Bog ljubi, a što mrzi?

Bog ljubi dobro, a mrzi zlo. Bog je svet.

22. Što Bog zna?

Bog zna i vidi sve, pa i ono, što mi mislimo. Bog je sveznajući.

23. Što su izgubili prvi ljudi, kad su sagriješili?

Kad su prvi ljudi sagriješili, izgubili su posvećujuću milost. Prestali su biti Božja djeca i izgubili su pravo na nebo.

Osim toga Bog je prve ljude kaznio, da ih je istjerao iz raja zemaljskoga, pa su se morali mnogo mučiti i napokon umrijeti.

24. Da li je prvi grijeh naškodilo samo Adamu i Evi?

Prvi grijeh naškodio je ne samo Adamu i Evi nego i svima ljudima.

Prvi ljudi su bili zastupnici sve svoje djece. Što su oni dobili od Boga, vrijedilo je za sve ljude. Što su oni izgubili, izgubili su za sve ljude. Tako prvi grijeh istječe od Adama i Eve i prelazi na sve ljude zajedno s kaznom... Zato se svi ljudi rađaju u tom grijehu.

25. Kako se zove grijeh, u kojem se svi ljudi rađaju?

Grijeh, u kojem se svi ljudi rađaju, zove se istočni grijeh.

Bog je jedino Blaženu Djevicu Mariju očuvao od istočnog grijeha. Njezina duša bila je od prvog časa života puna milosti. To se zove Bezgrješno začeće Blažene Djevice Marije. Blagdan Bezgrješnog Začeca Marijina slavi se 8. prosinca.

26. Da li bi mogao ikoji čovjek s istočnim grijehom doći u nebo?

S istočnim grijehom ne bi nikoji čovjek mogao doći u nebo, da se nije Bog smilovao na ljude.

27. Kako se Bog smilovao na ljude?

Bog se smilovao na ljude tako, da im je obećao Spasitelja, koji će ih izbaviti od grijeha.

Zbog grijeha prvih ljudi Bog je zatvorio nebo. Zato nisu u Starom Zavjetu mogli ni najsvetiji ljudi poslije smrti doći u nebo. Nisu došli ni u pakao, nego nad pakao, gdje su čekali Spasitelja.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Svijet naših praroditelja jasno nam pokazuje, koliko zlo je grijeh. Zato molimo: „Otpusti nam duge naše, kao što i mi otpuštamo dužnicima našim“.

Ne slušaj onoga, koji te zavodi na grijeh, jer bi ti tako mogao izgubiti najveći dar Božji: milost posvećujuću. U napasti moli pobožno: I ne uvedi nas u napast.

Bog nam oprašta istočni grijeh u svetom krštenju. Na krštenju dobili smo milost posvećujuću i postali djeca Božja. Zahvaljuj Bogu, što si primio sveto krštenje. Čuvaj posvećujuću milost i ne dopusti, da je grijehom izgubiš. Radije sve izgubiti nego teško sagriješiti.

(III) 5. KAIN UBIJA BRATA ABELA — GLAVNI GRIJESI

Kako je istočni grijeh naškodilo ljudima, pokazalo se već na prvoj djeci Adamovoj. Najstariji sinovi Adama i Eve zvali su se Kain i Abel. Abel je bio pastir, a Kain ratar. Jednom su obojica prikazali Bogu najvrednije, što su imali. Kain je prikazao najbolje plodove zemlje, a Abel najbolje janje. Tako su prikazali Bogu žrtvu. Bogu je bila mila žrtva Abelova, a nije primio Kainove žrtve. To je bilo žao Kainu, i jako se rasrdi na brata Abela. Gospodin Bog je opomenuo Kaina. No Kain nije htio Boga slušati.

Poslije toga reče Kain Abelu, neka ide s njim u polje. A kad su bili u polju, skoči Kain na Abela i ubije ga. Tada reče Bog Kainu: »Gdje ti je brat Abel?« A on odgovori: »Ne znam! Zar sam ja čuvar svoga brata?« Ali mu Gospodin reče: »Što si učinio? Krv tvojega brata viče sa zemlje k meni. Zato da si nesretan na zemlji! Bjegunac bit ćeš na zemlji.«

Poslije prvog grijeha praroditelja ljudi nisu više mogli prijateljski razgovarati s Bogom. A osjećali su, da bi morali Bogu mnogo kazati. Zato su Bogu prikazivali svoje najvrednije stvari, da mu tako iskažu svoje štovanje.

*

28. Kako su ljudi poslije grijeha praroditelja iskazivali Bogu štovanje?

Ljudi su poslije grijeha praroditelja iskazivali Bogu štovanje žrtvom.

Ljudi su Bogu tako prinosili svoje najvrednije darove, da su ih uništili Bogu u čast. Time su htjeli kazati, da je Bog potpuni Gospodar njihova života i smrti.

29. Što znači žrtvovati?

Žrtvovati znači Bogu u čast uništiti vidljivi dar, da Ga time priznamo za svoga potpunog Gospodara.

Druga posljedica grijeha praroditelja, koja je prešla na njihovu djecu, jest sklonost na zlo. Kain je bio ohol i zato se uvrijedio, što Bog nije primio njegove žrtve. Svome bratu je zavidio, jer je Bog primio žrtvu Abelovu. Iz zavisti je upao u srdžbu na brata. A ta ga je dovela do ubojstva rođenog brata. Oholost, zavist i srdžba jesu izvor drugih grijeha.

30. Kako se zovu grijesi, koji su izvor drugih grijeha?
Grijesi, koji su izvor drugih grijeha, zovu se glavni grijesi.

31. Koliko ima glavnih grijeha?

Ima ih sedam: 1. Oholost, 2. Skrtost, 3. Bludnost, 4. Zavist, 5. Neumjerenost u jelu i piću, 6. Srditost, 7. Lijenost.

Kain nije slušao Boga, nego je radio protiv unutarnjeg glasa u duši, koji ga je odvrćao od zla. Taj glas u duši zovemo s a v j e s t. Ona nam pomaže u borbi protiv zlih sklonosti. Mi moramo zajedno s njom raditi, ako se hoćemo čuvati zla.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Oholost, zavist i srditost jesu kao iskra od vatre. Ako je ne utrneš odmah, zahvaća dalje oko sebe i prouzroči najveće požare. Ukloni odmah iz srca svaku zavist i srditost! Sveto Pismo veli: „Sunce neka ne zađe nad srdžbom vašom!“, t.j. pomirite se još isti dan.

Brižno pazi, da poslušas glas savjesti kao i glas svojih roditelja i učitelja, koji te pute na dobro i odvrćaju od zla. U „Očenašu“ molimo Boga: „Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim.“

U NAPASTI POMOLI SE ISUSU I MARIJI:

Volim umrijeti nego sagraješiti! — Slatko Srce Isusovo, daj, da te ljubim sve to više! — O Gospojo moja, o Majko moja, spomeni se, da sam tvoj(ja), čuvaj me i brani kao stvar i svojinu svoju! Isuse blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu svome!

(III.)

6. BOG KAŽNJAVA LJUDE POTOPOM — BOŽJA SVOJSTVA

Kainovi potomci su mnogo godina nakon smrti praroditelja pokvarili gotovo sve ljude. Zato Bog odluči da ih kazni. Ipak im dade još 120 godina vremena, da se poprave i k Bogu obrate. Samo je pravedni Noa našao milost pred Gospodinom. Njemu reče Bog: »Načini sebi kovčeg (brod) od drveta. Ja ću pustiti potop na zemlju i uništiti sve, što na njoj živi. Unići ćeš u kovčeg sa svojima i od svih vrsta životinja uzmi sa sobom po dvoje i više, da ostanu u životu; k tomu uzmi mnogo hrane za sebe i životinje.«

Noa učini, kako mu Bog zapovjedi. Ali ljudi nisu htjeli slušati, dok ih je Noa opominjao. Pošto je minulo 120 godina, reče Bog Noi: »Uđi u kovčeg!« I uniđe u kovčeg Noa i žena njegova i tri sina Sem, Ham i Jafet sa svojim ženama; tako i životinje, kako je to Bog zapovjedio.

I udari kiša na zemlju za 40 dana i noći. Voda navali i digne kovčeg, koji stane ploviti nad vodom. Najviše planine pokrila je voda. I poginu sve, što se miče na zemlji: ptice i stoka i zvijeri i ljudi. Samo je ostao Noa i što je s njim bilo u kovčegu.

Voda je stajala povrh zemlje 150 dana. Tada Bog pošalje vjetar, i voda stade opadati, a kovčeg se zustavi na gori. Tada reče Bog Noi, neka izađe iz kovčega sa svojima. I izađe Noa i sve, što je bilo s njim.

A Noa načini žrtvenik i prinese mnoge žrtve, da zahvali Bogu za sva dobročinstva. Bogu su se svidjele žrtve pravednoga Noe, pa je obećao, da ne će više potopom zatrti zemlju. Dok bude ljudi na zemlji, ne će prestati sjetva i žetva, studen i vrućina, ljeto i zima, dan i noć. I duga u oblacima bit će do vijeka spomen na to Božje obećanje.

32. Što objavljuje Bog?

Bog objavljuje samo istinu, jer ne može pogriješiti ni lagati. Bog je istinit.

33. Da li Bog kažnjava grješnika odmah, čim sagriješi?

Bog kažnjava grješnika kadikad odmah, čim sagriješi, a višeput ga dugo trpi, da se obrati. Bog je dugotrpljiv.

34. Da li izvrši Bog ono, što obeća?

Bog izvrši ono, što obeća ili čime zaprijeti. Bog je vjeran.

35. Što naplaćuje Bog, a što kazni?

Bog naplaćuje dobro, a kazni zlo, kako je tko zaslužio; ako ne uvijek na ovom svijetu, a ono svakako na drugom. Bog je pravedan.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Pravedni Bog redovito kažnjava grješnike nemirom u duši, ili grižnjom savjesti. Nastoj da ti savjest bude uvijek mirna. Popravi je što prije pokajanjem, ako si što sagriješio. Koliko bi grješnika propalo, kad ne bi Bog bio dugotrpljiv! Bog čeka, da se grješnici poprave i obrate. Ali ne budimo obijesni i ne odgađajmo pokore, nego slušajmo svoje duhovne pastire, kad nas kao Božji namjesnici opominju, da se obratimo i popravimo. Bog je dugotrpljiv, ali je i pravedan, pa će napokon i kazniti one, koji se ne poprave.

AKO SI SAGRIJEŠIO(LA), RECI:

O Isuse, smiluj se meni grješniku(ci)! Kajem se, što sam te uvrijedio(la), i molim te, da mi oprostiš. Ne daj, da te ikada više uvrijedim.

(IV.) 7. ABRAHAMOVA ŽRTVA — SVOJSTVA VJERE

Od Noe i njegove porodice postali su mnogi narodi na zemlji. Ali su ljudi pomalo opet zaboravili na pravoga Boga. Mjesto Njega počeli su štovati sunce, zvijezde, ljude, životinje, pa i kipeve od kamena, drva i zlata. Tako su ljudi postali neznabošci.

Usred pokvarenih ljudi živio je pravedan čovjek po imenu Abraham. On je vjerovao u pravoga Boga. Bog je Abrahamu obećao veliko potomstvo, od koga će doći Spasitelj svijeta. Zato je Abrahama odabrao, da se po njemu sačuva i raširi prava vjera i nada u Spasitelja. Abraham je dobio sina Izaka, koga je vrlo volio.

Kad je Izak odrastao, zapovjedi Bog Abrahamu, da mu jedince sina Izaka spali za žrtvu na gori, koju će mu pokazati. Sutradan rano pođe Abraham sa sinom Izakom na određeno mjesto. Kad su bili pod gorom, natovari drva Izaku na leđa, a sam uzme oganj i nož. I otiđu njih dvojica na goru. Putem reče Izak: »Oče! Evo ognja i drva, a gdje nam je žrtva, da je spalimo.« Abraham odgovori: »Sinko! Bog će se pobrinuti za žrtvu.« Kad su došli na goru, načini Abraham žrtvenik i metne drva na nj. Tad sveže Izaka, metne ga na žrtvenik, pa zamahne nožem, da žrtvuje svoga sina. Uto začuje glas s neba, koji mu reče: »Abrahame, Abrahame! Ne pružaj ruke na sina, niti mu što čini! Jer sad znam, da se bojiš Boga i da ti nije bilo žao žrtvovati svojega sina radi mene.«

I opazi Abraham u guštari ovna, gdje se zapleo rogovima, pa spali njega na žrtvu mjesto sina.

Nato zazva anđeo Gospodnji Abrahama po drugiput i javi mu ponovno, da će ga Bog blagosloviti, da će se od njegovih potomaka roditi obećani Spasitelj svijeta.

Abraham je vjerovao sve, što mu je Bog objavio. Nije ni u što sumnjao, makar mu je moglo izgledati nemoguće, što Bog obećaje. Bio je pripravan izgubiti jedinca sina, ali je točno vršio, što mu je Bog nalagao. Zato je Abraham otac svih vjernika.

*

36. Moramo li sve vjerovati, što nam Bog objavljuje?

Da, moramo sve vjerovati, što Bog objavljuje.

37. Kako moramo vjerovati, što Bog objavljuje?

Vjerovati moramo tako, da ništa ne posumnjamo u ono, što Bog objavljuje, jer je Bog istinit.

38. Smijemo li napustiti vjeru u Boga?

Ne, već moramo biti pripralni sve prije izgubiti, nego napustiti vjeru u Boga.

39. Je li dosta vjeru samo u duši čuvati?

Nije, već moramo živjeti onako, kako nas vjera uči.

Isus je učio: »Tko prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem nebeskim.«

40. Treba li vjeru i vanjskim načinom pokazivati?

Vjeru treba i vanjskim načinom pokazivati.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Čuvaj vjeru u Boga kao oko u glavi. Veliko je blago i sreća za čovjeka, što je rođen i odgojen u kršćanskoj vjeri. Ne napuštaj vjere svojih otaca ni za kakvo zemaljsko dobro! Rado polazi kršćanski nauk i nastoj svoju vjeru dobro upoznati. Moli često Boga, da sačuvaš svoju katoličku vjeru do smrti! Nauči napamet i moli često „Vjerovanje apostolsko“. Živi po nauči katoličke vjere. Budi pripravan za svoju vjeru trpjeti, ako to bude potrebno.

(IV.) 8. JOSIP I NJEGOVA BRAĆA — PROVIDNOST BOŽJA

Bog je obećao Abrahamu, da će mu dati plodnu zemlju palestinsku i da će se od njegovih potomaka roditi Spasitelj svijeta. Poslije smrti Abrahamove, Bog je ponovio to obećanje Izaku i njegovu sinu Jakovu, koji je imao 12 sinova.

Jakov je između svojih sinova najvećma volio Josipa. Zbog toga su braća zavidala Josipu i zamrzila ga. Kad su jednom pasli stoku, došao je k njima Josip. Oni su ga uhvatili i prodali trgovcima, koji su onuda prolazili. Josipovu haljinu zamočili su u krv jareta i poslali je ocu. A otac poviče: »Jest, mojega je sina haljina. Ljuta ga je zvjerka izjela!« Trgovci su prodali Josipa kao roba u Egipat Putifaru, dvoraninu kralja egipatskoga. Žena Putifarova jednom je lažno optužila Josipa. Na to Putifar baci nevinog Josipa u tamnicu.

U to je vrijeme kralj Faraon sanjao neobičan san, a Bog dade, da mu ga Josip protumači: da će doći sedam rodni, a za njima sedam gladnih godina, i neka za sedam rodni godina sakuplja žito u žitnice, a kad nastane glad, neka daje narodu. Zato je Faraon izbavio Josipa iz tamnice i postavio ga nad svom zemljom egipatskom.

Za vrijeme sedam rodni godina Josip je nakupio vrlo mnogo žita. Kad su došle gladne godine, narod je u kralja tražio žita. I reče kralj narodu: »Idite k Josipu!«

I otvori Josip žitnice, a narod je dolazio i kupovao žito. Ali je nastala glad i u zemlji, gdje je stanovao Jakob sa svojim sinovima. I on ih pošalje u Egipat, da kupe žita. A kad su došli pred Josipa, prepoznao ih je, pa je naoko s njima strogo postupao. Josip je to učinio, da iskuša svoju braću. Zatražio je, da mu

dovedu najmlađega brata Benjamina, ako žele drugiput dobiti žita. Kad su pak došli i drugiput, i povelu sa sobom najmlađega brata Benjamina, Josip zaplače glasno i poviče: »Ja sam Josip, brat vaš, kojega ste prodali.« Braća se veoma uplaše, ali ih je Josip bodrio i rekao im: »Ne bojte se! Bog je mene ovamo poslao, da vas sačuva na životu. Vratite se žurno k ocu i dovedite ga ovamo!«

Kad je Jakob to čuo, reče: »Idem, da ga vidim prije nego umrem.«

Josip je svome ocu i braći dodijelio najplodniju zemlju u Egiptu. Tamo su sretno živjeli.

Od Jakobovih sinova nastao je za četiri stotine godina veliki narod, koji se prozvao izraelski. Kad su pak Faraonovi potomci počeli proganjati Izraelce, Bog ih po Mojsiju izvede iz Egipta, a nakon 40 godina preko Sinajske pustinje uvede ih u Obećanu zemlju: Palestinu.

Bog se neprekidno brinuo za Josipa. Sve nevolje, koje je pripustio na Josipa, obratio je na dobro Josipa i njegove braće. Tako čini (kao otac sa svojom djecom) i sa svima ljudima i s čitavim svijetom.

*

41. Kako se zove briga Božja za cijeli svijet?

Briga Božja za cijeli svijet zove se Providnost Božja.

Bog je dobar, pa ne može htjeti zla. No Bog je prepustio slobodi čovjeka, da čini i zlo, a sam ga u tome ne sprečava. Jednako ne sprečava uvijek ni prirodne nesreće.

42. Hoće li Bog zlo, što je na svijetu?

Bog ne će zla, ali ga ne sprečava, jer zna zlo obratiti na dobro.

Nevolje su Josipa još više privukle k Bogu. Braća Josipova su se popravila, kad su na sebi osjetila, što znači biti bez brata.

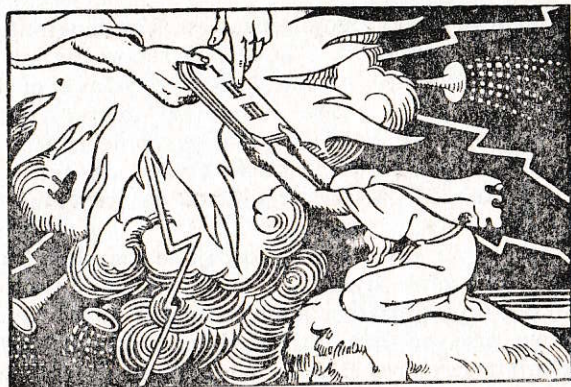
43. Kad Bog ne će zla, zašto ima nevolja na svijetu?

Nevolja ima na svijetu zato, da se grješnici obrate, a pravednici da steknu više zasluga pred Bogom.

44. Kako treba da se vladamo u nevolji?

U nevolji treba da budemo strpljivi, Bogu odani i u molitvi ustrajni.

PRIMJENA NA ŽIVOT: U našem životu ništa se ne zbiva bez Božjega znanja i dopuštenja. Zato se pouzdaj u Boga u sreći i nesreći! Sveto Pismo veli: „Svu brigu stavite u Boga, jer se on brine za vas!“ Sve, što Bog određuje ili dopušta, čini kao dobar i mudar Otac za naše dobro. „Onima, koji Boga ljube, sve se obraća na dobro“ (Sv. Pismo). Zato se uzdaj u Boga u sreći i nesreći.

9. BOG DAJE DESET ZAPOVIJEDI — STARI ZAVJET

a) Od Adamovih potomaka nastali su mnogi narodi. Od tih je Bog izabrao narod izraelski, koji je vjerovao u pravoga Boga i čuvao nadu u obećanog Spasitelja.

Izraelci prozvali su se kasnije i Židovi.

Kad je izraelski narod boravio pod gorom Sinaj, javio se Bog Mojsiju, vodi naroda, i rekao mu: »Budite pripralni za treći dan, jer će Bog saći pred svim narodom na goru Sinaj!« I pripravljali su se Izraelci tri dana: prali su svoje haljine i čuvali se grijeha.

Treći dan zagrme gromovi, i munje zasijevaju, i zatrubi trublja vrlo jako. Gora Sinaj sva se dimila i tresla. I Gospodin Bog proglasi ove zapovijedi:

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene!
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!
3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji!
4. Poštuj oca i majku, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji!
5. Ne ubij!
6. Ne sagriješ bludno!
7. Ne ukradi!
8. Ne reci lažna svjedočanstva!
9. Ne poželi tuđeg ženidbenog druga!
10. Ne poželi nikakve tuđe stvari!

Kad je neki bogati mladić pristupio Isusu, upitao ga je: »Učitelju, što ću činiti, da dobijem život vječni?« Isus mu odgovori: »Drži zapovijedi.« A mladić Ga upita: »Koje?« Isus mu nabroji neke od 10 zapovijedi, što ih je Bog dao na Sinaju.

45. Tko nam je dao 10 zapovijedi?

Deset zapovijedi dao nam je Gospodin Bog na gori Sinaju.

Bog je dao 10 zapovijedi preko izraelskog naroda svima ljudima. Zato je Isus učio: »Nisam došao ukinuti zakon (10 zapovijedi) nego ispuniti.«

46. Zašto nam je Bog dao 10 zapovijedi?

Bog nam je dao 10 zapovijedi, da ih držimo i tako dušu spasimo.

*

b) Kad su Izraelci čuli glas Božji, gromove i trublje, vrlo su se uplašili. A Mojsije im reče: »Bog je došao, da ga se bojite i ne griješite.« Zatim Mojsije pročitao narodu sve, što mu je kazao Bog. A narod odvrati: »Činit ćemo sve, što je rekao Gospodin.« Mojsije načini žrtvenik i prinese žrtvu. Zatim poškropi narod krvlju od žrtve i reče: »Ovo je krv zavjeta, koji učini Gospodin s vama.« A Gospodin dade Mojsiju dvije kamene ploče, na kojima je bilo napisano 10 zapovijedi.

47. Što su Izraelci sklopili s Bogom pod gorom Sinaj?

Izraelci su sklopili s Bogom pod gorom Sinaj zavjet ili ugovor.

Bog je Izraelcima obećao, da će ih braniti kao svoj narod. Izraelci su pak obećali Bogu, da će vršiti Njegove zapovijedi.

48. Kako se zove zavjet Izraelaca s Gospodinom Bogom?

Zavjet Izraelaca s Gospodinom Bogom zove se Stari Zavjet ili ugovor.

Bog je sa svim ljudima načinio novi ugovor ili zavjet preko Isusa Krista na drvu križa. (To je Novi Zavjet.)

PRIMJENA NA ŽIVOT: Bog ti je dao 10 zapovijedi kao vodiča na putu u vječnost. On ih je usadio i u tvoju dušu po unutarnjem glasu savjesti. Budi zahvalan Bogu za tako veliki dar.

Često moli Gospodina Boga, da potpuno vršiš volju Božju: »Oče budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji!«. Zato vrši Božje zapovijedi.

Isus je rekao: »Ako me ljubite, držite moje zapovijedi.« Nauči napamet 10 zapovijedi i često ih ponavljaj, da ih bolje upознаš.

10. IZRAELCI SE KLANJAJU ZLATNOM TELETU — PRESTUPAK ZAPOVIJEDI

Izraelci su obećali, da će sve učiniti, što je Bog naredio. Međutim dok je Mojsije boravio na gori Sinaju, zaboravili su svoja obećanja. Napravili su zlatno tele, plesali oko njega i vikali: »To su naši bogovi, koji su nas izveli iz Egipta!« — Kad je Mojsije sišao sa Sinaja i vidio, kako se narod klanja zlatnom teletu, razbije dvije kamene ploče sa zapovijedima. Jer je narod odbacio Božje zapovijedi, stigla ga je kazna.

Izraelci su često kršili Božje zapovijedi, a mnogi su otpali od Boga i propali zauvijek. Bog je narodu slao proroke da ga uče, opominju, karaju i sjećaju na obećanoga Spasitelja. No često nisu slušali svojih proroka. Napokon dopusti Bog, da navale na njih neznabožački Asirci i Babilonci. Oni su mu oplijenili zemlju, popalili i razvalili glavni grad Jeruzalem, a narod odveli u sužanjstvo. Nad razvalinama svetoga grada Jeruzalema gorko je plakao prorok Jeremija zbog grijeha svoga naroda i pozivao ga, da se obrati Gospodinu Bogu svojemu.

U sužanjstvu je izraelski narod trpio mnoge nevolje. Stoga se obraćao Bogu i molio, da mu se smiluje i pošalje Spasitelja. A Bog izbavi narod od nevolja. Narod se vrati u domovinu iza pretrpljenih mnogih kazna za grijehe.

*

Izraelci nisu marili za opomene svojih svetih proroka, nego su svojevolutno i hotimice prestupali Božje zapovijedi.

49. Što čini, tko hotimice prestupi Božju zapovijed? Tko hotimice prestupi Božju zapovijed, čini grijeh.

Čovjek griješi ako zlo misli, govori, čini, ili ako ne izvrši ono, što mu je dužnost.

Svi grijesi nisu jednaki: ima velikih i malih grijeha. Veliki grijesi zovu se smrtni, a mali se zovu laki grijesi. Smrtni se zovu zato jer njima gubimo posvećujuću milost, a sebi pribavljamo vječnu smrt u paklu. Laki grijesi se zovu zato, jer se laganije mogu oprostiti, pa i izvan ispovijedi.

Smrtnim grijehom teško vrijeđamo Boga, prestajemo biti djeca Božja i zaslužujemo mnoge teške kazne na ovom svijetu, a pakao na drugom svijetu.

Smrtni grijeh čini, tko svojevolutno prestupi zapovijed Božju u velikoj stvari; a laki grijeh čini, tko svojevolutno prestupi zapovijed Božju u maloj stvari, ili u velikoj, ali ne posve svojevolutno. Treba se čuvati svakoga grijeha, jer svakim grijehom vrijeđamo Boga, a sebi pribavljamo kazne na ovom i na drugom svijetu.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Grijeh je najveća nesreća za čovjeka. Grijeh je nepravda prema Bogu, koji svako zlo mrzi. Grijeh je uvreda Boga, koji je naš najbolji Otac i koji nas toliko ljubi.

Da se laganije očuvaš grijeha, u času napasti, pomisli da Bog sve vidi, čuje i zna. „Božje oko uvijek gleda, sakrit mu se ništa ne da“. Ako ti se dogodi nesreća, da sagriješiš, skrušeno se pokaj i moli: „Smiluj mi se Bože po velikom milosrđu svome. I po velikoj dobroti uništi krivicu moju.“ I nastoj se što prije ispovijediti.

BOG SIN SPASITELJ

11. LJUDI SU ČEKALI SPASITELJA

Dugo nije bilo Spasitelja koga je Bog obećao. Za to su se vrijeme narodi pokvarili i nisu držali Božjih zapovijedi. Jedino su Izraelci sačuvali vjeru u pravoga Boga i ufanje u Spasitelja.

Bog je višeput unaprijed kazao svetim prorocima, da će Spasitelj doći iz kraljevskoga roda Davidova; da će se roditi u Betlehemu od Svete Djevice i činiti velika čudesa; da će trpjeti, umrijeti i spasiti ljude; da će uskrsnuti i uzaći na nebo.

Dobri su ljudi rado mislili na Spasitelja i molili Boga, da ga što prije pošalje.

*

50. Da li je Bog odmah poslao Spasitelja?

Bog nije odmah poslao Spasitelja. Ljudi su ga dugo čekali. Vrijeme prije Božića zove se Advent ili Došašće. Ono nas sjeća, kako su ljudi čekali Spasitelja.

51. Što su proroci unaprijed kazali o Spasitelju?

O Spasitelju su proroci unaprijed kazali, da će sam Bog doći i spasiti nas; da će se roditi u Betlehemu od Presvete Djevice i činiti velika čudesa; da će trpjeti, umrijeti, uskrsnuti i na nebo uzaći.

Napose su prorokli proroci, da će Spasitelja izdati za 30 srebrenika, bičevati ga, popljuvati, probosti mu ruke i noge, a za haljine njegove baciti kocke.

Što je Bog učinio za naše spasenje prije dolaska Isusova, zove se Stari Zavjet, a što je učinio po Isusu, zove se Novi Zavjet. Stari Zavjet je bio priprava za dolazak Isusa.

Knjige, u kojima je zapisano sve, što je Bog učinio za naše spasenje, zovu se Sv. Pismo Staroga i Novoga Zavjeta.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Ima na zemlji mnogo naroda, koji još nisu kršćani. Nekoji od njih još i danas čekaju Spasitelja i ne znaju za njegovu nauku. Moli se često, da Bog tim narodima pošalje misionare ili vjerovjesnike i pomogne ih, da upoznaju Spasitelja svijeta.

A ti rado slušaj i uči kršćanski nauk! Pripremaj se u Adventu za blagdan rođenja Isusovog. Sveta Crkva služi u Adventu rane sv. mise, zvane zornice, u čast Majke Spasitelja.

Advent ili Došašće traje četiri nedjelje prije Božića. Prva nedjelja Adventa je ona, koja je najbliže danu sv. Andrije apostola (30. studenoga). S prvom nedjeljom Adventa počinje Crkvena Godina. (Zato se Crkvena Godina ne poklapa s t. zv. Građanskom Godinom, koja počinje 1. siječnja.)

12. ANDEO NAVIJEŠTA ISUSOVO ROĐENJE — UTJELOVLJENJE SINA BOŽJEGA

Kad je došlo vrijeme, da dode Spasitelj, poslao je Bog anđela Gabrijela u grad Nazaret. Tu je živjela Sveta Djevica, koja se zvala Marija. Ona je bila zaručena za pravednoga muža po imenu Josipa. Marija i Josip bili su od roda kralja Davida.

Anđeo dode k Mariji i pozdravi je ovako: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama.« Kad je Marija čula te riječi, uplašila se. Anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo, našla si milost u Boga. Rodit ćeš sina, i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvat će se Sin Svevišnjega.« A Marija upita anđela: »Kako će to biti?« Anđeo joj odgovori: »To će biti po Duhu Svetom. Zato će se sveto, što ćeš ti roditi, zvati Sin Božji.« Tada reče Marija: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« I otiđe anđeo od nje.

Poslije toga pohodi blažena Djevica Marija svoju rođakinju Elizabetu, majku Ivana Krstitelja. Kad je Marija pozdravila Elizabetu, ova se napunila Duha Svetoga i rekla: »Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen plod utrobe tvoje. Blago tebi, što si vjerovala, jer će se izvršiti, što ti je kazao Gospodin.«

Tada objavi Bog i Josipu, što se dogodilo. U snu mu se javio anđeo Gospodnji i reče, da je Djevica Marija začela po Duhu Svetom i da će roditi Sina, kojemu neka nadjene ime Isus.

52. Kako je anđeo Gabrijel pozdravio blaženu Djevicu Mariju?

Anđeo Gabrijel pozdravio je blaženu Djevicu Mariju ovako: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama«.

53. Što je anđeo navijestio blaženoj Djevici Mariji?

Anđeo je navijestio blaženoj Djevici Mariji, da će ona biti Majka Isusa Krista, Sina Božjega.

Blažena Djevica Marija je ponizno i dragovoljno pristala, da bude Majka Spasitelja. Time je postala i majka sviju otkupljenih ljudi. To se dogodilo po Duhu Svetomu. Kad je blažena Djevica Marija pristala, da bude Majka Isusa, Sin Božji je postao čovjek. Ova se istina zove Utjelovljenje Sina Božjega. Mi se sjećamo toga događaja na Blagovijest (25. ožujka).

54. Tko je Isus Krist?

Isus Krist je druga božanska osoba, jednorodeni Sin Božji, koji je za nas postao čovjekom.

Ime »Isus« znači Spasitelj ili Otkupitelj. Ime »Krist« znači Pomazanik ili Mesija.

55. Zašto je Sin Božji postao čovjekom?

Sin Božji postao je čovjekom, da nam svojom naukom i primjerom pokaže put k Ocu na nebesima, a mukom i smrću otkupi od grijeha.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Kad ujutro, o podne i uveče zveni Pozdravljenje, izmoli „Anđeo Gospodnji“. Dok to moliš, sjećaj se, kako je Sin Božji došao na ovaj svijet, da nas otkupi od grijeha i da nam opet pribavi izgublenu milost.

13. ROĐENJE ISUSOVO — PASTIRI U BETLEHEMU — BOŽIĆ

a) Rimski car August izdao je zapovijed, da prebroje sve ljude u njegovoj zemlji. I pošli su ljudi, da se prijave, svaki onamo, gdje su živjeli djedovi. Josip i Marija bili su od kraljevskoga roda Davidova. Zato su otišli iz Nazareta u Betlehem, grad Davidov, da se ondje prijave.

Kad su došli u Betlehem, nisu mogli nigdje naći stana. Onda otiđu izvan grada, nađu kraj Betlehema štalicu i uđu u nju. Onu svetu noć rodio se u štalici Spasitelj svijeta, Isus Krist. Marija, Majka njegova, povila ga je i položila u jaslice.

*

56. Kako je Sin Božji postao čovjekom?

Sin Božji postao je čovjekom tako, da je uzeo dušu i tijelo, kako i mi ljudi imamo.

Isus Krist je dakle pravi Bog i pravi čovjek.

57. Gdje se Isus Krist rodio?

Isus Krist se rodio u Betlehemu u štalici.

Spomen na Isusovo rođenje slavimo na Božić (25. prosinca). Dan prije Božića zove se Badnjak.

58. Tko je Otac Isusa Krista?

Otac Isusa Krista je Bog Otac.

59. Tko je Majka Isusa Krista?

Majka Isusa Krista je blažena Djevica Marija.

Blažena Djevica Marija zove se i Majka Božja ili Bogorodica, jer je njezin Sin Isus Krist, Sin Božji.

Sveti Josip je bio Isusu samo hranitelj. Gospodina Isusa Krista s Djevicom Marijom i svetim Josipom zajedno zovemo Sveta Obitelj. Svaka kršćanska obitelj treba da se posveti Svetoj obitelji da je nasljeđuje u njezinu životu.

* * *

b) One noći, kada se rodio Isus, čuvali su pastiri svoje stado u okolici Betlehema. I gle! Anđeo Gospodnji dođe k njima, i svjetlost ih obasja. Pastiri su se vrlo uplašili. I reče anđeo: »Ne bojte se! Javljam vam veliku radost: danas vam se rodio Spasitelj u Betlehemu. I eto vam znaka: naći ćete dijete povito, gdje leži u jaslicama«. Ujedamput je došlo s neba mnogo anđela, koji su hvalili Boga i pjevali: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje.« I anđeli se vrata u nebo.

Tada su se pastiri odmah požurili u Betlehem, gdje su našli dijete Isusa u jaslicama. Pastiri su se poklonili Isusu. Zatim su se radosni vratili i zahvaljivali Bogu za sve, što su čuli i vidjeli.

*

60. Tko je prvi došao pokloniti se djetetu Isusu?

Prvi su se došli pokloniti djetetu Isusu pobožni pastiri iz okolice Betlehema.

61. Tko je javio pastirima, da se rodio Isus?

Da se rodio Isus, javio je pastirima anđeo.

62. Što su pjevali anđeli, kada se rodio Isus?

Kad se rodio Isus, pjevali su anđeli: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje.«

63. Gdje se možemo i mi lako pokloniti Isusu?

I mi se možemo lako pokloniti Isusu u crkvi.

64. Na kojem je mjestu Isus u crkvi?

Isus je u crkvi na oltaru u svetohraništu.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Božić je najmiliji kršćanski blagdan. To je blagdan neizrecive ljubavi Božje prema ljudima. Isus je porodi nas sašao na zemlju, da postane naš Brat i Otkupitelj. On nam je donio mir s Ocem na nebesima. Učinio nas je opet Božjim narodom.

Na uspomenu Isusova rođenja kitimo na Badnjak božićno drvo i postavljamo jaslce. Isus Krist, Sin Božji, došao je na zemlju i rodio se u jaslicama kao siromašno djetetašce. Tako je Isus pokazao, kako su siromasi mili Bogu, ako su dobri. Darovi pod božićnim drvom sjećaju nas na velike darove, koje nam je Isus Krist donio s neba. Dobri se kršćani sjećaju o Božiću siromaha, pa ih daruju, da i oni veselije provedu taj sveti blagdan. No Božić ispravno slavi samo onaj, koji je u miru s Bogom. To znači, tko ima milost posvećujući u duši.

Pjesme za Božić. „Narodi nam se kralj nebeski“, „U to vrijeme godišta“, „Kirie eleison“, „Svim na zemlji“, „Djetešce ti moje drago“, „Spavaj, spavaj, Djetiću“.

14. MUDRACI U BETLEHEMU — BOGOJAVLJENJE

Kad se Isus rodio u Betlehemu, došli su mudraci s istoka u Jeruzalem, glavni grad židovske zemlje. I oni zapitaju: »Gdje je židovski kralj, koji se rodio, jer smo vidjeli njegovu zvijezdu na istoku i došli smo, da mu se poklonimo«.

Kad je to čuo kralj Herod, uplašio se vrlo i upitao svećenike i starješine, gdje bi se Krist rodio. Oni su odgovorili: »U Betlehemu, jer je tako Bog rekao.«

Onda je Herod ispitivao mudrace, kad im se pojavila zvijezda. Zatim ih je poslao u Betlehem i rekao im: »Idite i raspitajte dobro za dijete, pa kad ga nađete, javite mi, da idem i ja, da mu se poklonim.«

Mudraci su pošli iz Jeruzalema. I opet im se pokazala ona zvijezda, koju su vidjeli na istoku. Kad su mudraci našli božansko dijete s Marijom, Majkom njegovom, pali su ničice i poklonili se Isusu i dali svoje darove: tamjan (kao Bogu), zlato (kao kralju) i plemenitu mast (kao čovjeku). Potom im Bog zapovjedi, da se ne vraćaju k Herodu. I mudraci otiđu drugim putem u svoju zemlju.

*

65. Tko se poslije pastira došao pokloniti djetetu Isusu?

Poslije pastira došli su se pokloniti djetetu Isusu tri mudraca ili tri kralja s istoka. Mudraci su zastupnici poganskih naroda. I njih je Bog pozvao u svoje kraljevstvo time, što im je javio rođenje Spasitelja čitavoga svijeta.

66. Kako su doznali mudraci, da se rodio Isus?

Da se rodio Isus, doznali su mudraci po čudnovatoj zvijezdi, koja im se pojavila na istoku.

Spomen na poklon svetih triju kralja djetetu Isusu slavimo na Bogojavljenje ili Sveta tri kralja (6. siječnja). Taj dan je zapovijedani blagdan, pa ga moramo svetkovati kao i ostale blagdane, koje je Crkva naredila.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isti Isus, kojemu su se klanjala sveta tri kralja, nalazi se u crkvi na oltaru u svetohraništu. To nam pokazuje i „vječno“ svjetlo, koje gori pred svetohraništem. Kad dođeš u crkvu i kad odlaziš iz crkve, okreni se prema svetohraništu, prigni koljeno pred Isusom i tako mu se pokloni.

Na Bogojavljenje sjećamo se svih onih, koji još nisu upoznali Isusa Krista. Sjećamo se i kršćanskih vjerovjesnika, misionara. Moli, da Bog blagoslovi njihov rad.

15. MARIJA I JOSIP PRIKAŽUJU ISUSA U HRAMU — SVIJEĆNICA

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, donijeli su ga Josip i Marija u Jeruzalem, da ga prikažu Bogu. Ujedno su prinijeli u hramu svoj dar: dvije grlice ili dva goluba. Tako je propisivao zakon Božji.

U to je vrijeme živio u Jeruzalemu pobožni starac imenom Šimun. Njemu je Duh Sveti kazao, da ne će umrijeti, dok ne bude vidio Spasitelja. Dok su Josip i Marija bili s božanskim djetetom u hramu, došao je Šimun i odmah je prepoznao obećanog Spasitelja. Tada je Šimun uzeo Isusa na ruke i rekao: »Sad ću mirno umrijeti, jer sam vidio Spasitelja svijeta.« A Mariji, Majci

Isusovoj, reče: »Ti ćeš se mnogo žalostiti, jer će ljudi progoniti Isusa.«

U isto je doba živjela u Jeruzalemu i starica imenom Ana. Ona je često dolazila u hram, mnogo je postila i molila. I ona je došla u hram, kad su Isusa prikazali. Sretna, što je vidjela Isusa, zahvaljivala je Bogu, i ljudima je pripovijedala, da je došao Spasitelj.

*

67. Što znamo o Isusu, kad mu je bilo četrdeset dana?

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, bio je u jeruzalemskom hramu Bogu prikazan.

Spomen na taj dan slavimo na Svijećnicu (2. veljače). Svećenik blagoslivlje na taj dan u crkvi voštane svijeće. Potom idu vjernici sa zapaljenim svijećama u ophodu. Ovaj ophod naznačuje put Marijin u Jeruzalem, kad je Isusa u naručju nosila u hram.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Mi smo još sretniji od starca Šimuna, jer možemo i smijemo primiti Isusa u svoje srce u svetoj pričesti. Treba da misliš rado na Isusa. Želi ga primiti i pripravlja se za taj dan tako, da se čuvaš grijeha i pobožnije moliš.

Dobri kršćani uživaju blagoslovljene svijeće kod kuće, kad zaprijeti kakva nevolja, nevrijeme ili bolest, i mole Boga, da odvрати od njih svaku nesreću. Isto tako stavljaju se blagoslovljene svijeće u ruke umirućima, neka ih Bog vodi u svijetlo vječnoga života. Svijeća označuje Isusa.

16. BIJEG SVETE OBITELJI U EGIPAT— DJETINJSTVO ISUSOVO

Herod je uzalud čekao mudrace i vrlo se razljutio, što se nisu vratili k njemu. Nato je zapovjedio, da se u Betlehemu i okolici pomore svi dječaci do dvije godine. Herod je mislio, da će tako pogubiti Isusa.

Ali prije nego su došli Herodovi ljudi, javio se anđeo Josipu u snu i rekao: »Ustani, uzmi dijete i njegovu Majku i bježi u Egipat, jer Herod hoće da pogubi dijete.« Josip je ustao odmah, pa je s božanskim djetetom i njegovom Majkom pobjegao u Egipat.

Uto su stigli Herodovi ljudi i pomorili sve dječake do dvije godine u Betlehemu i njegovoj okolici. I nastao je u Betlehemu velik plač.

Sveta obitelj ostala je u Egiptu do Herodove smrti. A kad je Herod umro, opet se javio anđeo Josipu i rekao mu: »Vrati se, jer su umrli oni, koji su htjeli ubiti dijete.« Tada se vrati Sveta Obitelj i nastani se u Galileji, u gradu Nazaretu.

*

68. Zašto je Sveta Obitelj pobjegla u Egipat?

Sveta Obitelj pobjegla je u Egipat, jer je kralj Herod htio pogubiti Isusa.

69. Gdje je živio Isus, kad se vratio iz Egipta?

Kad se Isus vratio iz Egipta, živio je u Nazaretu u kući svojih roditelja i bio im je poslušan.

70. Zašto je Isus, Sin Božji, bio poslušan?

Isus, Sin Božji, htio je biti poslušan, da pokaže djeci, kako treba slušati roditelje.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus je pokazao, kako treba držati četrtnu zapovijed Božju. Slušaj svoje roditelje kao što je Isus slušao Bl. Djevicu Mariju i sv. Josipa.

U teškim časovima ne zaboravi, da nebeski Otac bdije nad tvojim životom. S pouzdanjem moli prošnju Očenaša i „Izbavi nas od zla.“

Radosnih događaja iz djetinjstva Isusova sjećamo se u radosnoj krunici:

1. *Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.*
2. *Koga si, Djevice, Elizabeti u pohode nosila.*
3. *Koga si, Djevice, rodila.*
4. *Koga si, Djevice, u hramu prikazala.*
5. *Koga si, Djevice, u hramu našla.*

17. DVANAESTOGODIŠNJI ISUS IDE U HRAM — POLAZAK SLUŽBE BOŽJE

Marija i Josip išli su svake godine u Jeruzalem na blagdane. Kad je Isusu bilo dvanaest godina, pošao je i on s njima. Poslije blagdana vraćali su se kući, a Isus je ostao u Jeruzalemu. Bl. Dj. Marija i sv. Josip otiđu dan hoda i opaze, da nema Isusa. A kada ga nisu našli među rođacima i znancima, vratili su se u Jeruzalem, da ga tamo potraže. Poslije tri dana našu ga u hramu među

učiteljima, kako ih sluša i pita. A svi, koji su ga slušali, divili su se, kako Isus mudro pita i odgovara.

Tada mu reče Majka: »Sinko, što si nam učinio tako? Evo žalosni smo te tražili.« A Isus odgovori: »Zašto ste me tražili? Zar niste znali, da meni treba biti u onom, što je Oca mojega?« I vratio se Isus sa svojim roditeljima u Nazaret, i bio im poslušan; tu je ostao do svoje tridesete godine.

*

71. Što znamo o Isusu, kad mu je bilo dvanaest godina?

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, išao je sa svojim roditeljima u Jeruzalem i ondje ostao tri dana u hramu.

72. Zašto je Isus išao u hram?

Isus je išao u hram, da nam pokaže, kako treba rado ići u crkvu, ondje se pobožno vladati i Bogu moliti.

73. U koje dane treba ići u crkvu?

U crkvu treba ići svake nedjelje i u sve zapovijedane blagdane.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Tebi je crkva blizu, pa zato ti je moguće, da lako i redovno dolaziš u crkvu k svetoj misi. Znaj, da je crkva kuća Božja i stan Isusov. Stoga budi u crkvi uvijek miran(na), pristojan(na) i pobožan(na), tako da razveseliš Gospodara crkve, koji se nalazi u Presvetom Oltarskom Sakramentu. To nam osobito zapovijeda treća zapovijed Božja i prva zapovijed crkvena.

Javni život Isusov

18. KRŠTENJE ISUSOVO — PRESVETO TROJSTVO

Do svoje 30. godine ostao je Isus u Nazaretu. Tada je došlo vrijeme, da započne izvršavati zadaću, koju Mu je nebeski Otac dao.

U to vrijeme u okolici Jordana živio je sveti Ivan Krstitelj, sin Zaharije i Elizabete. On je već kao dječak otišao u pustinju i ondje činio pokoru. Nosio je priprosto odijelo i hranio se siromašno. Nije pio vina ni opojnog pila. Bog je Ivana pozvao, da pripravi narod za Isusov dolazak. Ivan je počeo propovijedati: »Pokoru učinite, jer je blizu kraljevstvo nebesko.« Mnogi su ljudi dolazili k sv. Ivanu i priznavali svoje grijehe, a Ivan ih je krstio u rijeci Jordanu.

Kad je bilo Isusu trideset godina, došao je i on k Ivanu, da ga krsti. Ivan je rekao Isusu: »Treba da ti mene krstiš, a ne ja tebe.« Isus mu odgovori: »Pusti samo, jer tako Bog hoće.« Tada je Ivan krstio Isusa. Potom se otvori nebo i siđe na njega Duh Sveti kao golub u tjelesnom obliku. I čuo se glas nebeskoga Oca:

»Ovo je Sin moj ljubezni, koji je po mojoj volji.«

*

74. Tko se objavio kod Isusova krštenja?

Kod Isusova krštenja objavio se Bog: Otac, Sin i Duh Sveti.

75. Koliko je osoba u Bogu?

U Boga su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

76. Da li je svaka božanska osoba pravi Bog?

Jest: Otac je pravi Bog, Sin je pravi Bog, i Duh Sveti je pravi Bog.

Sve tri božanske osobe su oduvijek: sve su jednako svemoćuće, svete i sveznajuće.

77. Da li je ipak samo jedan Bog?

Jest: sve tri božanske osobe samo su jedan Bog.

Sve tri osobe su zato jedan Bog, jer imaju jednu te istu božansku narav.

78. Kako se tri božanske osobe zovu jednim imenom?

Tri božanske osobe zovu se jednim imenom Presveto Trojstvo.

Da vjerujemo u Presv. Trojstvo, pokazujemo, kad se križamo: »U ime Oca i Sina i Duha Svetoga« i kad molimo »Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu«.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Kad izgovaraš ime triju božanskih osoba, sjeti se, da te je Bog Otac stvorio, Bog Sin otkupio, a Bog Duh Sveti posvetio. Sjeti se, da si milost posvećujuću na sv. krštenju primio u ime Presvetoga Trojstva.

Svaka nedjelja u godini posvećena je Presvetomu Trojstvu. Pobožno prisustvuj u nedjelju svetoj misi, da zahvališ Presvetomu Trojstvu za sva dobročinstva. Presveto Trojstvo napose slavimo u prvu nedjelju poslije Duhova (Blagdan Presvetog Trojstva).

19. ISUS ČINI ČUDO NA SVADBI — SAKRAMENAT ŽENIDBE

Bila je svadba u Kani Galilejskoj. Na tu je svadbu bio pozvan i došao Isus sa svojom Presvetom Majkom i s učenicima. Kod svadbe je ponestalo vina. Marija reče Isusu: »Nemaju vina.« A bilo je ondje šest velikih posuda za vodu. I reče Isus slugama: »Napunite sudove vodom!« I napunili su ih do vrha. Opet reče Isus slugama: »Zahvatite i nosite kumu!« Kad je kum okusio vodu, koja je postala vino, a nije znao, otkuda je, pozvao je mladenca i rekao mu: »Svaki čovjek najprije iznosi dobro vino, a onda slabije; ti si pak sačuvao dobro vino sve dosad.« To je bilo prvo čudo, koje je Isus učinio na svadbi, u Kani Galilejskoj; i vjerovali su u njega učenici njegovi.

*

79. Koje je prvo Isusovo čudo?

Prvo je Isusovo čudo što je pretvorio vodu u vino.

80. Gdje je Isus učinio prvo čudo?

Isus je učinio prvo čudo na svadbi u Kani Galilejskoj.

U raju zemaljskom rekao je Bog Adamu i Evi: »Nije dobro da čovjek bude sam. Rastite i množite se i napučite zemlju.« Tako je sam Bog ustanovio ženidbu. Zato je Isus došao na svadbu. Time je odlikovao mladence, a ženidbi je dao veliku čast i svetost. Po ženidbi dobivaju mladenci od Boga roditeljsku vlast i milost, da u ime Boga zapovijedaju svojoj djeci i da ih odgajaju kršćanski, te jednom zasluže nebo. Ženidbu je Isus uzvisio na sakramenat. To učini svetom stvari, po kojoj daje ljudima svoju milost.

81. Što je ženidba?

Zenidba je sakrament, kojim se podjeljuje roditeljska vlast i milost.

82. Tko je ustanovio ženidbu?

Zenidbu je ustanovio sam Bog u zemaljskom raju, a Isus ju je uzvisio na sakrament.

Isus je rekao: »Što je dakle Bog združio, čovjek neka ne rastavlja.«

83. Kako dugo traje ženidbeni vez?

Zenidbeni vez traje do smrti muža ili žene. Zenidba je nerazrješiva.

Zato se zaručnici moraju ozbiljno spremati na ženidbu. Oni moraju ispitati, da li mogu do smrti zajednički živjeti?

Zaručnici sklapaju ženidbu u crkvi pred svojih župnikom i pred dva svjedoka. Pred oltarom, redovno pod sv. Misom, svećenik pita svakog zasebno da li hoće jedno drugoga uzeti za zakonitoga ženidbenog druga. Svako posebno odgovara: »Hoću« S tim oni sklapaju ženidbu. Na to si daju ruke, koje svećenik obavije stolom i blagoslovi. Zatim svećenik blagoslovi ženidbene prstene, a mladenci ih stave na prst jedno drugome. Ženidbeni prsteni sjećaju supruge, da su do smrti vezani ženidbenim vezom. Isus je osudio prekidanje ženidbenog veza: »Svaki koji otpusti svoju ženu i oženi se i drugom, čini preljubu, i koji se oženi otpuštenom, čini preljubu.«

PRIMJENA NA ŽIVOT: Roditelji su po sakramentu ženidbe primili vlast i milost, da se skrbe za tijelo, da djecu odgajaju kršćanski, da jednom zasluže nebo. Zato treba da djeca štiju, ljube i slušaju svoje roditelje kao Božje namjesnike. Moli Boga svaki dan za svoje roditelje, i nastoj da im učiniš kakvu uslugu i veselje! Pomazi ih, koliko možeš, osobito kad ostare. A kad ih Bog uzme k sebi u vječnost, moli svaki dan za pokoj njihove duše.

20. ISUS UTIŠA OLUJU NA MORU — ISUSOVA ČUDESA

Jednom dođe Isus sa svojim učenicima do Galilejskog mora i uđe u lađicu, a za njim uđu i njegovi apostoli. I reče Isus apostolima: »Otplovimo na drugu stranu mora!« I oni otploviše. Dok su tako plovili, Isus je zaspao. Ujedamput se dignu na moru velika oluja, tako da su lađicu pokrili valovi. Uplašeni učenici prikuče se Isusu, probude ga i reknu: »Gospodine, izbavi nas, jer ćemo poginuti!« A Isus im reče: »Zašto ste tako strašljivi, malovjerni?« Tada zapovjedi Isus vjetrovima i moru, i postade velika tišina. A ljudi, koji su to vidjeli, čudili su se i govorili su: »Tko je ovaj, da ga slušaju vjetrovi i more?«

Isus je činio i mnoga druga čudesa. Kad su učenici Ivana Krstitelja pitali Isusa, da li je on obećani Spasitelj, odgovorio im je Isus: »Idite i javite Ivanu, što čujete i vidite: »Slijepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, mrtvi ustaju, siromašnima se propovijeda evanđelje.«

*

84. Kaži nekoliko čudesa, što ih je činio Isus?

Isus je pretvorio vodu u vino; utišao oluju na moru; ozdravljivao bolesne i uskrsivao mrtve.

85. Zašto je Isus činio čudesa?

Isus je činio čudesa, neka ljudi ponaju, da je on pravi Sin Božji.

Isus kao pravi čovjek bio je umoran i spavao je u lađi, a kao pravi Bog zapovijedao je vjetru i valovima i činio čudesa.

86. Što vjerujemo o Isusu Kristu?

O Isusu Kristu vjerujemo, da je pravi Bog i pravi čovjek.

Isus Krist ima dvije naravi: božansku i čovječansku. Obadvije naravi su ujedinjene u jednoj osobi. To je druga Osoba Presv. Trojstva: Sin Božji.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus je svojim čudesima jasno pokazao ljudima, da je pravi Bog. Ali je činio čudesa i zato, da ljudima pomogne u različitim nevoljama. Treba da imamo veliko pouzdanje u Božju pomoć, makar nam se čini, da nas Bog ne pomaže. Bog nam je u nevoljama uvijek blizu. Samo se mi moramo čvrsto pouzdavati u Boga.

21. ISUS NAHRANI PET TISUĆA LJUDI — BOG JE NAŠ NAJBOLJI OTAC

Kad je Isus jednom bio u pustinji, dođe k njemu mnogo ljudi. Isus ih je učio i ozdravljivao njihove bolesnike. Pred večer zapita Isus apostole: »Gdje ćemo kupiti hljeba, da ovi jedu?« Jedan apostol odgovori: »Trebalo bi mnogo novaca za hljeb, da svaki dobije samo malo«. A drugi apostol reče: »Ovdje je jedan dječak, koji ima pet ječmenih hljebova i dvije ribice; ali što je to za tolike!« Nato Isus zapovjedi apostolima: »Kažite ljudima, neka sjednu!« I ljudi su posjedali na travu, a bilo ih je pet tisuća. Tada uze

Isus hljebove i ribe, zahvali Bogu, blagoslovi ih, prelomi hljebove i dade učenicima, da dijele među ljude. Kad su se ljudi nasitili, reče Isus apostolima: »Saberite komade, što su preostali, da ništa ne propadne«. Apostoli su sabrali i napunili dvanaest košara komada što su preostali. Kad je narod vidio to čudo, rekao je: »Ovo je zaista prorok koji ima doći na svijet.« Isus je znao, da ga ljudi hoće učiniti kraljem; zato je otišao u goru sam i molio ondje.

Mnogi od tih ljudi tražili su Isusa i našli ga drugi dan u gradu Kafarnaumu. Isus je znao, da bi se opet htjeli nasititi kruhom. Rekao im je neka se brinu i za kruh, koji ostaje za život vječni. Na to su mu rekli: »Daj nam, Gospodine, svagda taj kruh!« Isus im reče: »Ja sam živi kruh, koji sam sišao s neba. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek; i kruh, koji ću ja dati, tijelo je moje.« Ljudi su govorili: »Kako nam ovaj može dati svoje tijelo za jelo?« A Isus im odgovori: »Zaista, zaista vam kažem: ako ne budete jeli tijela Sina čovječjega i pili njegove krvi, ne ćete imati života. Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni«. Nato su ga svi ostavili osim apostola.

Ovim riječima Isus obećaje Svetu pričest.

Isus je ljude nahranio u pustinji. Isus hrani i nas. Ljudi obrađuju zemlju, siju sjeme i žanju usjeve, ali Bog daje da raste.

Isus je zato čudesno nahranio 5000 ljudi u pustinji, da nam pokaže kako nas može čudesno hraniti u Sv. Pričesti.

87. Skrbi li se Bog i za nas?

Bog se skrbi za nas, jer od njega nam je život i zdravlje, hrana i pilo i svako dobro za dušu i tijelo.

88. Zašto nam daje Bog toliko dobra?

Bog nam daje toliko dobra, jer je naš predobri Otac.

89. Kakvi treba da smo mi Bogu, kad je on naš predobri Otac?

Kad je Bog naš predobri Otac, treba da smo i mi dobra njegova djeca i da ga ljubimo više nego sve drugo.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Budi Bogu zahvalan za svaki zalogaj, kojim ti hrani tijelo za zemaljski život! Ne izostavljaj molitve prije i poslije jela!

Izgovaraj polagano i pobožno riječi: »Kruh naš svagdanji, daj nam danas!«

Ali ima i nebeski kruh, a to je Sveta pričest. Treba da moliš i za taj hljeb. Vlada se tako dobro, da ga zavrijediš primiti češće u svoje srce. Taj nebeski hljeb hrani nas za vječni život. Zato Isus želi da ovaj nebeski hljeb često primaš. Sveta Pričest će ti dati snagu, da živiš kao Božje dijete. On će te uskrsnuti u posljednji dan i dati vječni život.

22. ISUS BLAGOSLIVLJE DJECU — ISUSOV BLAGOSLOV

Isus je ljubio sve ljude, a osobito djecu. Tako je jednom propovijedao narodu cijeli dan i bio vrlo umoran. Podveče su došle majke s djecom, da ih Isus blagoslovi. Učenici su pak branili majkama, da idu k Isusu. A kad je to vidio Isus, rekao je apostolima: »Pustite djecu, neka dolaze k meni i ne branite im, jer takvima pripada kraljevstvo nebesko.« I Isus je djecu uzeo k sebi, zagrljio ih, metnuo na njih ruke i blagoslovio ih.

90. Koga je Isus osobito ljubio?

Isus je osobito ljubio djecu.

91. Kako je Isus pokazao, da ljubi djecu?

Da ljubi djecu, pokazao je Isus tako, što je stavio na njih ruke i blagoslovio ih.

92. Zašto je Isus blagoslovio djecu?

Isus je blagoslovio djecu, da ih sačuva od grijeha i svakoga drugoga zla.

93. Gdje možemo i mi dobiti Isusov blagoslov?

Isusov blagoslov možemo i mi dobiti osobito kod svete mise i kod »Večernje« ili »Blagoslova«.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus je i tebe pozvao k sebi u svetom krštenju. On je tvoj najbolji prijatelj, koji te nikad ne ostavlja!

Na svršetku svete mise blagoslivlje nas svećenik blagoslovom Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. A kod Večernje ili Blagoslova, kad je izložen Presv. Sakrament, blagoslivlje nas sam Isus. Dok se daje blagoslov s Presvetim Sakramentom, poklekni, prikloni glavu, udari se u prsa i reci: »Budi hvaljen i slavljen Isus u Presvetom Sakramentu, sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen«.

Isus želi, da čuvaš prijateljstvo s Njime. Zato izbjegavaj svaki grijeh, jer grijeh ti oduzima Isusovo prijateljstvo.

(III.) 23. ISUS SE POBRINUO ZA BOLESNIKE — SAKRAMENAT BOLESNIČKOG POMAZANJA

Dok je Isus javno naučavao na zemlji, mnogo se brinuo za bolesnike. Ljudi su mu privedi mnoge bolesnike, koji su trpjeli od različitih nevolja i bolova, a Isus ih je iscijelio. Tako se jednom dogodilo u nekom gradu, da su do kuće, gdje je Isus učio, donijeli na nosilima uzetog bolesnika. U kući je bilo toliko ljudi, da nisu mogli s bolesnikom do Isusa. Zato su ga odnijeli na krov i pustili pred Isusa nosila, na kojima je ležao bolesnik. Kad je Isus vidio njihovu vjeru, rekao je bolesniku: »Uzdaj se, sinko, opraštaju se grijesi tvoji.« Zatim mu reče: »Ustani, uzmi nosila i idi kući!« Bolesnik je odmah ustao, uzeo nosila i otišao kući hvaleći Boga. Svi su se tomu čudili i govorili su: »Još nigda nismo takva šta vidjeli!« Tako je Isus pomogao mnoge bolesnike: oprostio im je grijehe, a zatim ih je iscijelio.

Isus je naredio i svim apostolima, da idu k bolesnicima i da im pomognu. Apostoli su pošli i propovijedali bolesnicima, da čine pokoru: potom su ih mazali uljem i mnogi su bolesnici ozdravili.

Napokon je Isus za bolesnike naredio i poseban sveti sakrament. O tom piše sv. Jakob apostol ovako: »Boluje li tko među vama, neka pozove svećenike Crkve i neka mole nad njim i mažu ga uljem u ime Gospodnje. I molitva vjere spasit će bolesnika i podignut će ga Gospodin, i ako je učinio grijeh, oprostit će mu se.« Taj sveti sakrament zove se bolesnička pomast ili sveto ulje.

*

94. Što je bolesničko pomazanje?

Bolesničko pomazanje je sakrament, naređen za bolesnike na korist duše, a višeput i tijela.

Bolesničko pomazanje koristi duši i tijelu. Duši najprije oprašta lake grijehe i kazne za grijehe. Zatim jača dušu u muci i napastima, osobito u smrtnoj borbi. Tijelu pak koristi tako, da višeput olakša bolove, a daje i zdravlje, ako je to za spas duše. To pokazuju molitve, koje Crkva moli za bolesnika, kad prima bolesničku pomast.

Sveto ulje, kojim svećenik maže bolesnika, zove se bolesničko ulje, a posvećuje ga biskup na Veliki Četvrtak.

95. Tko može primiti bolesničko pomazanje?

Bolesničko pomazanje može primiti svaki kršćanin, koji je navršio 7 godina,

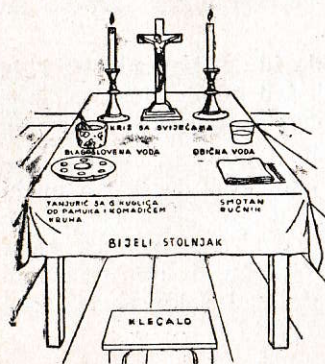
Bolesnik treba prije nego što primi bolesničko pomazanje, da se očisti od grijeha u sv. ispovijedi. Ako to ne može, treba da se barem skrušeno pokaje za grijeh.

96. Kada treba da bolesnik primi bolesničko pomazanje?

Bolesnik treba da primi bolesničko pomazanje, čim se bolest pokaže kao teška, a svakako, dok je još pri svijesti.

Ukućani su dužni upozoriti bolesnika, da primi sakrament bolesničkog pomazanja i biti mu kod toga na pomoći. Krivo je mišljenje, da bolesnik mora umrijeti, kad primi sakrament bolesničkog pomazanja. Mnogi su bolesnici ozdravili, jer su na vrijeme primili taj sakrament, koji liječi i tijelo.

Bolesničko pomazanje može se primiti u svakoj bolesti jedamput, pa i u istoj bolesti može se opet primiti, ako bolest dugo traje i ako je nastala nova pogibao.

U kući, u kojoj se ima podijeliti bolesničko pomazanje, treba pripremiti ovo: pokriti stol čistim stolnjakom, i prirediti dvije ili barem jednu svijeću; na stol neka se postavi još raspelo, čaša s blagoslovljenom vodom, tanjur s nešto soli, malo kruha i šest mekih kuglica od pamuka ili lana. Solju i kruhom otire svećenik ulje s palca, kojim je pomazivao bolesnika, a pamukom otire sjetila bolesnikova, koja je pomazao uljem. Ova sol i pamuk imaju se poslije sažgati u vatri. Neka bude na stolu i čaša s običnom vodom.

Svećenik maže svetim uljem bolesnikove oči, uši, nosnice, usne, dlanove na ruci i noge kod gležnja. Kod mazanja izgovara riječi: »Ovim svetim pomazanjem, i svojim preblagim milosrdem oprostio ti Gospodin, što god si sagriješio(la) gledanjem... slušanjem... mirisanjem... kušanjem i govorom... ticanjem i hodom... Amen.« Dok svećenik podjeljuje bolesničko pomazanje, neka prisutni pobožno Boga mole za bolesnika(cu).

PRIMIENA NA ŽIVOT: Ako tebi ili komu drugomu u kući pošalje dragi Bog tešku bolest, nemoj odugovlačiti do posljednjeg časa da pozoveš svećenika u kuću, jer te može preteći smrt, prije nego li ti dođe svećenik u pomoć. Svećenik će donijeti u kuću Isusa, da ti pomogne svetim sakramentima ispovijedi, pričesti i bolesničkog pomazanja. Ukućani teško griješe, ako bolesnik njihovom krivnjom na vrijeme ne primi te sakramente i umre bez njih.

Rado idi po svećenika, ako te pošalju ili zamole.

24. OTAC OPRAŠTA IZGUBLJENOM SINU — SVETA ISPOVIJED

Isus je pripovijedao ovu priču: Jedan je čovjek imao dva sina. Mlađi sin reče ocu, neka mu dade njegov dio od imovine. I otac mu dade. A sin uzme svoje i otiđe u daleku zemlju. Tamo je živio raskošno i grješno, pa je potrošio sve, što je imao.

Uto je nastao glad u toj zemlji, i sin je bio u nevolji. Zato je otišao služiti nekoga gospodara one zemlje. Taj ga je poslao u svoj zaselak, da pase svinje. Tu se želio nahraniti jelom, što su jele svinje, ali mu ni toga nije nitko dao.

Tada je sin počeo razmišljati: Kod moga oca imaju svi kruha i previše, a ja ovdje umirem od glada. Ustat ću i otići ću ocu svojemu i kazat ću mu: »Oče, sagriješio sam Bogu i tebi; nisam dostojan zvati se tvojim sinom; primi me u kuću kao najamnika«. Potom je ustao i otišao k ocu.

Kad je još sin bio podaleko, ugledao ga je otac, i bilo mu ga žao. Otac mu potrči u susret, zagrli ga i poljubi. A sin reče: »Oče, sagriješio sam Bogu i tebi; nisam dostojan zvati se tvojim sinom.« Otac pak zapovjedi slugama: »Iznesite brzo najljepše haljine i obucite ga; podajte mu na ruku prsten i na noge obuću; zakoljite ugojeno tele, da jedemo i da se veselimo. Jer ovaj moj sin bio je izgubljen i našao se.« I počeli su se veseliti.

I. PRIJE ISPOVIJEDI

Ispitaj svoju savjest!

Izgubljeni sin mislio je u nevolji na svoga oca, koga je ostavio. Sjetio se svojih grijeha. I mi treba da prije ispovijedi razmišljamo, što smo sagriješili. To se zove ispitivanje savjesti.

97. Što moramo razmišljati prije ispovijedi?

Prije ispovijedi moramo razmišljati, što smo sagriješili: to jest ispitati svoju savjest.

Prije ispitivanja savjesti pomoli se Bogu, da ti prosvjetli pamet; zatim prizovi Majku Božju i svoga anđela čuvara. To možeš naći u molitveniku!

Lako se možemo sjetiti svojih grijeha, ako se ispitujemo prema Božjim i crkvenim zapovijedima, što smo sagriješili.

Ispit savjesti možeš kratko obaviti, ako se ispitaš ovako:

1. Molitva. Vjera u Boga, sumnje? Polazak vjeronauka?
2. Ime Božje. Psotka? Proklinjanje?
3. Sveta misa. Nedjeljni počinak?
4. Roditelji. Stariji? Poglavari?
5. Mržnja. Svađa. Tučnjava? Sablazan?
- 6 i 9. Besramno: misli, riječi, želje, djela?
- 7 i 10. Krađa. Želja za krađom? Šteta?
8. Laž. Kleveta, ogovaranje?
9. Posni dani.
10. Nevaljana ispovijed, uskrсна pričest?
11. Oholost, škrtost, bludnost, zavist, neumjerenost u jelu i pilu, srditost, lijenost?

Kod velikih i smrtnih grijeha ispitaj se i za broj grijeha, koliko puta si ih učinio. Ako ne znaš točan broj, sjeti se, koliko si puta otprilike sagriješio na mjesec ili tjedan.

Da dobro naučiš ispitivati savjest, svakog dana kod večernje molitve kratko ispitaj savjest i dobro se pokaj za učinjene grijehе.

Pokaj se za grijehе!

Izgubljeni sin kajao se za svoje grijehе t.j. bilo mu je žao, što je ostavio svoga oca; sada mu je to bilo mrsko.

I mi moramo žaliti i mrziti na svoje grijehе, kojima smo uvrijedili Boga i zaslužili njegovu kaznu. To znači u sebi pobuditi kajanje.

98. Što moramo u sebi pobuditi, da nam Bog oprostí grijehе?

Da nam Bog oprostí grijehе, moramo u sebi pobuditi pokajanje.

99. Što znači pokajati se?

Pokajati se znači: žaliti i mrziti na učinjene grijehе.

Kod ispovijedi je najvažnije, da se skrušeno pokaješ za svoje grijehе. Bez pokajanja Bog nikomu ne oprašta grijehе. Zato ne valja da samo brzo izgovoriš riječi: »Kajem se od svega srca...« nego treba da paziš na svaku riječ, koju kod toga izgovaraš, i da ti bude uistinu od svega srca žao, što si uvrijedio(la) dragoga Boga, najveće i najmilije dobro.

Zato treba promisliti, kako je nebeski Otac dobar, a ja sam Mu bio nezahvalan i još Ga vrijeđao. Zatim promisli, što je Spasitelj pretrpio za mene na križu, a ja sam grijesima vrijeđao Njegovu ljubav. Grijesima sam izgubio pravo na nebo, a zaslužio pakao. Pokajanje, koje probuđujemo, jer nam je žao, što smo grijesima uvrijedili Boga, koji je najveće Dobro, zove se savršeno. Ako se čovjek ne može na smrtnom času ispovjediti, savršeno pokajanje oprašta sve grijehе, kao da se je ispovjedio. Vrlo je važno svaku večer probuditi savršeno pokajanje.

Ako se kajemo zato, što smo grijesima izgubili nebo, a zaslužili pakao to je nesavršeno pokajanje. U ispovijedi je i ovo pokajanje dovoljno.

Prije ispovijedi treba se pokajati za sve smrtne grijehе. Tko ima samo lake grijehе, dosta je, da se samo za jednoga od njih pokaje.

Odluči, da ne ćeš više grijешiti!

Izgubljeni sin odlučio se vratiti svomu ocu i popraviti se. I mi moramo odlučiti, da ćemo se vratiti Bogu i popraviti se. To je dobra odluka.

100. Što moramo odlučiti prije ispovijedi?

Prije ispovijedi moramo odlučiti, da ćemo se popraviti i da ne ćemo više grijешiti.

Ni kod odluke ne valja samo brzo izgovoriti riječi: »Tvrdo odlučujem, da ću se popraviti...«, nego treba da ozbiljno i od svega srca odlučiš, da ćeš se popraviti. Treba odlučiti i izbjegavati i prilike za grijeh (zlo društvo, knjige) i upotrijebiti sva sredstva da se popravimo (molitva, primanje sakramenata). Isto tako da ćemo nadoknaditi počinjenu štetu i vratiti tuđu stvar. Pošto razmisliš svoje grijehе, pokaješ se i odlučiš popraviti se, pristupi k ispovijedi!

II. KOD ISPOVIJEDI

Ispovijedaj se iskreno!

Izgubljeni sin vratio se kući i priznao ocu, da je sagriješio. — I mi treba da priznamo svoje grijehe duhovnomu ocu i namjesniku Božjemu; a to je svećenik, pred kojim ispovijedamo svoje grijehe zato, da nas od njih odriješi. To se zove ispovijed.

101. Što znači ispovijediti se?

Ispovijediti se znači: skrušeno kazati učinjene grijehe svećeniku, da nas od njih odriješi.

102. Zašto moramo kazati ispovjedniku svoje grijehe?

Svoje grijehe moramo kazati ispovjedniku zato, što je tako naredio sam Isus Krist.

On je ustanovio Sv. Ispovijed kao sud. Grešnik mora zato kazati grijehe da ispovjednik može prosuditi da li nam može grijehe oprostiti ili ne.

Kad dođe na tebe red, da se ispovjediš, poklekni u ispovjedaonicu. Svećenik te blagoslovi, a ti kaži: »Hvaljen Isus«, prekriži se i počni ispovijed.

103. Kako se počinje ispovijed?

Ispovijed se počinje ovako: »Skrušeno ispovijedam svoje grijehe, koje sam učinio(la) od... (na pr. od djetinjstva, od konca, početka školske godine, od Uskrsa, Božića...).

Može se kazati i ovako: »Ispovijedam se Bogu svemogućem i tebi oče«.

Sad kaži sve grijehe, ili barem sve smrtno, kojih se sjećaš. O smrtnim grijesima kaži, koliko puta si ih učinio(la). Ako toga točno ne znaš, reci otprilike, koliko puta na dan, na tjedan, na mjesec.

Potom reci: »Molim pokoru i odrješenje od grijeha.« Iza toga pažljivo slušaj pouke ispovjednikove i pokoru, koju ti on zada. A zatim klečeći još u ispovjedaonici, završi ispovijed skrušenim pokajanjem.

104. Kako se završuje ispovijed?

Ispovijed se završuje ovako: »Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio(la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griješiti.«

Čekaj u ispovjedaonici i ne odlazi prije nego te svećenik odriješi riječima: »Ja te odrješujem od grijeha tvojih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.« Onda te prekriži, kaže »Hvaljen Isus«, a ti se podigni i otidi k oltaru, izmoli pokoru i »Molitve poslije ispovijedi« iz molitvenika.

Ako si na ispovijedi zaboravio(la) kazati koji smrtni grijeh, ispovijed je ipak bila valjana, pa se smiješ pričestiti. Što si zaboravio(la), reci ćeš na idućoj ispovijedi. Ali, ako je tko na ispovijedi hotimice zatajio koji smrtni grijeh, ispovijed mu je bila nevaljana, grijesi mu nisu oprosteni. Takav je počinio novi teški grijeh, pa se ne smije pričestiti, dok ne ponovi nevaljanu ispovijed. Svećenik ne smije nikada ništa kazati, što je čuo u ispovijedi. Zato buđi iskren i nikada ne zataji nijedan smrtni grijeh.

III. POSLIJE ISPOVIJEDI

Izvrši naređenu pokoru!

Izgubljeni sin želio je, da ga otac primi kao najamnika u svoju kuću. On je bio pripravan pretrpjeti svaku kaznu, koju će mu otac odrediti, samo da ga zadovolji.

I mi treba da budemo pripralni izvršiti sve ono, što nam ispovjednik naloži, da tako zadovoljimo Bogu za svoje grijehe.

To se zove zadovoljština ili pokora.

105. Što moramo izvršiti poslije ispovijedi?

Poslije ispovijedi moramo izvršiti onu pokoru, koju nam je zadao ispovjednik.

Tko zaboravi izmoliti naloženu pokoru, dobio je oprostjenje ispovjedenih grijeha, ali mora kod naredne ispovijedi kazati, da nije izmolio pokoru.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Cijeni i često upotrebljavaj veliki dar Božje milosti za spas duše, sv. ispovijed. Treba se ispovijedati barem jednom godišnje o Uskrsu, pa i onda, kada se nalazimo u pogibelji, a na duši imamo smrtni grijeh. Što češće čistimo dušu u valjanu ispovijedi od grijeha, to će naša duša biti Bogu draža, jer će milost Božja biti u duši sve veća. Zato čuvaj milost Božju čestim ispovijedanjem! Ispovijedaj se svaki put tako kao da se posljednji put u životu ispovijedaš.

25. POSLJEDNJA VEČERA ISUSOVA — SV. PRIČEST ILI PRESVETI OLTARSKI SAKRAMENAT

Isus je izvršio svoje obećanje, da će ljudima dati svoje tijelo za jelo i svoju krv za pilo. To se zbilo na posljednjoj večeri. Dan prije posljednje večere otišao je apostol Juda k židovskim svećeničkim poglavarima i rekao im: »Što ćete mi dati, da vam izdam Isusa?« Oni su mu odredili trideset srebrnika.

Drugi dan, u četvrtak, blagovao je Isus s apostolima vazmeno janje. To je bila Isusova posljednja večera. Kod večere reče Isus: »Vrlo sam želio s vama blagovati to vazmeno janje, prije nego počnem trpjeti.« Za vrijeme večere uzme Isus ubrus i redom opere apostolima noge. Dok im je noge prao, rekao im je: »Vi ste čisti, ali ne svi«, jer je znao da će ga Juda izdati.

Sada je došao sveti čas, da Isus izvrši, što je obećao, i dade ljudima svoje Presveto Tijelo za jelo i svoju Presvetu Krv za pilo. I uze Isus kruh u svoje svete ruke, blagoslovi ga, prelomi, dade učenicima i reče: »Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje.« Zatim uze kalež s vinom, blagoslovi ga, dade im i reče: Pijte iz njega svi, jer ovo je krv moja. To činite na moj spomen!«

Tako je Isus naredio Svetu Pričest ili Presveti Oltarski Sakramenat i svetu misu.

*

106. Što je kod posljednje večere rekao Isus nad kruhom, a što nad vinom?

Kod posljednje večere rekao je Isus nad kruhom: »Ovo je tijelo moje«, a nad vinom: »Ovo je krv moja«.

107. Što je postalo od kruha i vina, kad je Isus rekao: »Ovo je tijelo moje«, »Ovo je krv moja«?

Kad je Isus rekao: »Ovo je tijelo moje«, »Ovo je krv moja«, od kruha je postalo pravo tijelo Isusovo, a od vina prava krv njegova.

To je bila prva pretvorba i prva sveta misa. Poslije tih riječi ostale su od kruha i vina samo još prilike kruha i vina tj. sve ono, što od kruha i vina primjećujemo kao: oblik, boja, miris, tek itd.

108. Koju je vlast dao Isus apostolima na posljednjoj večeri?

Na posljednjoj večeri dao je Isus apostolima vlast, da i oni pretvaraju kruh i vino u tijelo i krv njegovu.

Tu je vlast dao Isus apostolima, kad im je rekao: »To činite na moj spomen.«

109. Komu su apostoli predali vlast pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu?

Vlast pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu predali su apostoli biskupima i svećenicima.

110. Gdje pretvaraju biskupi i svećenici kruh i vino u tijelo i krv Isusovu?

Biskupi i svećenici pretvaraju kruh i vino u tijelo i krv Isusovu u svetoj misi.

To biva kod pretvorbe na oltaru prije podizanja. Jer se tijelo i krv Isusova pod prilikama kruha i vina čuva na oltaru, da bude našoj duši za hranu, zato se ta najsvetija tajna kršć. vjere zove i Presveti Oltarski Sakramenat.

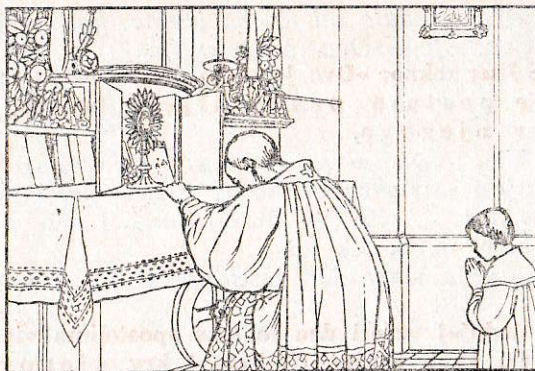
111. Što je Presveti Oltarski Sakramenat?

Presveti Oltarski Sakramenat ili Sveta Pričest jest pravo tijelo i prava krv Isusa Krista pod prilikama kruha i vina.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus je na početku Posljednje Večere rekao, da vrlo želi blagovati i ovo vazmeno janje s apostolima. On je iz neizmjerne ljubavi ustanovio sakramenat sv. Pričesti.

Isus želi trajno među nama boraviti. Zato se Presveto Tijelo čuva na oltaru u svetohraništu. Tamo se nalazi veći kalež (ciborij), gdje su posvećene Hostije za pričest vjernika.

Osim toga Presv. Tijelo se izlaže nama na klanjanje u pokaznici (monstranci) za vrijeme blagoslova. Tako je Isus uistinu i stvarno među nama nazočan. Mi ga možemo pohađati; klanjati mu se i moliti za sve milosti. To je naša velika sreća. Dođi često i rado k njemu u crkvu, gdje se čuva Presveti Oltarski Sakramenat! Tu se klanjaj njemu i pozdravljaj ga: »Budi hvaljen i slavljen Isus u Presvetom Oltarskom Sakramentu sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.«

26. APOSTOLI PRIMAJU SVETU PRIČEST — PRIPRAVA ZA SVETU PRIČEST

Kad je Isus naredio Svetu Pričest ili Presveti Oltarski Sakrament, dao je apostolima svoje tijelo za jelo i svoju krv za pilo. Apostoli su tada prvi put primili tu nebesku hranu. To je bila njihova prva Sveta Pričest. Oni su bili presretni, kad je Isus došao u njihovo srce. Sad su se lakše mogli čuvati grijeha i činiti dobro.

Poslije Svete Pričesti rekao je Isus apostolima: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vama.« — »Ako budete držali moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi.« — »Ljubite jedan drugoga!« Potom su se Isus i apostoli zahvaljivali nebeskom Ocu.

Isus je rekao: »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu.«

*

112. S kim se najuže združujemo kod Svete Pričesti?

Kod Svete Pričesti se najuže združujemo s Isusom Kristom, Bogom i Spasiteljem svojim.

Isus je rekao: »Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti na sudnji dan.«

113. Koje još milosti daje Sveta Pričest?

Sveta Pričest umnožava milost posvećujuću, oprašta lake grijeha, čuva od smrtnih; slabi zle sklonosti i jača u dobru; te jamči život vječni.

114. S kakvom dušom treba pristupiti k Svetoj Pričesti?

K Svetoj Pričesti treba pristupiti s čistom dušom, to jest u posvećujućoj milosti.

S malim grijehom smijemo se pričestiti, ali treba nastojati, da nam je duša što čistija. Zato se treba prije pričesti pokajati i za lake grijeha.

Tko bi se usudio pristupiti k pričesti u smrtnom grijehu, taj bi učinio svetogriđe. Sv. Pavao uči: »Tko nedostojno jede i pije Krv Gospodina, sam jede svoj sud.« Zato valja brižno nastojati, da se valjano ispovijedamo.

Na pričest valja doći natašte, tj. da jedan sat prije pričesti ne jedemo ništa, niti pijemo alkoholnih pića. Vodu smijemo piti i kroz to vrijeme.

Svećenik okrenut od oltara prije pričješćivanja drži u ruci svetu Hostiju. Tad se ti duboko naklonjen(a) udaraj u prsa tripot, i izgovori ove riječi: »Gospodine, nisam dostojan(na), da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ, i ozdravit će duša moja.«

Kad pak svećenik pristupi k tebi, da te pričesti, stavi pod bradu na prsa otvoren molitvenik ili čist rupčić ili posebnu za to propisanu pliticu. Podigni glavu, gledaj u svetu Hostiju, čedno otvori usta i jezik spusti na donju usnicu. Kad svećenik kaže »Tijelo Isusovo«, odgovori: »Amen.« Pošto si pobožno primio(la) Presveto Tijelo Isusovo, zatvori usta i pokloni se. Zatim ustani, idi polagano na svoje mjesto i idući gledaj preda se. Tada klekni i moli »Molitve poslije svete pričesti« iz molitvenika!

PRIMJENA NA ŽIVOT: Prije pričesti promisli, tko dolazi i zašto k tebi? Zato probudi vjeru u Isusa u Presvetom Sakramentu. Ponizi se pred Njim zbog svojih grijeha. Zatim se pouzdaj u Isusovu dobrotu i uzvрати mu ljubav ljubavlju.

Molitve poslije pričesti Isus najradije sluša i usliši. Moli ga, neka ti pomogne, da ostaneš dobar(a). Moli za roditelje, braću, sestre i pokojnike. Moli za crkvu, za obraćenje grješnika, za jedinstvo svih kršćana, za očuvanje vjere u našem narodu.

Svaki je kršćanin dužan primiti svetu pričest u uskršno vrijeme. Treća zapovijed crkvena glasi: »Svake se godine najmanje jedamput ispovjedi i o Uskrsu pričesti.« A ti dolazi rado k Isusu i u drugo vrijeme, klanjaj mu se i primaj ga češće! Ako ti je duša čista od smrtnoga grijeha, možeš se pričješćivati i bez ispovijedi. Treba da imaš dobru nakanu. To znači, da ga zato primaš, jer ga ljubiš i jer želiš da ti pomogne te mu budeš vjeran.

Muka Isusova

27. ISUS MOLI U SMRTOJ MUCI — O MOLITVI

Nakon što su Isus i apostoli svršili posljednju večeru, rekao je Isus: »Noćas ćete me svi ostaviti.« A Petar odgovori: »Ako te i svi ostave, ja te ne ću ostaviti.« Nato će mu Isus: »Zaista ti kažem, prije nego pijetao zapjeva, triput ćeš se mene odreći.«

Potom su otišli na Maslinovu goru. Tamo je Isus rekao apostolima: »Žalosna je duša moja do smrti. Počekaite ovdje i bdijte.« Nato je otišao malo dalje sam, pao je na zemlju i molio: »Oče moj, ako je moguće, oduzmi ovu muku od mene. Ali neka ne bude, kako ja hoću, nego kako ti hoćeš.«

Zatim je otišao Isus k apostolima, našao ih gdje spavaju i rekao im: »Bdijte i molite, da ne padnete u napast!« I otišao je, pa je opet molio kao i prije. A kad je Isus tako molio i trećiput, osjetio je smrtnu muku, i oblio ga krvav znoj. Tada mu se javio anđeo s neba i okrijepio ga.

Kad je Isus svršio molitvu, opet je došao k apostolima, koji su spavali. I reče im: »Ustanite, idemo! Evo približio se moj izdajnik.«

Uto se približavao Juda s četom i rekao: »Koga ja poljubim, onaj je, držite ga i odvedite.« Kad je Juda pristupio k Isusu, reče mu: »Zdravo učitelju!« i poljubio ga. A Isus ga upita: »Prijatelju, što si došao? Juda, poljupcem izdaješ Sina čovječjega!« Tada stupi Isus pred četu i zapita: »Koga tražite?« Odgovoriše mu: »Isusa iz Nazareta.« A Isus im reče: »Ja sam.« Nato su ljudi uzmakli i pali na zemlju. Isus im opet reče: »Ako dakle mene tražite, ostavite ove neka idu.« Zatim su metnuli ruke na Isusa i pograbili ga.

Kad je to vidio apostol Petar, izvadio je mač i odsjekao uho slugi svećeničkom. A Isus reče Petru: »Zadjeni mač u korice! Ili misliš, da ja ne mogu moliti Oca mojega, pa bi mi poslao sada više od dvanaest četa anđela.« I dohvati se Isus slugina uha i ozdravi ga. Nato je četa odvela Isusa. Apostoli su se razbjegli, samo su Petar i Ivan išli izdaleka za Isusom.

*

115. Što je učinio Isus, kad je bio žalostan?

Kad je Isus bio žalostan, molio se Ocu nebeskomu.

116. Što činimo, kad se molimo?

Kad molimo, razgovaramo s Bogom ili sa svetima.

Molitvom Boga slavimo, zahvaljujemo mu ili ga prosimo za nova dobročinstva.

117. Kako valja moliti?

Moliti valja pobožno, ponizno, pouzdano, Bogu odano i postojano.

Pobožno se molimo, kad mislimo na ono, što molimo.

Ponizno molimo, kad znamo, da nismo vrijedni onoga, što molimo.

Pouzdanost molimo, kad se tvrdo nadamo, da će nas uslišiti, ako je ono što molimo Njemu na slavu, a nama za spas. Bogu odano molimo, kad se predajemo Bogu, da nas usliši, kako je Njegova volja.

Postojano molimo, ako ne prestajemo moliti, premda nam se čini, da nas Bog nije uslišao.

Isus je učio. »Molite, i dat će vam se... Što god zatražite od Oca u ime moje, dat će vam.«

118. Je li nam molitva potrebna?

Molitva nam je potrebna, jer je to Isus zapovjedio. Bez molitve ne možemo dobiti od Boga milost, da se zla klonemo, ni da dobro činimo i tako dušu spasimo.

Zato nas Isus potiče, da »uvijek molimo i nikad ne prestajemo moliti«. Osobito treba moliti ujutro, uvečer, prije i poslije jela, u crkvi. Dobra molitva nije nikad uzaludna.

Najizvrsnija molitva je Očenaš ili molitva Gospodnja. Zove se molitva Gospodnja, jer je sam Isus Krist učio ljude moliti Očenaš i zapovjedio, da tako molimo. U Očenašu molimo za sve potrebe duše i tijela.

Isus se dragovoljno predao u ruke vojnika, jer je tako bila volja Oca nebeskoga, da mukom i smrću spase ljude od grijeha.

119. Je li Isus dragovoljno trpio?

Isus je dragovoljno trpio, jer je tako bila volja Oca nebeskoga.

Mi ne možemo proći u životu bez boli i patnja. Isus je pretrpio smrtnu muku, da dađe primjer, kako ćemo se vladati u boli i nevoljama. Sve teškoće i nevolje treba da primamo odano iz ruku Oca na nebesima. Bog ne će dopustiti, da nosimo teži teret, nego što je uz Njegovu pomoć moguće snositi. »Vjeran je Bog i ne će dopustiti, da pravednik trpi više nego može podnijeti.« (Sv. Pismo).

PRIMJENA NA ŽIVOT: Prije svake molitve kratko promisli, da u molitvi razgovaraš sa svojim Stvoriteljem i Spasiteljem. Često preko dana izgovaraj kratke molitve: Isuse, smiluj mi se! Srce Isusovo, budi moje spasenje!

Kad te stigne kakva žalost, ne prestani moliti, nego se predaj u Božje ruke i reci otprilike ovako: „Dragi Bože, oduzmi od mene ovu muku, ali budi volja tvoja!“ Tako je činio Isus. Bogu odano molitvu u Očenašu: „Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji.“

(III) 28. PETAR SE KAJAO — JUDA OČAJAO. — BOG JE MILOSRDAN

S Maslinske gore dovela je četa Isusa k velikom svećeniku Kajfi. Kod njega su bili sabrani židovski svećenički poglavari i starješine. Oni su tražili svjedočanstvo protiv Isusa, da bi ga ubili, ali ga nisu našli. Svjedoci su optuživali Isusa. No, njihova se svjedočanstva nisu slagala.

Nato ustane Kajfa i zapita Isusa: »Reci nam, jesi li ti Krist, Sin Božji?« Isus odgovori: »Jesam«. A veliki svećenik reče: »Što nam trebaju više svjedoci? Eto, čuli ste, kako je pogrdio Boga. Što mislite?« I oni su mu odgovorili: »Zaslужio je smrt.«

Potom su Isusa odveli u tamnicu. Tamo su mu se rugali, pljuvali mu u lice i udarali ga šakama. A jedni su mu pokrili oči, udarali ga po licu i govorili mu: »Reci, tko te je udario?« I druge mnoge pogrde govorili su na Isusa.

Dok su Isusa u noći ispitivali u sudnici, napolju se u dvorištu Petar grijao kod vatre. I pristupi k njemu sluškinja vratarica i reče: »I ti si bio s Isusom.« A Petar zataji Isusa pred svima: »Ne poznajem ga.« I kad je izašao k vratima, ugleda ga druga sluškinja i reče onima, koji su bili ondje: »I ovaj je bio s Isusom iz Nazareta.« I opet reče Petar: »Ne znam toga čovjeka.« A malo potom pristupili su i drugi i rekli Petru, da je i on jedan od Isusovih učenika. Tada se počeo Petar kleti i preklinjati, da ne poznaje Isusa. I odmah zapjeva pijetao. U tom času proveli su Isusa mimo

Petra. A Gospodin se okrenuo i pogledao Petra. Nato se Petar sjetio, kako mu je Isus rekao nakon posljednje večere: »Prije nego pijetao zapjeva, triput ćeš se mene odreći.« Potom je Petar izašao napolje i gorko je zaplakao.

Kad je vidio izdajnik Juda, da su Isusa osudili na smrt, bude mu žao. I on odnese trideset srebrnika k starješinama pa im reče: »Sagrijeh sam, što sam izdao pravednika.« Oni mu rekoše: »Što mi marimo za to!« Juda baci srebrnike u hramu i objesi se.

*

Petar se nije čuvao prigode za grijeh i odviše se uzdao u sebe. Ali je Petar pokazao, kako se moramo kajati i napustiti prigodu za grijeh. Petar se pokajao iz srca skrušen, a ne samo riječima. On se pokajao radi Isusa, što je uvrijedio svoga najboljega Učitelja, i zaslužio, da ga Isus odbaci od sebe. Petar je bio siguran, da će mu Isus oprostiti, jer se pouzdavao u Njegovu dobrotu. On se odmah popravio, jer je imao čvrstu odluku, da više ne griješi. Zato mu je Isus oprostio.

120. Oprašta li Bog dragovoljno grješniku?

Bog oprašta svakomu grješniku, koji se skrušeno kaje za svoje grijeh. Bog je milosrdan.

I Juda se kajao za svoj grijeh. No Juda se nije kajao od žalosti, što je uvrijedio i izdao svoga Učitelja i Boga, već zbog sramote, što je učinio toliki zločin. Juda se nije uzdao u Spasitelja, da će mu oprostiti. Zapao je u očaj i počinio novi grijeh.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Petar je pokazao, kako se moramo kajati, da nam Bog oprostí grijeh. Kad ideš na sv. ispovijed, imaj pred očima ovaj primjer sv. Petra. Ako tko teško sagriješ, ili ga stigne koja nevolja, neka ne pada u očaj kao Juda. Neka se skrušeno kaje za grijeh i uzda se u Boga kao Petar, i Bog će mu oprostiti.

29. PILAT OSUĐUJE ISUSA NA SMRT — ISUS NAS UČI TRPJETI

U petak ujutro dovedoše Isusa Ponciju Pilatu, upravitelju židovske zemlje, da ga i on osudi. Poncije Pilat ga ispita, ali ne nađe nikakve krivnje na njemu. A kad je saznao, da je Isus iz Galileje, poslao ga je Herodu, poglavaru galilejskom, koji je tada bio u Jeruzalemu. Ali Isus ništa nije odgovarao, kad ga je Herod pitao. Zato mu se on naruga. Dade ga obući u bijelu haljinu i posla ga natrag Pilatu.

Pilat je rekao starješinama i narodu: »Eto, ja sam ga pred vama ispitao i nikakve krivice nisam našao na njemu. A ni Herod nije našao ništa, što bi zasluživalo smrt.« A o blagdanu je bio običaj, da upravitelj pusti narodu po jednoga sužnja, koga oni hoće. Pilat je htio pustiti Isusa. Zato je zapitao starješine i narod: »Koga hoćete da vam pustim, Barabu ili Isusa?« A oni odgovoriše: »Pusti nam Barabu, a Isus neka se razapne!« Kad je pak vidio Pilat, da ništa ne pomaže, i da je buna sve veća, uze vode, opru ruke pred narodom i reče: »Ja nisam kriv za smrt ovoga pravednika«.

Tada preda Pilat Isusa vojnicima, da ga bičuju. Oni su ga bičevali i obukli u crvenu haljinu. Zatim su spleli vijenac od trnja i metnuli mu na glavu, a u desnicu stavili mu trstiku. I klekali su na koljena pred njim i rugali se: »Zdravo, kralju židovskil« Još su pljuvali na njega i trstikom ga tukli po glavi.

Kad su se vojnici narugali Isusu, svukli su mu crvenu haljinu i obukli ga u njegovu haljinu. Zatim su ga izveli na goru Kalvariju, da ga razapnu. A Isus je nosio teški križ i pod njim je više puta pao na zemlju. Na putu su natjerali nekoga Šimuna iz Ci-

rene, da Isusu ponese križ. A neka pobožna žena (Veronika) pružila je rubac Isusu, da otare svoje sveto lice.

Kad su došli na goru Kalvariju, dali su vojnici Isusu ocat, pomiješan sa žučju. Isus je okusio ocat, ali piti nije htio. Ondje su mu svukli odijelo, raspeli ga na križ i pribili mu čavlima ruke i noge. Nad glavu su metnuli natpis »Isus Nazarećanin, kralj židovski«. A raspeli su i dva zločinca, jednoga Isusu s desne strane, a drugoga s lijeve. Vojnici su pak razdijelili među sobom Isusove haljine.

*

121. Tko je Isusa osudio na smrt?

Isusa je osudio na smrt rimski upravitelj židovske zemlje, Poncije Pilat.

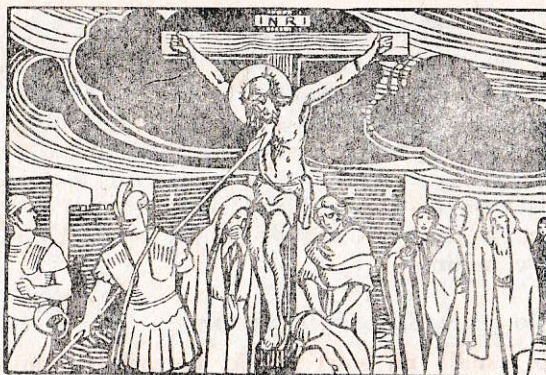
122. Gdje su Isusa raspeli na križ?

Isusa su raspeli na križ na gori Kalvariji blizu Jeruzalema.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus je trpio nedužno. Sve je muke podnio strpljivo, te nije otvorio usta, da se potuži. A sve je to činio iz ljubavi prema nama, jer nas je ljubio do kraja. Budi zahvalan svomu Spasitelju, što ti je ostavio takav primjer!

Uči se od Isusa ustrpljivo podnositi boli i patnje života. Ne tuži se na nevolje, koje ti Bog pripušta. Ne prigovaraj Božjim odlukama. Vršiti volju Božju i u nevolji!

Sjeti se svakog petka muke Isusove. Na uspomenu toga, što je Isus taj dan toliko trpio za nas, odredila je Crkva za taj dan u sedmici nemrs, t.j. da ne jedemo mesa. Druga zapovijed crkvena glasi: »Posti zapovijedane poste i u određene dane ne mrsi.« — Pjesma: »Stala Majka pod raspelom.«

30. ISUS UMIRE NA KRIŽU — SVETA MISA

Kad su Isusa čavlima pribijali na križ, stajalo je okolo mnogo ljudi. A oni, koji su prolazili onuda, rugali su mu se i podsmijevali: »Ako si Sin Božji, sidi s križa.« A Isus je molio za neprijatelje: »Oče, oprostí im, jer ne znaju što čine.« I jedan zločinac, koji je bio raspet s Isusom, reče Isusu: »Opomeni se mene, Gospodine, kad dođeš u kraljevstvo svoje!« A Isus mu odgovori: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raj.«

Kod križa je stajala Majka Isusova, a s njom su bili apostol Ivan i Marija Magdalena. Isus reče Majci: »Evo ti sina!« Potom reče Ivanu: »Evo ti majke!« I od toga je časa uzeo Ivan k sebi Majku Isusovu.

Oko podne nastade tama po cijeloj zemlji i potraje do treće ure. Tada poviče Isus: »Oče, u ruke Tvoje predajem duh svoj!«, prekloni glavu i umre.

I gle, zemlja se potrese, grobovi se otvore, i ustanu mnogi sveci, koji su bili umrli.

Onaj dan, kad je Isus umro na križu, bio je petak. Prije nego su Isusovo tijelo snimili s križa, jedan je vojnik probo kopljem Isusovo Srce. I odmah je potekla iz njega krv i voda.

Podveče toga dana dođu k Pilatu dva odlična čovjeka i zamole, da smiju ukopati Isusa. Pilat im je to dopustio. I oni snime s križa Isusovo tijelo, pa ga obaviju platnom i mirođijama. A jedan od te dvojice, imenom Josip iz Arimateje, imao je u blizini novi grob, što ga je bio za sebe isjekao u kamenu. U taj grob položili su sveto Isusovo tijelo. Na vrata groba metnuli su veliki kamen. — Sutradan rano, u subotu, došli su svećenički poglavari, zapečatili grob i postavili stražare, da ga čuvaju.

123. Što je učinio Isus, da nas otkupi i spasi?
Da nas otkupi i spasi, Isus se žrtvovao za nas na križu.

124. Od čega nas je Isus otkupio i spasio?
Isus nas je otkupio od grijeha i spasio od vječne smrti u paklu.

125. Što nam je Isus zaslužio na križu?
Isus nam je na križu zaslužio milost posvećujuću i pravo na vječni život u nebu.

126. Kako se Isus žrtvovao na križu?
Isus se žrtvovao na križu tako, da je trpio, krv svoju prolio i umro.

Sv. Pismo kaže: »Isus je pomirenje za grijeha naše, i ne samo naše nego i svega svijeta.« Svako Isusovo djelo je imalo neizmjerenu vrijednost, jer ga je učinila druga božanska osoba. Zato je Isus svojom smrću na križu otkupio sve ljude.

Isus je dragovoljno predao svoju dušu u ruke Oca na nebesima. Zato je njegova smrt na križu prava žrtva. Njome je Isus obilato zadovoljio za sve grijeha svijeta.

Po svojoj smrti na križu Isus je postao nova glava otkupljenih ljudi, novi Adam. On je naš veliki svećenik. Zato je Isus na križu sklopio s Ocem nebeskim novi ugovor ili zavjet. To je zavjet ljubavi i milosrđa Božjega prema ljudima. Bog je dao ljudima najveće dobro: svoju milost, koja čovjeka čini djetetom Božjim i baštinikom neba. Isus je Novi Zavjet zapečatio svojom krvlju.

127. Gdje dobivamo plodove žrtve Isusove na križu?
Plodove žrtve Isusove na križu dobivamo u svetoj misi.

Isus se žrtvovao na križu krvnim načinom. Ali Isus je htio da svoju žrtvu obnavlja do konca svijeta. Zato je na posljednjoj večeri ustanovio svetu misu. Poslije pretvorbe kruha i vina u svoje Tijelo i Krv, rekao je apostolima: »To činite meni na spomen.« Po zapovijedi Kristovoj ima se sv. misa neprestano prikazivati.

Žrtva Isusova na križu i sv. misa je jedna ista žrtva. Isti je svećenik, koji je prinosi, ista je žrtva: sam Isus Krist. Razlika je samo ta, da u svetoj misi Isus ne trpi i ne proljeva svoju krv niti tjelesno umire. U svetoj misi Isus pod odijeljenim prilikama kruha i vina predočuje na vidljiv način svoju smrt na križu. Zato je sveta misa Isusova nekrvna žrtva Novoga Zavjeta.

128. Zašto u svetoj misi dobivamo plodove žrtve Isusove na križu?

U svetoj misi dobivamo plodove žrtve Isusove na križu zato, jer je sveta misa i žrtva Isusova na križu jedna te ista žrtva.

Isus umnožava u sv. misi pravednima milost posvećujuću. Oprašta lake grijehe i vremenite kazne. Daje pomoć za dušu i tijelo. Grješnicima daje milost obraćenja da čine pokoru. Vjernima u čistilištu daje oproštenje vremenskih kazni. Sveta misa, dakle, koristi cijeloj crkvi. Posebno dobivaju obilje plodova oni, za koje se prikazuje sv. misa, kao i oni, koji pobožno mole sv. misu.

129. Što je sveta misa?

Sveta misa je nekrvna žrtva Novoga Zavjeta, u kojoj se Isus Krist pod prilikama kruha i vina neprestano prikazuje svome nebeskom Ocu.

Sveta misa je jedina i savršena žrtva Novoga Zavjeta. Zato su poslije smrti Isusove prestale vrijediti žrtve Staroga Zavjeta.

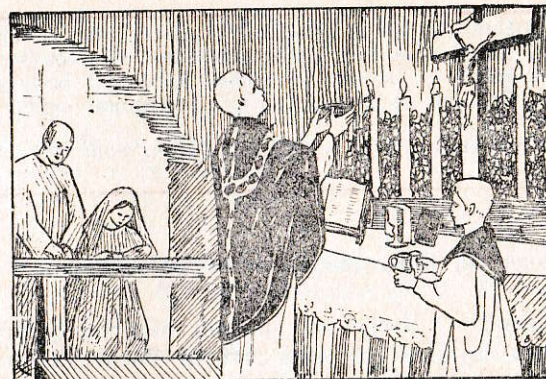
130. Zašto je Isus ustanovio Presveti Oltarski Sakrament ili Svetu Pričest?

Isus je ustanovio Presveti Oltarski Sakrament ili Svetu Pričest zato, da bude trajno među nama prisutan, da bude hrana našoj duši, da se neprestano žrtvuje nebeskomu Ocu.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus Krist je trpio i umro na križu, da nam pokaže, kako nas svakoga pojedinca neizmjerljivo ljubi i da zorno pokaže, kako je grijeh neizrecivo zlo. Zato ti križ neka bude svetinja, znak tvoga spasenja. Poštuj križ i pozdravi ga, kad ga vidiš izložena u našim domovima i na raskršćima naših cesta. Nemoj se stidjeti križa! On će te jednoć pratiti na tvoj grob i na grobu biti znak tvoje vjere u Isusa Krista.

Žalosnih događaja života Isusova sjećamo se u žalosnoj krunici:

1. Koji se za nas krvlju znojio.
2. Koji je za nas bio bičevan.
3. Koji je za nas bio trnjem okrunjen.
4. Koji je za nas teški križ nosio.
5. Koji je za nas bio raspet.

31. OBREDI SV. MISE

Na Posljednjoj večeri Isus je naložio apostolima da pretvaraju kruh u Njegovo Tijelo, a vino u Njegovu Krv. Tada je Isus služio prvu sv. Misu.

Apostoli i njihovi učenici vjerno su vršili, što im je Isus naložio. I oni su služili sv. Misu. A služili su je na sličan način, kako je Isus služio na Posljednjoj večeri.

Posljednja večera je imala dva dijela. Tako i sv. Misa ima dva dijela. Prvi se dio zove bogoslužje riječi, a drugi zahvalna žrtva (Euharistija).

I. Bogoslužje riječi

Prvi dio Posljednje večere sačinjavali su obredi blagovanja vazmenoga jaganjca. Ti su obredi sjećali Izraelce na izlazak iz egipatske zemlje. Kod obreda su molili svete pjesme ili psalme i ponavljali uspomene na izlazak iz Egipta. Apostoli su zadržali molitve i tumačenje Božjih djela izabranom narodu. Tako danas sv. Misa započinje molitvama. Misnik najprije moli na podnožju oltara ispovijed. Zatim slavi Boga pjesmom u čast Presvetoga Trojstva (»Slava Bogu na visini«). Tada kao glavni dio bogoslužja riječi slijede dva čitanja iz sv. Pisma.

Prvo se zove Poslanica. A to zato, jer se tu čitaju dijelovi iz poslanica ili pisama apostola prvim kršćanima. U Poslanici nas Crkva poučava o kršćanskom životu.

Drugo čitanje se čita na drugoj strani oltara, kamo se prenese misna knjiga. To čitanje sadrži zgode iz života Isusova, koje su napisali evanđelisti, a zovu se Evanđelja.

Nakon čitanja Evanđelja slijedi propovijed ili tumačenje Evanđelja. Na to zajednički molimo »Vjervanje«. Tako završava bogoslužje riječi.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Bogoslužje riječi slušat ću onako, kako su apostoli slušali Isusa na Posljednjoj večeri. Pitat ću se: Što meni Isus danas kaže? Što moram ja učiniti? To će još bolje protumačiti propovijed. Zato ću je pažljivo slušati i nastojati činiti, što mi se preporuča.

Isus je rekao: „Blago onima, koji slušaju moju riječ i slijede je.”

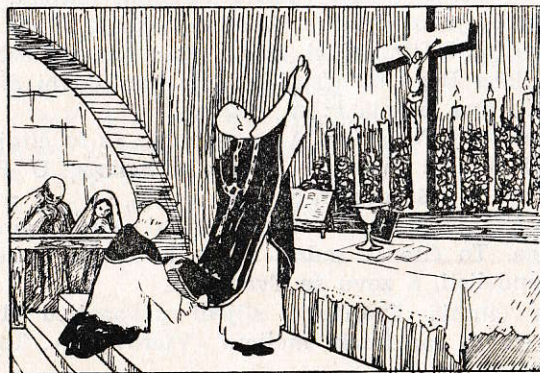
II. Zahvalna žrtva ili Euharistija

Na Posljednjoj večeri su apostoli najprije pripremili stol i jelo. I misnik najprije priprema žrtvene darove kruh i vino. On ih zatim prikazuje nebeskom Ocu. Prvo hostiju na zlatnom tanjuriću. Nato ulije u kalež nešto vina i vode i prikaže nebeskom Ocu. To se zove prikazanje. Tako je Isus načinio.

Kod prikazivanja prinosimo sami sebe i sve što imamo. Molimo: »Primi, Sveti Oče, ovaj dar na hvalu i slavu Imena Tvojega, nama na dobro, a na korist svojoj svetoj Crkvi«.

Sada slijedi najvažniji dio sv. Mise: pretvorba. Misnik najprije zazivlje čitav nebeski dvor, da bi prisustvovao ovom činu. Tada ministrant pozvoni, da se i mi saberemo i preporučimo sve svoje potrebe Spasitelju, koji će začas sići na oltar. (Svet).

Misnik se sagne, uzme hostiju u ruke, blagoslovi je, kaže nad njom: »Ovo je tijelo moje«, poklekne i podigne sv. Hostiju, da Joj se i mi poklonimo. Nato uzme kalež i nad njim kaže: »Ovo je Krv moja«. Poklekne i podigne kalež sa Sv. Krvlju. Ovo je najsvetiji čas sv. Mise. Isus se pod odjelitim prilikama kruha i vina žrtvuje nebeskom Ocu. Ministrant pozvoni, da se i mi poklonimo.

Kad svećenik podiže Sv. Hostiju, molimo:

»Isuse, Tebi živim,
Isuse, Tebi umirem,
Isuse, Tvoj sam živ i mrtav«.

A kad podiže Sv. Krv, molimo:

»Isuse, u Te vjerujem,
Isuse, u Te se ufam,
Isuse, ljubim Te«.

Poslije podizanja molimo: »Vječni Oče, prikazujem Ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehе i za potrebe svete Crkve.«

Time završava glavni dio zahvalne žrtve — pretvorba.

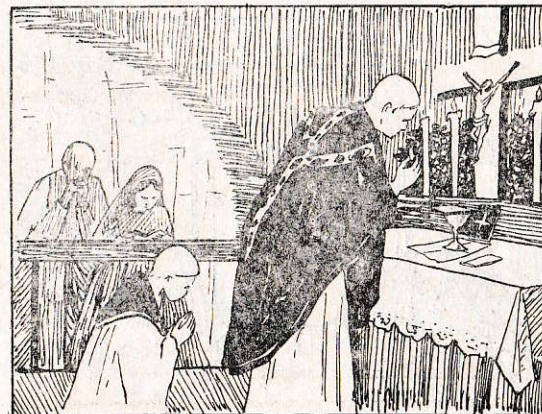
Isus je na Posljednjoj večeri, nakon što je pretvorio kruh u svoje Tijelo i vino u svoju Krv, pričestio apostole. Tako čini i misnik. On se priprema na sv. pričest molitvom »Očenaš«. Prelomi Sv. Hostiju. Uzme obadva dijela u svoje ruke. Sagnut govori tri puta: »Gospodine nisam dostojan, da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja«. Potom blaguje Sv. Tijelo i Sv. Krv.

I mi se kod pričesti pričescuemo, ako nemamo na duši teški grijeh. Sa svećenikom molimo: »Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja«.

To je treći glavni dio zahvalne žrtve — Sv. Pričest.

Poslije sv. Pričesti misnik se zahvaljuje na velikom daru. Tako je učinio i Isus, kad je završio Posljednju večeru.

Na koncu misnik daje svima blagoslov. S tim Božjim blagoslovom idemo kućama, da nas on prati na svakom našem koraku.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Sv. Misa je naša zajednička žrtva. Mi svi, koji smo kod sv. Mise nazočni, prinosimo Ocu najsvetiji dar, Isusa Krista. Zato je pobožno prisustvovanje naša dužnost i naša čast.

Sv. Misi dužni su prisustvovati svi kršćani, koji su navršili 7 godina, a nisu bolesni ili spriječeni kojim važnim razlogom. Dužni smo prisustvovati čitavoj sv. Misi.

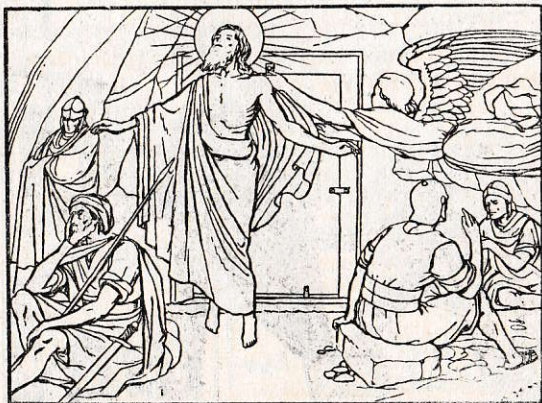
Sv. Misi prisustvuj s molitvenikom u ruci i prati njezine dijelove te moli zajedno s misnikom.

Prva crkvena zapovijed glasi: „Svetkuj zapovijedane blagdane i slušaj pobožno sv. Misu u nedjelju i zapovijedane blagdane”.

32. ISUS JE USKRSNUO OD MRTVIH — USKRS

Isusovo tijelo ležalo je u grobu do trećega dana. Treći dan rano ujutro Isus je uskrsnuo od mrtvih i slavno izašao iz groba. I gle! Anđeo Gospodnji sašao je s neba, odvalio kamen s grobnih vrata i sjeo na kamen. I zemlja se vrlo potresla. Lice anđelovo bilo je sjajno kao munja, a njegovo odijelo bijelo kao snijeg. A stražari su uzdrhtali od straha i postali kao mrtvi. Potom su otišli u grad i javili svećeničkim poglavarima sve, što se dogodilo.

Isti dan ujutro, vrlo rano, pošle su neke pobožne žene s mirrodijama, da pomažu Isusovo tijelo. Putem su među sobom govorile: »Tko će nam odvaliti kamen od grobnih vrata?« ... A kad

su došle do groba, opazile su, da je kamen odvaljen. Nato je otrčala Marija Magdalena u grad k apostolima, da im javi. Ostale pak žene vidjele su u grobu anđela, odjevena u bijele haljine i uplašile se. A anđeo im reče: »Nemojte se bojati! Isusa tražite raspetoga? Uskrsnuo je! Nema ga ovdje. Evo mjesto, gdje su ga položili. Idite i kažite njegovim učenicima i Petru, da je Isus uskrsnuo.«

Kad su čuli Petar i Ivan, što im kazuje Marija Magdalena, pošli su odmah na Isusov grob. Ondje su našli plahte, gdje leže i ubrus, koji je bio na Isusovoj glavi. Zatim su se vratili u Jeruzalem.

*

131. Kamo je sašla Isusova duša, kad se rastala s tijelom?

Kad se Isusova duša rastala s tijelom, sašla je nad pakao, gdje su bile duše preminulih pravednika.

132. Zašto su duše preminulih pravednika bile nad paklom?

Duše preminulih pravednika bile su nad paklom, jer je zbog istočnog grijeha bilo nebo zatvoreno.

133. Kako je dugo ostalo tijelo Isusovo u grobu?

Tijelo Isusovo ostalo je u grobu do trećeg dana. Treći dan se opet združilo s dušom, te je Isus slavno uskrsnuo iz groba.

Isus je uskrsnuo vlastitom snagom od mrtvih. To je najsigurniji dokaz, da je Isus Bog, gospodar života i smrti. Uskrslo tijelo Isusovo bilo je preobraženo. Ono nije moglo ni trpjeti ni umrijeti. Spomen na taj dan slavimo na Uskrs. To je najveći kršćanski blagdan, kao što je uskrsnuće Isusovo najveće čudo.

Sv. Pismo kaže: »Krist je uskrsnuo, prvenac svih umrlih.«

134. Što nas uči Isusovo uskrsnuće?

Isusovo uskrsnuće uči nas, da je Isus pravi Bog, i da ćemo mi jednoć uskrsnuti od mrtvih.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus je izašao živ iz groba kao pobjednik nad grijehom i smrću. Zato se slika s barjakom u ruci kao znakom pobjede. Obredi uskrsnuća obavljaju se sada opet kao u prvo vrijeme kršćanstva u noći od Svete Subote na Uskrs. To su obredi uskrsnog bdijenja. Za vrijeme tih obreda obavlja se procesija s upaljenim svijećama. Ove označuju uskrslog Isusa. U uskrsno vrijeme pjeva se „Aleluja”, što znači „Slavimo Gospodina”.

Pjesma za Uskrs: „Kraljice neba, raduj se”.

33. ISUS SE JAVLJA APOSTOLIMA NA DAN USKRSNUĆA — SAKRAMENAT SV. ISPOVIJEDI

Uveče onoga dana, kad je Isus uskrsnuo, bili su apostoli zajedno u jednoj sobi u Jeruzalemu. Vrata su zaključali, jer su se bojali onih, koji su mučili Isusa. Uto dođe Isus, stade među njih i reče: »Mir vama!« Apostoli su se uplašili i mislili su, da vide duha. A Isus im reče: »Što se plašite? Pogledajte mi ruke i noge, jer duh nema tijela, kao što vidite, da ja imam.« I kad to reče, pokaže im ruke i noge. A dok još nisu apostoli vjerovali i u čudu se radovali, upita ih Isus: »Imate li što za jelo?« A oni mu dadu pečene ribe i meda. Isus je jeo pred njima. Tada su apostoli vjerovali, da je to zaista Isus, i bili su veseli.

Onda Isus dahne u apostole i reče im: »Primit Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.« Tako je Isus naredio sakramenat pokore ili svetu ispovijed.

*

135. Kakvu je vlast dao Isus apostolima na dan svoga uskrsnuća?

Na dan svoga uskrsnuća dao je Isus apostolima vlast opraštati grijehe.

136. Kojim je riječima dao Isus apostolima vlast opraštati grijehe?

Isus je dao apostolima vlast opraštati grijehe ovim riječima: »Primit Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.«

137. Komu su apostoli predali vlast opraštati grijehe?

Vlast opraštati grijehe predali su apostoli biskupima i svećenicima.

Biskupi i svećenici opraštaju grijehe u Svetoj Ispovijedi.

138. Što je Sveta Ispovijed?

Sveta Ispovijed je sakramenat, u kojem biskup i svećenici mjesto Boga opraštaju grijehe.

U sakramentu Sv. Ispovijedi opraštaju se grijesi samo skrušenim vjernicima, tj. onima, koji se za grijehe od srca pokaju, iskreno ih ispovjedu i volju imaju popraviti se i za grijehe zadovoljiti.

139. Mogu li se svi grijesi oprostiti u Sv. Ispovijedi?

U Sv. Ispovijedi mogu se oprostiti svi grijesi, koji su učinjeni poslije krštenja. Sv. Ispovijed nam vraća milost posvećujuću, oprašta vječne, lake, a djelomično i vremenske.

Sakramenat Sv. Ispovijedi potreban je za spasenje svakome, koji je poslije krštenja teško sagriješio.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Čim je Isus uskrsnuo, još je isti dan naredio sakramenat pokore i dao vlast apostolima i njihovim nasljednicima, da nam opraštaju grijehe. Sakramenat pokore je prvi dar Spasitelja nama ljudima poslije pobjede nad grijehom. To je prvi dar Otkupljenja: uskrsna pisanica, koju nam je Isus priredio svojom smrću na križu! Zahvali Bogu za tu milost i odluči, da ćeš se dobro pripravljati za svetu ispovijed.

U „Vjerovanju“ molimo: „Vjerujem u oprostjenje grijeha“.

34. ISUS OSNIVA SVOJU CRKVU — O CRKVI KATOLIČKOJ

Isus je od početka svoga javnog života učio, da se približilo kraljevstvo Božje. Isus je i sam počeo osnivati to Božje kraljevstvo. Okupljao je oko sebe učenike. Između njih je izabrao dvanaesticu kao svoje posebne poslanike. To su apostoli. Između apostola posebno je odlikovao sv. Petra.

Kad je jednom sv. Petar priznao Isusa za Sina Božjega, rekao je Isus Petru: »Ti si Petar, to jest stijena, i na toj stijeni sazidat ću Crkvu svoju i vrata paklena ne će je nadvladati. I tebi ću dati ključeve od kraljevstva nebeskoga. Pa što god svezеш na zemlji bit će svezano i na nebesima, i što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.« Tim je riječima Isus obećao Petru, da će mu dati najveću vlast u svome kraljevstvu. — Što je Isus obećao, to je izvršio poslije svoga uskrsnuća. Kad se Isus javio apostolima na Galilejskom jezeru, upitao je Petra: »Ljubiš li me

više nego ovi?» Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš, da te ljubim.« Reče mu Isus: »Pasi jaganjce moje!« Opet ga upita Isus: »Petre, ljubiš li me?» Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš, da te ljubim.« Reče mu Isus: »Pasi jaganjce moje!« I treći put ga zapita Isus: »Petre ljubiš li me?» A Petar se ražalostio, što ga je Isus i trećiput pitao, pa je odgovorio: »Gospodine, ti sve znaš! Ti znaš, da te ljubim.« A Isus mu reče: »Pasi ovce moje!«

Jaganjci su kršćani na zemlji, a ovce su apostoli i njihovi nasljednici: biskupi. Jedne i druge predao je Isus apostolu Petru i njegovim nasljednicima, da ih pasu, tj. naučavaju i vode u život vječni. Tako je Isus osnovao duhovno kraljevstvo, zajednicu svojih vjernika, koja se zove Katolička Crkva. Nasljednik svetoga Petra je Sveti Otac Papa.

*

140. Što je Katolička Crkva?

Katolička crkva je zajednica Kristovih vjernika, koji su sjeđinjani sa sv. Ocem Papom kao svojom vidljivom glavom.

141. Koga je Isus postavio prvim vrhovnim vidljivim poglavarom Katoličke Crkve?

Prvim vrhovnim vidljivim poglavarom Katoličke Crkve postavio je Isus apostola Petra.

Zato se sveti Petar slika obično s ključevima u ruci. Sv. Petar je umro kao biskup grada Rima. Njegov nasljednik je rimski biskup, koga zovemo Sveti Otac Papa.

142. Tko je po smrti svetoga Petra vrhovni vidljivi poglavar Katoličke Crkve?

Po smrti svetoga Petra je vrhovni vidljivi poglavar Katoličke Crkve Sveti Otac Papa.

Riječ Papa znači Otac. Prvi Papa bio je apostol Petar.

143. Koje dužnosti imamo prema Sv. Ocu Papi?

Svetoga Oca Papu trebamo poštivati kao vrhovnog poglavara Crkve i slušati u svemu, što nam u ime Isusa nalaže za spasenje.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus se pobrinuo, da se mogu spasiti svi ljudi do svršetka svijeta. Zato nam je dao svoju Crkvu. Po svetom krštenju i vjeri povezujemo se u veliku obitelj, u zajednicu Božjega naroda na zemlji. Povezujemo se s Isusom i njegovim zamjenikom na zemlji sv. Ocem Papom.

Poštuj sv. Oca Papu i moli za njega kao što i za čitavu Crkvu Katoličku.

(III.) 35. ISUS ŠALJE APOSTOLE SVIMA NARODIMA — ZADAĆA CRKVE

Isus je svojom smrću na križu otkupio sve ljude od grijeha i svima ljudima zaslužio pravo na nebo. Zato je Isus htio, da se svi ljudi do svršetka svijeta spasavaju. Da bi to postigao, htio je ostati s ljudima do svršetka svijeta. U tu svrhu je osnovao svoje kraljevstvo, Crkvu Katoličku. Crkva je trebala poslije Njegova uzlaska k Ocu nebeskomu nastaviti Njegovo djelovanje na zemlji.

Poslije uskrsnuća Isus je često poučavao apostole o svojoj nauci. Tako se jednom javio apostolima i drugim učenicima na gori u Galileji. Ondje je bilo zajedno jedanaest apostola, a s njima više od pet stotina vjernika. Kad su vidjeli Isusa, poklonili su mu se. A Isus pristupi k apostolima i reče im: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite i naučavajte sve narode i krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Učite ih, da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.«

Tako je Isus dao svima apostolima zajedno s Petrom vlast, da naučavaju sve narode; da im daju spasonosne zapovijedi; da im dijele svete sakramente i tako ih vode u život vječni.

*

144. Zašto je Isus osnovao Katoličku Crkvu?

Isus je osnovao Katoličku Crkvu zato, da nas On po njoj vodi u vječni život.

145. Kako nas Crkva Katolička vodi u vječni život?

Katolička Crkva nas vodi u vječni život tako, da nas naučava nauku Isusovu, dijeli Njegove sakramente i izdaje spasonosne zapovijedi.

Po Crkvi sam Isus nastavlja spasavati sve ljude do svršetka svijeta. On nas je učio: »Ja sam trs, vi ste loze. Bez mene ne možete ništa učiniti.« Isus dijeli svojim vjernicima milost. On sve vjernike povezuje u jednu zajednicu — Katoličku Crkvu, koja živi od Njegove nauke i Njegove milosti. Isus je nevidljiva glava te zajednice. Svaka pak zajednica ljudi je slična tijelu, koje ima mnogo dijelova, a svi imaju istu zajedničku svrhu. Tako se i vidljiva zajednica vjernika Isusovih zove tijelo Kristovo. Tako nas uči Sv. Pismo, kad kaže: »Tako smo svi zajedno jedno tijelo u Kristu.« Crkva je otajstveno (sakriveno) tijelo Isusovo, jer u Njoj Isus živi kao Njezina nevidljiva Glava do svršetka svijeta.

Isus je rekao apostolima: »Tko vas sluša, mene sluša. Tko vas prezire, mene prezire.«

146. Tko čuva Kristov nauk čist i neiskvaren?

Kristov nauk čist i neiskvaren čuvaju vrhovni učitelji Crkve.

Isus je rekao svima apostolima, zajedno sa sv. Petrom: »Što god svezete na zemlji, bit će svezano na nebesima.« Tako su apostoli dobili kao zbor zajedno sa sv. Petrom, a pod njegovim vodstvom, vlast da upravljaju svima vjernicima. Zbor apostola je naslijedio zbor biskupa čitave Crkve.

147. Koji su vrhovni učitelji Crkve?

Vrhovni učitelji Crkve jesu nasljednici sv. Petra i apostola. To su Sv. Otac Papa i s njim sjedinjeni biskupi. Oni su naučavajuća Crkva.

Crkvene poglavare moramo poštivati kao namjesnike Kristove i slušati njihove spasonosne nauke, te ih pomagati u njihovoj službi.

Vrhovnim učiteljima Crkve, tj. apostolima i njihovim nasljednicima u službi, obećao je Isus Duha Svetoga, koji će biti uvijek s njima. Rekao je i za sebe, da će biti s njima do svršetka svijeta; a za Crkvu je rekao, da je ne će nadvladati ni paklena vrata. Zato se ne mogu prevariti vrhovni učitelji Crkve, kad nas naučavaju ono, što smo dužni vjerovati i činiti, da se spasimo. Sv. Otac Papa je sam neprevarljiv, kad naučava kao vrhovni učitelj Crkve vjersku i čudorednu nauku. Sveti Otac Papa i s njim sjedinjeni biskupi jesu, dakle, neprevarljivi učitelji Crkve. Kad se biskupi čitave Crkve sastanu sa sv. Ocem Papom da naučavaju Kristovu nauku i izdaju propise za čitavu Crkvu, to se zove opće crkveni sabor ili Koncil.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Budi sretan, što si po svetom krštenju postao član Katoličke Crkve. Zahvaljaj Bogu za tu veliku sreću i ostani u Katoličkoj Crkvi do svoje smrti. Nemoj se stidjeti ni pred kime priznati, da pripadaš Katoličkoj Crkvi. Nemoj to ni pred kime zatajiti, jer je Isus rekao: „Tko zataji mene pred ljudima, toga ću se ja odreći pred Ocem nebeskim!“ Moli za crkvene poglavare. Pomaži Crkvu, koliko možeš, i dobrovoljnim prinosima za njezine ustanove. Moli se i za raširenje nauke Isusove po svem svijetu (misije).

Razmisli i ti, kako možeš u svojoj okolini širiti Isusovu nauku!

(III.) 36. ISUS DAJE SVOJOJ CRKVI BISKUPE I SVEĆENIKE — SAKRAMENAT SVEĆENIČKOG REDA

Kad je Isus na posljednjoj večeri pretvorio kruh i vino u svoje tijelo i krv, rekao je apostolima: »To činite na moj spomen.«

Na dan uskrsnuća rekao je Isus apostolima: »Primate Duha Svetoga, i kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.«

Poslije svoga uskrsnuća javio se Isus opet apostolima na gori u Galileji. Ondje se sakupilo više stotina vjernika. I kad su vidjeli Isusa, poklonili su mu se. A Isus pristupi k apostolima i reče im: »Dana mi je vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode i krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Učite ih da drže sve, što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.«

Tako je Isus dao apostolima vlast: pretvarati kruh i vino u Tijelo i Krv njegovu, zatim opraštati grijehe i naučavati sve narode. — Kad su apostoli primili tu vlast, postali su svećenici i biskupi. Oni su primili svećeničku vlast i milost ili svećenički red. Apostoli su po nalogu Spasitelja prenosili svoju vlast na svoje nasljednike, jer im je Isus obećao da će s njima ostati do konca svijeta. Polagali su im ruke na glavu i molili nad njima. Tako su ih posvećivali za svećenike.

148. Što je svećenički red?

Svećenički red je sakrament, kojim se kršćaninu podjeljuje svećenička vlast i milost, da može dostojno vršiti svetu službu.

149. Koju vlast imaju biskupi i svećenici?

Biskupi i svećenici imaju vlast: pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu, opraštati grijehe i naučavati nauk Isusov.

Tko jednom primi svećenički red, ostaje svećenik zauvijek, te se ne može po drugi puta rediti za svećenika (neizbrisiv biljeg).

150. Zašto nam Isus daje svećenike?

Biskupe i svećenike daje nam Isus, da nas vode u život vječni.

Crkva je razdijeljena na biskupije. Na čelu biskupije je biskup. Biskupija je razdijeljena na župe, kojima je na čelu župnik. Njemu pomažu kapelani.

Biskupi i svećenici, koji su pod vrhovnim poglavarom, Svetim Ocem Papom, jesu naši crkveni ili duhovni poglavari. Sveti red podjeljuje samo biskup. Svećenici mogu postati dobri kršćanski mladići, koji osjećaju u sebi, da ih Bog zove u svetu službu.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus nam danas šalje biskupe i svećenike po svojem vidljivom namjesniku Svetom Ocu Papi, da nas naučavaju u katoličkoj vjeri i da nas vode tako u nebo! Svećenik je tvoj iskreni prijatelj. On te prati od kolijevke do groba i posređuje Božje milosti na tvom putu k spasenju.

Velika je čast biti od Boga pozvan za svećenika. To je ujedno i čast za obitelj iz koje Bog zove mladića u svećenike. Tko osjeća u sebi poziv Božji, da bude svećenik, neka mu se odazove i živi savjesno po nauči Isusovoj. Njega čeka velika nagrada u vječnosti. Moli Boga, da pozove što više dobrih mladića u svoju svećeničku službu. Na molitvu za svećenike sjećaju nas post i nemrs na početku svake četvrt godine (kvatri).

Za svećeničko učenje pripremaju se mladići u dječaćkim (za gimnazijalce) i bogoslovnim sjemeništima.

37. ISUS UZAŠAO NA NEBO — SPASOVO

Isus je 40 dana poslije uskrsnuća ostao na zemlji. Na 40. dan javio se svojim učenicima u Jeruzalemu. Naložio im je, da ostanu u gradu i čekaju dolazak Duha Svetoga. Zatim ih je poveo na Maslinsku goru.

Kad su došli na Maslinsku goru, podiže Isus ruke i blagoslovi ih. I počeo se uzноситi na nebo, a oblak ga zakloni i više ga nisu vidjeli. Isus uzađe na nebo, gdje sjedi Bogu Ocu o desnu.

Dok su apostoli gledali na nebo, kamo je uzašao Isus, pokazaoše im se dva anđela u bijelim haljinama i rekoše im: »Ovaj

Isus, koji je uzašao na nebo, tako će opet doći, kao što ste vidjeli, da je otišao na nebo.« I apostoli se poklone Isusu i vrlo radosni vrata se u Jeruzalem.

*

151. Koliko je dana ostao Isus na zemlji poslije svoga uskrsnuća?

Poslije svoga uskrsnuća ostao je Isus na zemlji još četrdeset dana i više puta se pokazao svojim učenicima.

Isus je uzašao na nebo na Maslinskoj gori pred svojim učenicima. — Spomen na taj nad slavimo na Spasovo.

Isus je svojom snagom uzašao na nebo. U nebo je ušao kao naš Spasitelj, pobjednik nad grijehom i smrću. Zato mu je Otac nebeski dao i kao čovjeku vlast da upravlja svijetom do konca svijeta. On je u nebu naš Gospodar, Kralj i Svećenik.

152. Zašto je Isus uzašao na nebo?

Isus je uzašao na nebo, da i kao čovjek primi vlast nad svijetom i da nam pripravi mjesto u nebu.

Isus Krist nas preko svoje Crkve naučava u nauku o spasenju. On nas preko sakramenata posvećuje. Preko crkvenih propisa i zakona vodi nas k spasenju. On je naš zagovornik kod Oca na nebesima.

153. Koga je Isus sa sobom poveo u nebo?

Isus je poveo sa sobom u nebo duše pravednika, koje su bile u pretpaklu.

Pravednici Staroga Zavjeta čekali su, da ih Isus otkupi i sa sobom povede u nebo.

154. Možemo li i mi doći k Isusu u nebo?

I mi možemo doći k Isusu u nebo, ako budemo vjerovali u njega, primali svete sakramente i držali njegove zapovijedi.

PRIMJENA NA ŽIVOT: U šestom članku „Vjerovanja“ velimo: „Uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca sve-mogućega.“

Anđeli i sveci presretni su, jer gledaju u nebu Isusa licem u lice. Ali je Isus također na zemlji, samo je sakriven u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Pobožno i često primaj ga u svetoj pričesti, pa ćeš ga i ti jednoć gledati u slavi nebeskoj!

Svoj život uredi tako, da bude prava služba Isusu, Kralju neba i zemlje. Tko s Kristom trpi, taj će i s Kristom kraljevati. Često misli na sreću, koju ti Isus pripravlja u nebu, a osobito kada te stignu nevolje i bolesti.

BOG DUH SVETI POSVETITELJ

38. ISUS ŠALJE SVOJOJ CRKVI DUHA SVETOGA — DUHOVI

Po uzašašću Isusovu bili su apostoli u Jeruzalemu u jednoj kući. S njima je bila i Marija, Majka Isusova, s drugim pobožnim ženama i molila se Bogu. Mjesto Jude izabrali su apostoli Matiju i primili ga među apostole. I tako ih je bilo opet dvanaest.

Pedeseti dan po Uskrsu bili su svi zajedno na istom mjestu. Ujedamput se začuje jak šum s neba, kao od silnoga vjetra, i napuni svu kuću, gdje su bili. I pokažu im se razdijeljeni jezici, kao od vatre, i spuste se po jedan na svakoga od njih. I svi su primili Duha Svetoga i počeli govoriti različite jezike.

Kada se čuo onaj glas s neba, sabralo se mnogo ljudi pred kućom apostola. A Petar im reče: »Izraelci! Vi ste pribili na križ i ubili Isusa, koji je među vama činio mnoga čudesa. Taj Isus je uskrsnuo i uzašao na nebo, a danas je poslao Duha Svetoga.« Kad su to ljudi čuli, vrlo su se razalostili i upitali su Petra: »Što ćemo činiti?« A Petar im reče: »Pokoru činite i neka se krsti svaki od vas, pa ćete i vi primiti Duha Svetoga!« I pokrsti se taj dan oko tri tisuće ljudi.

*

155. Kada su apostoli primili Duha Svetoga?

Apostoli su primili Duha Svetoga pedeseti dan poslije Isusova uskrsnuća.

Spomen na taj događaj slavimo na Duhove.

Duh Sveti je sasvim promijenio apostole. On ih je prosvjetlio, da dobro upoznaju Isusovu nauku. On ih je ojačao, da neu-

strašivo propovijedaju Isusa Krista. Posvetio je njihove duše, da su ostali Isusu vjerni do smrti.

Isus je apostolima zapovjedio, neka krštavaju ljude u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Tako je ljude učio, da Duh Sveti jednako može opraštati grijeha kao Otac i Sin, i da je Duh Sveti pravi Bog.

156. Tko je Duh Sveti?

Duh Sveti je treća božanska osoba, s Ocem i Sinom pravi Bog.

Duh Sveti od vijeka izlazi od Oca i Sina.

Duh Sveti se slika kao golub, jer se tako pojavio, kad se Isus krstio. A slika se i kao vatreni jezici, jer je na Duhove u slici vatrenih jezika sišao na apostole.

157. Zašto je Isus poslao Duha Svetoga?

Isus je poslao Duha Svetoga, da Crkvu vodi i poučava, a vjernike da posvećuje i jača da mogu po vjeri živjeti.

Mi prviput primamo milost Duha Svetoga u svetom krštenju. Duh Sveti je kao Bog svagdje, a osobito u Katoličkoj Crkvi i u duši pravednika.

158. Kako dugo ostaje Duh Sveti u duši pravednika?

Duh Sveti ostaje u duši pravednika, dok god čovjek ne sagriješi smrtnim grijehom.

Duh Sveti posvećuje dušu po milosti posvećujućoj. On prosvjetljuje razum i jača našu volju, da možemo sveto živjeti. Zato ga zovemo Posvetitelj.

PRIMJENA NA ŽIVOT: U osmom članku „Vjerovanja“ kažemo: „Vjerujem u Duha Svetoga.“

Čuvaj se grijeha, da ti bude duša dostojan hram Duha Svetoga! Prije svakoga važnog posla, osobito prije primanja sakramenata, zaozi Duha Svetoga u pomoć. Zato se često moli Duhu Svetomu. Osobito ga moli pobožno, da udijeli tvojoj duši sedam svojih darova: dar mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i straha Božjega.

(III) 39. ĐAKON FILIP KRSTI KRALJEVA DVORANINA — SAKRAMENAT KRŠTENJA

Poslije dolaska Duha Svetoga na apostole bilo je sve više ljudi, koji su vjerovali u Isusa. Tako se jednom vraćao iz Jeruzalema dvoranin etiopske kraljice. On je sjedio u kolima i čitao Sveto Pismo. K njemu pristupi đakon Filip, jedan od onih, koji su pomagali apostole. Ovaj zapita dvoranina, da li razumije, što čita. Dvoranin mu odgovori: »Kako bih mogao razumjeti, ako mi tko ne objasni?« I zamoli Filipa, neka sjedne k njemu u kola. Filip učini tako, pa mu objasni Sveto Pismo i pouči ga u Isusovoj vjeri.

Putem su došli do neke vode i dvoranin je zaželio, da ga Filip krsti. Filip mu reče: »Ako vjeruješ od svega srca, možeš se krstiti.« Dvoranin odgovori: »Vjerujem, da je Isus Sin Božji.« I zapovjedi, da kola stanu. Njih dvojica siđu s kola, i Filip pokrsti dvoranina. Potom je dvoranin otišao kući i radovao se, što je primio sakramenat krštenja.

*

Isus je rekao: »Ako se tko ne preporodi vodom i Duhom Svetim, ne može ući u kraljevstvo nebesko.«

159. Koji je sakramenat najpotrebniji za spasenje?

Najpotrebniji sakramenat za spasenje jest sakramenat krštenja.

160. Koje grijeha oprašta sakramenat krštenja?

Sakramenat krštenja oprašta istočni grijeh i sve grijeha te kazne za grijeha, što ih je čovjek možda učinio prije krštenja.

161. Koju milost dobivamo u sakramentu krštenja?

U sakramentu krštenja dobivamo posvećujuću milost te postajemo djeca Božja i baštinici neba.

Po svetomu krštenju postajemo kršćani tj. članovi Katoličke Crkve. Time dobivamo pravo, da valjano primamo ostale sakramente. Zato je krštenje prvi sakramenat. On se može primiti samo jednom u životu, jer u krštenju sam Isus Krist bilježi dušu krštenika svojom slikom (neizbrisiv biljeg!). Tko bi krštenje primio po drugi puta, učinio bi teški grijeh, a takvo krštenje ne bi bilo valjano.

162. Što obećaje krštenik na krštenju?

Krštenik obećaje na sv. krštenju da će vjerovati nauku Isusa Krista, kloniti se grijeha i živjeti po primjeru Isusa Krista.

Na krštenju imamo kumove, koji mjesto krštenika obećaju, da će on kršćanski živjeti, a sami se obvezuju, da će se brinuti za kršćanski odgoj krštenika. Zato kumovi moraju biti dobri katolici.

163. Kako se podjeljuje sakramenat krštenja?

Sakramenat krštenja podjeljuje se ovako: Kršteniku se polijeva glava vodom i ujedno se izgovaraju Kristove riječi: »Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.«

Krsti obično svećenik, i to župnik ili njegov zamjenik. U nuždi smije krstiti svaki čovjek bez razlike, ako ima nakanu krstiti i ako upotrijebi vodu i riječi krštenja onako, kako to određuje Crkva. Ako je moguće, neka budu kod takva krštenja prisutna dva svjedoka ili bar jedan.

Bez krštenja ne može nitko doći u vječno blaženstvo. Zato Crkva želi, da se krštenje djeteta iza rođenja ne odgađa nadugo.

Tko bez svoje krivnje ne primi sakramenat krštenja, može se spasiti krštenjem želje ili pak krštenjem krvi. Krštenje želje je čin ljubavi ili pokajanja iz ljubavi prema Bogu s ozbiljnom nakanom i željom u svemu ispuniti volju Božju. Krštenje krvi je mučenička smrt, koju je nekrštena osoba pretrpjela za vjeru ili za krepost kršćansku.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Po svetom krštenju postao si hram živi Duha Svetoga. Nemoj nikada tjerati Duha Svetoga teškim grijehom iz tvoje duše. Budi zahvalan Bogu za tu milost. No sjećaj se i onih milijuna pogana, koji još nisu primili svetoga krštenja. Moli Boga, neka im pošalje misionare, da ih pouče u kršćanskoj vjeri i pokrste. Pazi da se nikada ne iznevjeriš svojoj majci Crkvi katoličkoj, koja te je po krštenju primila za svojega člana! Zazivaj u pomoć i slavi onoga sveca, čije si ime primio(la) na svetom krstu, i nastoj da živiš po njegovu svetom primjeru!

40. APOSTOLI PODJELJUJU SV. POTVRDU — SAKRAMENAT POTVRDE ILI KRIZMA

Mnogi Židovi primili su vjeru Isusovu i pokrstili se. Njihovim poglavarima to nije bilo pravo, i počeli su oštro progoniti kršćane u Jeruzalemu. Tada su mnogi od njih ostavili grad i razišli se po cijeloj židovskoj zemlji.

Dakon Filip otišao je u grad Samariju. Tamo je naučavao ljude i ozdravljao bolesnike. Zato su mnogi vjerovali u Isusa i pokrstili se. To su čuli apostoli u Jeruzalemu, pa su poslali onamo Petra i Ivana, da pokrštenima dijele Duha Svetoga. I oni pođu, pa se pomole za njih. A kad su na krštene položili ruke, primili su i oni Duha Svetoga.

Tako su apostoli podjeljivali sakramenat potvrde. Vlast podjeljivati svetu potvrdu prešla je od apostola na biskupe.

*

164. Što je potvrda?

Potvrda je sakramenat, u kojem se potvrđeniku daje Duh Sveti.

Kod rimokatolika podjeljuje sakramenat potvrde redovno samo biskup, a kod grkokatolika biskup ili svećenik.

Sveto ulje, kojim biskup pomaže čelo potvrđenika, zove se krizma, a posvećuje ga biskup na Sveti Četvrtak.

165. Kako se podjeljuje potvrda?

Potvrda se podjeljuje ovako: Biskup polaže ruku na onoga, koji se potvrđuje, moli nad njim i čini mu na čelu svetom krizmom znak križa.

Kod toga čina govori biskup ovo: »Znamenjujem te znakom križa i potvrđujem te krizmom spasa. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.«

Krizma je smjesa od balzama i ulja. Balzam znači, da je potvrđenik Bogu ugodan i da se čuva od pokvarenosti, a ulje znači jakost. Križ na čelu znači dužnost otvoreno ispovijedati vjeru Isusovu. Udarac po licu označuje, da potvrđenik mora za svoju vjeru znati i trpjeti.

166. Koju nam posebnu milost daje Duh Sveti u sakramentu potvrde?

U sakramentu potvrde daje nam Duh Sveti posebnu milost, da možemo svoju vjeru stalno ispovijedati i po vjeri živjeti.

Sakramenat svete potvrde nas utvrđuje kao kršćane time, što po svetoj potvrdi od vjernika postajemo borci i apostoli Kristovi. Po sv. potvrdi dobivamo ovlaštenje i dužnost, da širimo kraljev-

stvo božje u krugu svoje obitelji i svoga zvanja. Postajemo odgovorni ne samo za svoje spasenje nego i za spasenje naših bližnjih. Duša potvrđenika postaje u sv. potvrdi obilježena neizbrisivim biljegom borca i apostola Kristova. Zato se sv. potvrda može primiti samo jedamput u životu. Tko bi po drugi puta pokušao primiti sv. potvrdu, teško bi sagriješio.

167. Kako se treba dostojno pripremiti za sv. potvrdu?

Da se za sv. potvrdu dostojno pripremimo, treba biti u milosti posvećujućoj i biti poučen u vjerskim istinama.

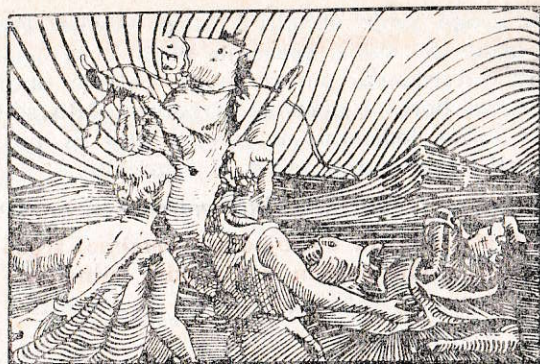
Prije sv. potvrde treba se redovno ispovjediti i pričestiti i primiti pouku o istinama sv. vjere.

Svaki potvrđenik ima svoga kuma. Dužnost je kuma, da nas pomaže, te možemo kao kršćani po vjeri živjeti. Zato kum treba biti katoličke vjere i da je sam već primio sv. potvrdu. On ne smije biti isti, koji je bio na krstu. Kod potvrđivanja drži kum desnu ruku na desnom ramenu potvrđenika(ce).

Kad primiš sakramenat potvrde, ne idi odmah kući, nego čekaj, dok biskup ne podijeli blagoslov svima zajedno. Ovaj blagoslov pripada samom obredu podjeljivanja sv. potvrde.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Na sv. potvrdi primio si obvezu, da otvoreno ispovijedaš svoju vjeru. Na to te sjeća križ, što ti ga je biskup načinio na čelu. Nikad toga ne zaboravi u časovima, kad tvoja vjera dođe u opasnost. Kao vojnik Kristov nemoj nikad napustiti Njegove vjere, nego je svojim kršćanskim životom jačaj i pomaži. Kao apostol Kristov rado pomaži kod ministriranja i pjevanja u crkvi. Osobito nastoj da svojim kršćanskim životom budeš poticaj, da i drugi slijede Krista.

Potraži u molitveniku molitve Duhu Svetomu, moli ih često, a osobito prije sv. potvrde moli za sedam darova Duha Svetoga.

(III.) 41. SAVAO SE OBRATI I POKRSTI — O MILOSTI DJELUJUĆOJ I POSVEĆUJUĆOJ

Židovski odličnik imenom Savao silno je mrzio Isusovu vjeru i progonio kršćane. Od velikoga svećenika u Jeruzalemu dobio je dopuštenje, da ide u grad Damask i da kršćane dovede u Jeruzalem. Kad je bio blizu Damaska, obasjala ga je svjetlost s neba, a on je pao na zemlju. Uto začuje glas: »Savle, Savle! Zašto me progoniš?« A Savao zapita: »Tko si ti, Gospodine?« I čuje glas: »Ja sam Isus, koga ti progoniš.« Savao pak reče dršćući: »Gospodine, što hoćeš, da činim?« Isus mu reče: »Ustani, idi u grad; tamo će ti se kazati, što treba da činiš.« Savao ustane i otvorenim očima ništa ne vidi. A ljudi, koji su bili s njim, uzmu ga za ruku i odvedu u Damask. I bio je ondje tri dana, ništa nije jeo ni pio, nego je neprestano molio.

U Damasku je živio Isusov učenik Ananija. Njemu reče Gospodin: »Idi i potraži Savla, jer sam ga izabrao, da propovijeda moje ime neznabošcima.« Ananija dođe u kuću, gdje je bio Savao, metnu ruku na njega i reče: »Savle brate! Gospodin Isus, koji ti se javio na putu, poslao me, da progledaš i primiš Duha Svetoga.« I odmah progleda Savao i dade se krstiti.

Savao je ostao nekoliko dana s Isusovim učenicima u Damasku i po židovskim je zbornicama počeo propovijedati, da je Isus Sin Božji.

Savlu je bilo potrebno posebno rasvjetljenje s neba, da se može obratiti na kršćansku vjeru. Pomoć, koju Bog daje svakomu čovjeku da se može spasiti, zovemo milost Božja. Ona je sasvim nezasluženi dar Božji.

168. Kolikovrsna je milost Božja?

Milost Božja je dvovrsna: djelujuća i posvećujuća.

169. Što djeluje u nama milost djelujuća?

Milost djelujuća prosvjetljuje nam razum i potiče volju na dobro.

Milost djelujuća tako nam je potrebna, da bez nje ne možemo ništa učiniti za spas duše. Isus je rekao: »Bez mene ne možete ništa učiniti.« Zato Bog daje svakomu čovjeku dovoljno milosti, da se spase. Da nam milost bude na spas, treba da s njom sarađujemo, a ne da je odbijamo.

Milost posvećujuća je dar pridodan naravi duše. Kao što željezo u vatri postaje vruće i razbijeljeno te ga ne raspoznajemo od vatre, tako i nas milost posvećujuća prožima božanskim životom. Naša duša postaje po milosti posvećujućoj sjajna, sveta, slična Bogu. Ta nam milost daje početak onoga života kojim sam Bog živi. A Božji život nadilazi snage naše naravi. Zato je milost posvećujuća nadnaravni i nezasluženi dar, kojim Duh Sveti posvećuje našu dušu.

170. Što postajemo po milosti posvećujućoj?

Po milosti posvećujućoj postajemo pravednici, djeca Božja i baštinici neba.

171. Gdje dobiva grješnik milost posvećujuću?

Milost posvećujuću dobiva grješnik redovno u sakramentu krštenja, a ako je kršten, u sakramentu pokore.

U slučaju nužde dobivamo je i u sakramentu bolesničkog pomazanja, te u pokajanju iz ljubavi prema Bogu.

172. Kako dugo ostaje milost posvećujuća u duši pravednika?

Milost posvećujuća ostaje u duši pravednika, dok god ne sagriješi smrtnim grijehom.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Kao što je tijelo mrtvo bez duše, tako je i duša mrtva za nebo bez milosti posvećujuće. Ona daje duši vrhunarni život. Milost posvećujuća je najdragocijeniji dar Božji.

Sv. Pismo nas opominje: „Zar ne znate, da ste hram Božji i da Duh Sveti stanuje u vama?“ Čuvaj se dakle grijeha, a osobito smrtnoga, koji otima duši milost posvećujuću! Ako po nesreći teško sagriješiš, znaj, da više nisi dijete Božje i ne možeš doći u nebo, dok se ne pokaješ i valjano ne ispovjediš.

42. APOSTOLI DOVRŠUJU ISUSOVO DJELO

Isus je prije svoga uzlaska na nebo naložio apostolima dvoje:

Prvo: da naučavaju Njegovu nauku;

Drugo: da krštavaju ljude.

Apostoli su vjerno izvršavali Isusovu zapovijed. Neustrašivo su propovijedali Isusa Krista u Jeruzalemu i po čitavom svijetu. Što su apostoli naučavali, to je zabilježeno. Tako je nastalo VJEROVANJE APOSTOLSKO. Sve se istine Vjerovanja apostolskog sakupljaju u nauci o Presvetom Trojstvu. Oko tih istina okupljene su ostale istine. Radi jasnijega pregleda razdijeljeno je Vjerovanje apostolsko u dvanaest članaka. Tako su ga molili u najstarijoj dobi Katoličke Crkve. Vjerovanje apostolsko glasi:

1. Vjerujem u Boga, Oca Svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje;

2. i u ISUSA KRISTA, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega;

3. Koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice;

4. Mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan;

5. Sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih;

6. Uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega;

7. Odonud će doći suditi žive i mrtve;

8. Vjerujem u DUHA SVETOGA;

9. Svetu Crkvu Katoličku, općinstvo svetih;

10. Oproštenje grijeha;

11. Uskrsnuće tijela;

12. Život vječni. Amen.

*

Apostoli su dijelili svete sakramente.

Isus je htio svima ljudima dati svoju milost, da ih opet učini Božjom djecom. No, mi ne možemo vidjeti milost, jer je ona u našoj duši. Bog pak želi, da mi znamo, kad primamo milost. Zato je Isus ustanovio vidljive znakove, po kojima dobivamo milost. To su sveti sakramenti.

Svaki vidljivi znak, koga je Isus ustanovio, da nam daje milost, sastoji od dva dijela. Jedan je stvar, a drugi riječi, koje se izgovaraju, kad se stvari upotrebljavaju. Tako je kod krštenja voda stvar, a riječi, koje prate polijevanje vodom, jesu drugi sastavni dio krštenja. Isus je ovim vidljivim znacima, koje je sam odredio, dao snagu, da u našoj duši proizvode milost, koju ne vidimo.

Isus je ustanovio sedam svetih sakramenata:

1. Krštenje

2. Potvrda

3. Sveta Pričest

4. Ispovijed

5. Bolesničko pomazanje

6. Svećenički red

7. Ženidba

Krštenje nam oprašta istočni grijeh i sve grijehe, što ih je čovjek možda učinio prije krštenja. Potvrda nam daje Duha Svetoga. Sveta Pričest nam daje Tijelo i Krv Isusa Krista pod prilikama kruha i vina duši za hranu. Ispovijed nam oprašta grijehe, koje smo učinili poslije krštenja. Bolesničko pomazanje daje bolesnicima milost na korist duše i tijela u teškoj bolesti. Svećenički red daje svećeničku vlast i milost, da je dobro upotrebljavaju, koji primaju taj red. Ženidba daje ženidbenim drugovima roditeljsku vlast.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Istine, koje vjerujemo u Vjerovanju apostolskome, objavio je sam Bog Duh Sveti, koga je Isus poslao apostolima, čuva Crkvu, da nepokvareno naučava Božju nauku. Budi čvrst i siguran u svojoj vjeri. Nastoj je što bolje upoznati U životu živi po tim Božjim istinama. Neustrašivo je priznavaj pred ljudima. Imaj pred očima Gospodinove riječi: „Tko prizna mene pred ljudima, priznat ću ja njega pred Ocem nebeskim.“

Najvažnije u kršćanskom životu je to, da stalno imamo u duši milost posvećujuću. Zato uvijek nastoj primati svete sakramente, koji ti daju ili umnožavaju milost posvećujuću, dostojno i pobožno. I čuvaj milost posvećujuću, koju ti oni daju.

Prvi kršćani rado su slušali nauk apostolski; polazili su svaki dan k svetoj misi, primali svetu pričest i molili Boga jedan za drugoga. Imućniji su obilno dijelili milostinju siromašnima. Svi su bili kao jedna dobra obitelj. S njima je bila i blažena Djevica Marija, Majka Isusova, koju su kršćani osobito ljubili i štovali.

Za vjeru Isusovu mnogi su kršćani bili mučeni i ubijani. Prvi je od njih bio sveti Stjepan, koga su židovski narodni poglavari kamenovali. Potom su i svetoga Petra uhvatili. Dok je Petar bio u tamnici, svi su kršćani Boga molili za njega bez prestanka. I Bog ga je oslobodio iz tamnice. Poslije toga je sveti Petar propovijedao nauku Isusovu u mnogim krajevima svijeta. U Rimu su ga neznabošci raspeli na križ.

Sveti Stjepan, sveti Petar i premnogi drugi kršćani umirali su kao mučenici za vjeru Isusovu. Poslije smrti su ih kršćani još više poštovali i zazivali u pomoć. Njihova tjelesa sahranjivali su s velikim poštovanjem i dolazili su na njihove grobove. Tamo su biskupi i svećenici prikazivali svetu misu i molili svete mučenike, da ih zagovaraju kod Boga.

U svojim molitvama sjećali su se kršćani i onih pokojnika, koji su u čistilištu, gdje moraju trpjeti kaznu za svoje grijeha. Ove su pomagali molitvom, milostinjom i drugim dobrim djelima, osobito svetom misom, da ih Bog što prije izbavi iz čistilišta i uzme k sebi u nebo.

*

Kad je Savao progonio kršćane, Isus mu se javio pred Damaskom i rekao: »Savle, zašto me progoniš?« To znači: Isus je isto što i kršćani. Sv. Pavao je kasnije učio vjernike: »Vi ste tijelo Kristovo i udovi jedan drugomu.« Kršćani su po svetom krštenju postali jedna duhovna zajednica, kojoj je glava Krist. Od Isusa dolazi sva milost po Duhu Svetome. Milost nas sve povezuje u jedno. Zato su svi vjernici, koji su primili milost Kristovu, bilo da su u nebu, u čistilištu ili na zemlji, jedna duhovna zajednica.

173. S kim su duhovno združeni kršćani na zemlji?

Kršćani na zemlji duhovno su združeni s blaženima na nebu, s dušama u čistilištu i vjernicima na zemlji.

174. Kako se zove ta duhovna zajednica?

Ta duhovna zajednica zove se općinstvo svetih.

Ova se zajednica zove općinstvo svetih zato, jer svi njezini članovi ili imaju milost posvećujuću kao blaženi u nebu i duše u čistilištu, ili su kao vjernici na zemlji po sv. krštenju pozvani na svetost te su po milosti s Kristom povezani. »Vi ste očišćeni, vi ste posvećeni«, uči sv. Pavao.

175. Kako smo združeni s blaženima na nebu?

S blaženima na nebu združeni smo tako, da ih štujemo kao prijatelje Božje, a oni nas svojim zagovorom pomažu kod Boga.

Blagdan Svih Svetih slavi se 1. studenoga.

176. Kako smo združeni s dušama u čistilištu?

S dušama u čistilištu združeni smo tako, da ih pomažemo molitvom i dobrim djelima, a osobito svetom Misom.

Svih duša u čistilištu spominjemo se na Dušni Dan (2. studenoga). Pomoli se svaku večer za pokojnike.

177. Kako smo združeni s kršćanskim vjernicima na zemlji?

S kršćanskim vjernicima na zemlji združeni smo tako, da smo dionici molitava i dobrih djela, što ih vjernici obavljaju.

Sv. Misu prinosе svećenici u ime čitave Crkve za čitavu Crkvu. Kod svake sv. Mise svećenik moli za sve žive članove Crkve prije pretvorbe. Poslije pretvorbe moli za pokojne vjernike. Zato ona koristi svima vjernicima, osobito onima, koji su u milosti posvećujućoj, ili su nazočni kod sv. Mise.

Zasluge Isusa Krista, Blažene Djevice Marije i svetaca, sv. Misa i sakramenti sačinjavaju duhovna dobra Crkve.

Od ovih duhovnih dobara uzima Crkva katolička, kad nam daje oprostjenje vremenih kazna izvan sakramenta pokore. To se ukratkо zove oprostjenje. Da to lakše razumijemo, valja imati na pameti, da svakim grijehom zaslužujemo vremene kazne, koje nam Bog ne oprašta uvijek zajedno s grijesima. Preostale kazne morali bismo pretrpjeti ili ovdje na zemlji, ili na drugom svijetu u čistilištu. Kad nam sveta Crkva daje oprostjenje, oprašta nam te preostale kazne, a oprašta ih i Gospodin Bog, ako izvršimo dobro djelo točno onako, kako je to odredila Crkva, da se dobije oprostjenje.

178. Što je oprostjenje?

Oprostjenje je otpuštenje vremenih kazna, koje nam Crkva daje izvan sakramenta pokore.

Kad nam Crkva oprašta sve vremenske kazne, daje nam obilato ili potpuno oprostjenje; a kad nam oprašta samo

jedan dio tih kazna, daje nam neobilato ili nepotpuno oprostjenje.

Oproštenje ne možemo namijeniti komu drugomu, već jedino sebi i dušama u čistilištu. A ovima se mogu namijeniti sva oprostjenja, što ih podjeljuje Sv. Otac Papa, osim ako je gdje drukčije određeno (Can. 930.)

Među potpuna oprostjenja idu i ona, što ih Sv. Otac Papa podjeljuje u nekim znamenitim crkvenim zgodama, a napose svake dvadeset i pete godine. Takvo se oprostjenje zove jubilejsko ili Jubilej.

PRIMJENA NA ŽIVOT: U devetom članku vjere molimo: „Vjerujem u općinstvo svetih.”

Velika je utjeha za nas, što po milosti Isusovoj pripadamo općinstvu svetih. Nikad nismo sami u borbi za spas duše. S nama su toliko vjernici i sveci, naši najbolji prijatelji. Zato molimo jedan za drugoga! Pomažimo duše u čistilištu, koje su nam posebno zahvalne za svaku pomoć, kad one dođu u nebo. Prikazujemo za njih sv. Mise i pričest i oprostjenja. Štujmo svete mučenike i ostale svece, osobito svoje zaštitnike, čije ime nosimo na krstu. Najviše pak molimo i zazivajmo Majku Božju, našu Kraljicu i posrednicu milosti.

Slavnih događaja iz života Isusova i bl. Djevice Marije sjećamo se u slavnoj krunici:

1. Koji je od mrtvih uskrsnuo.
2. Koji je na nebo uzašao.
3. Koji je Duha Svetoga poslao.
4. Koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo.
5. Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.

44. PRIČA O BOGATAŠU I PROSJAKU LAZARU — SMRT — POSEBNI SUD

Isus je pripovijedao ovu priču:

Bio neki bogat čovjek, koji se oblačio u skupo odijelo i gostio se svaki dan gospodski. A bio je jedan prosjak po imenu Lazar, koji je ležao pred njegovim vratima. On je želio, da se nasiti mrvicama s bogataševa stola, ali mu ih niko nije dao.

Dogodilo se, da je umro prosjak i odnijeli ga anđeli u naručje Abrahamovo, u raj. A umro je i bogati čovjek i došao u pakao.

Kad je bio u paklu u mukama i podigao svoje oči, ugledao je izdaleka Abrahama i Lazara u raju i povikao: »Oče Abraham! Smiluj se meni i pošalji Lazara, neka umoči u vodu vrh od svojega prsta, da mi rashladi jezik, jer se mučim u ovom ognju.« Abraham mu reče: »Sine! Opomeni se, da si primio dobra u svome životu, a Lazar opet zla; sad se pak on tješi, a ti se mučiš.« Tada reče bogataš: »Molim te, oče, da pošalješ Lazara u kuću mogega oca neka kaže mojoj braći, da ne bi i oni došli u ovo mjesto muka.« I reče mu Abraham: »Imaju Mojsija i proroke (tj. svećenike), neka njih slušaju.« A on reče: »Ne, oče Abraham, nego ako im dođe tko iz mrtvih, činit će pokoru.« Ali mu reče Abraham: »Ako njih ne slušaju, ne bi vjerovali ni onda kad bi tko ustao od mrtvih.«

*

179. Što biva s dušom, kad čovjek umire?

Kad čovjek umire, duša se rastaje s tijelom.

Rastanak duše s tijelom zovemo smrt. Ona je kazna za istočni grijeh. I sam Gospodin Isus je umro. Poslije smrti je uzašao k Ocu na nebo. Zato je i naša smrt vrata, koja nas vode u život kod Oca na nebesima.

180. Kamo se vraća tijelo, kad čovjek umre?

Kad čovjek umre, tijelo se vraća u zemlju.

Sv. Pismo uči: »Ljudima je određeno jedamput umrijeti, a potom je sud.«

181. Kamo ide duša, kad čovjek umre?

Kad čovjek umre, duša ide k Bogu na sud.

182. Kako se zove sud, koji će biti odmah poslije smrti?

Sud, koji će biti odmah poslije smrti, zove se posebni sud.

Na posebnom sudu sudi se svakomu čovjeku posebice.

183. Kamo ide duša poslije posebnoga suda?

Poslije posebnoga suda ide duša ili u nebo ili u pakao ili u čistilište.

Sv. Pismo uči: »I neće ući u nebo ništa nečisto.«

184. Koje duše idu u čistilište?

U čistilište idu duše pravednika, koje nisu posve čiste od grijeha ili još imaju trpjeti kazne za grijeh.

Dušama u čistilištu možemo osobito pomoći potpunim oprostjenjem vremenskih kazni na Dušni dan. Način, kako to možemo postići, oglašuju u svim crkvama.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Četiri posljednje stvari čovjeka jesu: Smrt, sud, pakao i nebo. Sveto Pismo nas ovako uči: »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih (stvari) svojih, pa ne ćeš nikada sagriješiti!«

Posljednje stvari čovjeka pokazuju u žarkom svjetlu, što je grijeh u očima Božjim. One nas uče, da se čuvamo smrtnoga grijeha kao najvećeg neprijatelja spasa naše duše. Ali jednako tako pokazuju, kolika je sreća živjeti u milosti posvećujućoj i s pouzdanjem očekivati dolazak Isusa Krista.

Moli svakog dana uveče, da umreš u milosti posvećujućoj.

45. SVRŠETAK SVIJETA — OPĆENITI SUD

Jednom su apostoli upitali Isusa, po čemu će ljudi poznati, da je došao svršetak svijeta. Isus im odgovori: »Ustat će narod protiv naroda. Bit će veliki potresi i po različitim mjestima bit će glada i kuge. Ali prije svega toga progonit će vas i bacati u tamnicu radi mogega imena. Poslije te nevolje sunce će pomračiti, a mjesec ne će dati svoje svjetlosti i zvijezde će pasti s neba. I tada će ljudi ugledati Isusa, gdje ide na nebeskim oblacima s velikom silom i slavom. »A onaj dan i uru nitko ne zna: ni anđeli na nebu, nego samo Otac moj«, rekao je Isus.

Kad dođe taj strašni dan, tada će svi, koji su u grobovima, čuti glas Sina Božjega. I množina onih, koji spavaju u prahu zemlje, probudit će se. I mrtvi će uskrsnuti. I ustat će jedni za život vječni, a drugi za sramotu, da je uvijek gledaju. A koji su bili dobri, svijetlit će kao sjaj nebeskoga svoda.

Poslije uskrsnuća tijela sabrat će se svi narodi pred Isusovim prijestoljem, i svi će narodi vidjeti Isusovu slavu.

Kad Isus sjedne na svoje prijestolje, otvorit će se knjiga života, i sve će se saznati, što je bilo tajno i sakriveno. Tada će se otkriti, što su ljudi mislili, govorili i činili. Potom će Isus razlučiti dobre od zlih, kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Dobre će staviti sebi na desnu stranu, a zle na lijevu. Onima s desne strane reći će Isus: »Dodite, blagosloveni Oca mogega, i primite kraljevstvo nebesko!« A onima s lijeve strane reći će: »Idite od mene, prokleti, u oganj vječni!« I zli će otići u pakao, a pravedni u nebo.

*

185. Kad će Isus opet vidljivo doći na zemlju?

Isus će opet vidljivo doći na zemlju na svršetku svijeta.

186. Zašto će Isus doći na svršetku svijeta?

Na svršetku svijeta doći će Isus zato, da sudi sve ljude, dobre i zle.

187. Kako se zove sud na svršetku svijeta?

Sud na svršetku svijeta zove se sudnji dan ili općeniti sud, jer će se suditi svima ljudima svega svijeta zajedno.

188. Što će Bog učiniti prije općenitoga suda?

Prije općenitog suda Bog će tjelesa mrtvih opet oživjeti.

189. Kako zovemo to, što će Bog tjelesa mrtvih opet oživjeti?

To što će Bog tjelesa mrtvih opet oživjeti, zovemo uskrsnuće tijela.

190. Što će Bog učiniti poslije općenitog suda?

Poslije općenitog suda Bog će dobre uzeti na nebo, a zle poslati u vječni oganj.

Nebo je mjesto, gdje pravednici uživaju vječno blaženstvo. Pakao je vječni oganj, gdje će biti uvijek plač i škripanje zuba.

U nebo dolaze oni, koji umiru u milosti posvećujućoj, a nemaju na duši ni lakog grijeha, niti trebaju trpjeti vremenske kazne.

U pakao dolaze oni, koji umiru s teškim grijehom na duši.

191. Što je život vječni?

Život vječni je život blaženih na nebu, kojemu nema kraja.

Blaženi u nebu ne trpe nikakvih boli. Oni gledaju Boga licem u lice. S Bogom su združeni u potpunoj ljubavi. To je njihova najveća sreća. Zajedno su s Bl. Djevicom Marijom, sa svecima i anđelima te s dušama, koje su umrle u Božjoj milosti. Početak ovoga blaženstva je milost posvećujuća, koju primamo u krštenju i sv. Ispovijedi.

I osuđenici će uvijek živjeti, ali u paklu, gdje će se mučiti po sve vijeke. Oni ne će nikada gledati ni posjedovati Boga.

Poslije općenitoga suda ne će više biti čistilišta, nego samo nebo i pakao.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Na sudnji dan doći će Isus Krist kao Kralj vjekova. Blagdan Krista Kralja slavimo na posljednju nedjelju u listopadu.

U Vjerovanju apostolskom molimo: „Odonud će doći suditi žive i mrtve...”

Vjerujem u uskrsnuće tijela.
Život vječni. Amen.”

ŠTO TREBA DA ČINIMO ZA SVOJ SPAS

(III.)

46. DRŽI ZAPOVIJEDI

Na početku svoga javnoga djelovanja Isus je učio: »Ne će svatko, tko mi govori: »Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj, koji vrši volju Oca mogega, koji je na nebesima.« Nebeski Otac je objavio svoju volju ljudima. On im je dao zakone, po kojima će kao po sigurnom putokazu ići prema svojoj sreći k Bogu. Te zakone je Bog usadio u ljudsku dušu. Mi ih spoznajemo po glasu našega razuma. To je naša savjest. Ona nam kaže, što je dobro, a što je zlo.

Još jasnije nam je nebeski Otac objavio svoje zakone na gori Sinaju. Isus Krist je kao zakonodavac Novoga Zavjeta učio: »Nemojte misliti, da sam došao ukinuti zakon (10 zapovijedi). Nisam došao ukinuti, nego ispuniti i usavršiti.« Zato je rekao mladiću, kad ga je upitao: »Što mi valja činiti, da dobijem život vječni?« — »Drži zapovijedi.« Kad držimo zapovijedi, tada Bogu služimo.

Isus Krist je usavršio te zapovijedi te ih dopunio novim zapovijedima. Tako je na Posljednjoj večeri Isus rekao apostolima: »Novu vam zapovijed dajem, da ljubite jedan drugoga.«

Kad je Spasitelj kao zakonodavac Novoga Zavjeta proglasio svoje zapovijedi, potvrdio je Novi Zavjet svojom krvlju na križu.

Poslije svoga uskrsnuća predao je svojoj Crkvi svu vlast, da Njegovu nauku i zapovijedi čuva i tumači.

*

192. Zašto moraju kršćani držati 10 zapovijedi Božjih?

Kršćani moraju držati 10 zapovijedi Božjih, jer ih je Bog usadio u našu dušu, i svečano proglasio na gori Sinaju, a Isus nam tako zapovjedio.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Slušaj glas svoje savjesti. Tako ćeš odgovoriti savjesti. Dobra i budna savjest je neizrecivo blago za svakoga čovjeka. Blago onomu, koji svaki dan ispituje svoju savjest i dobrim kajanjem je čisti od svake ljage grijeha.

Isus je ne samo Božje zapovijedi učio, On ih je najprije i vršio. „Primjer sam vam dao, da i vi činite, kako sam ja činio.“ On nam je pokazao svojim životom put k nebeskom Ocu. Tko za Njim ide, ne hoda po tami. I tebe Isus pozivlje, da Njega slijediš u vršenju zapovijedi Božjih.

(IV.) 47. GLAVNA ZAPOVIJED — LJUBAV PREMA BOGU

Jednom je neki književnik zapitao Isusa, koja je najveća zapovijed u zakonu. Isus mu odgovori: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom. To je najveća i prva zapovijed. A druga je ovoj jednaka: Ljubi bližnjega kao samoga sebe. O ovim dvjema zapovijedima zavisi sav zakon i proroci.«

Kao što se potoci slivaju u rijeku, tako se i deset Božjih zapovijedi slivaju u jednu zapovijed, koja sadrži svih deset u sebi. To je glavna zapovijed: Ljubiti Boga i bližnjega.

*

193. *Koja je prva najveća zapovijed?*

Prva najveća zapovijed jest ljubiti Boga.

194. *Kako glasi zapovijed ljubiti Boga?*

Zapovijed ljubiti Boga glasi ovako: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom.«

Bog nas je stvorio. On nas je otkupio. Bog nas posvećuje po milosti posvećujućoj. Bog je naša sreća u vječnosti. On nas neizmjerljivo ljubi.

195. *Zašto smo dužni ljubiti Boga?*

Boga smo dužni ljubiti zato, jer je Bog najveće dobro i jer je pun ljubavi prema nama.

196. *Kako treba ljubiti Boga?*

Boga treba ljubiti više nego sve na svijetu. Moramo biti pripravnici prije sve izgubiti negoli se grijehom odvojiti od Boga.

197. *Po čemu se poznaje, da ljubimo Boga?*

Da ljubimo Boga, poznaje se po tome, ako držimo njegove zapovijedi.

Ljubav prema Bogu može biti savršena i nesavršena.

Savršeno ljubimo Boga, ako Ga ljubimo zato, što je Bog u sebi najveće dobro i vrijedan svake ljubavi. Nesavršeno ljubimo Boga, kad ga ljubimo zato, jer je Bog nama dobar i nama daje nebrojena dobra.

Dobra je i nesavršena ljubav, ali je mnogo bolja savršena, koja nam oprašta grijeha i izvan sakramenta pokore, pa bili i teški grijesi, samo ako smo spremni ispovjediti ih.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Kako treba ljubiti Boga, o tom nas uče osobito prva, druga i treća zapovijed Božja. Ljubav prema Bogu možemo ojačati razmatranjem dobrote, kojom nas Bog vodi u životu. A osobito je jačamo primanjem sv. pričesti. Pobožnost Presv. Srcu Isusovu je izvanredno sredstvo, kojim napredujemo u ljubavi prema Bogu. Zato pošuj Presv. Srce Isusovo. Zazivaj Ga u napastima i u teškim časovima. Moli: Presv. Srce Isusovo, daj, da Te ljubim sve to više!

Izbjegavaj grijeh kao najveće zlo, a osobito teški grijeh. Ovaj oduzima milost posvećujuću, a s njome i djetinjstvo Božje.

(IV.) 48. MILOSRDNI SAMARITANAC — LJUBAV PREMA BLIŽNJEMU

Isus je rekao, da je druga najveća zapovijed: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.« Sv. Pismo nam pripovijeda, kako je neki književnik upitao Isusa: »Tko je moj bližnji?« Nato mu Isus pripovjedi ovu priču: Neki čovjek pođe iz Jeruzalema u Jerihon i dođe među razbojнике. Oni ga svuku, izrane i ostave napola mrtva na putu. Dogodi se, da je tim putem išao neki svećenik. On ga pogleda i prođe. To učini i neki službenik hrama, koji je onuda prolazio. Napokon dođe jedan Samaritanac. Kad ugleda ranjenoga, sažali mu se, zavije mu rane i zalije uljem i vinom. Zatim ga posadi na svoje kljuse i odvede u gostinjac. Potom dade krčmaru dva denara i reče: »Brini se za nj, i što više potrošiš, ja ću ti platiti.«

A Isus zapita književnika: »Šta misliš, koji je od one trojice bio bližnji onomu, koji je zapao među razbojнике?« Književnik odgovori: »Onaj, koji mu je pomogao.« I reče mu Isus: »Idi, i ti čini tako!«

*

198. *Koja je druga najveća zapovijed?*

Druga najveća zapovijed jest ljubiti bližnjega.

199. *Kako glasi zapovijed ljubiti bližnjega?*

Zapovijed ljubiti bližnjega glasi ovako: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.

200. *Tko je naš bližnji?*

Naš bližnji je svaki čovjek bio nam prijatelj ili neprijatelj.

201. *Zašto smo dužni ljubiti sve ljude?*

Dužni smo ljubiti sve ljude, pa i neprijatelje zato, jer su svi ljudi djeca jednog nebeskog Oca, svi su Kristovom krvlju otkupljeni i na vječno blaženstvo pozvani.

Isus je rekao: »Ljubite neprijatelje, činite dobro onima, koji vas mrze.« Na križu je Isus molio za svoje neprijatelje: »Oče, oprosti im, jer ne znaju što čine.«

202. Zašto smo dužni ljubiti svoje neprijatelje?

Neprijatelje smo dužni ljubiti zato, jer je to Isus zapovjedio i jer nam je sam dao primjer.

Isus nas uči moliti: »Otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim.«

203. Na što nas obvezuje ljubav prema bližnjemu?

Ljubav prema bližnjemu nas obvezuje, da mu oprostimo, ako nas je povrijedio, da mu dobro želimo i činimo, koliko možemo.

U ljubavi prema Bogu i bližnjemu osobito su se odlikovali mnogi redovnici i redovnice dvoreći bolesnike, brinući se za siromašnu djecu, za nemoćne starce i starice, za umobolne, gubavce; poučavajući mladež u kreposnom životu. Posebno čine velika djela redovnici i redovnice u misijama. Sve su to tjelesna i duhovna djela milosrđa. Isus nas uči: »Budite milosrdni, pa ćete milosrđe postići.« Sv. Pismo preporučje nam osobito siromahe, udovice i sirote. Po tome, kako smo vršili djela milosrđa, sudit će nama Bog na sudnji dan.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus kaže: »Što ne ćeš da drugi tebi čini, ne čini ni ti drugima!« Zato ne prezri svoga bližnjega, ako je možda siromah! Ne rugaj mu se, ako ima kakvu pogrešku! Ne osvećuj se onomu, koji ti je učinio zlo. Svi smo mi djeca nebeskoga Oca, pa smo stoga i braća među sobom.

Tvoji najbliži su roditelji, braća i sestre, pa zatim školski drugovi. Nastoj im pomoći u svemu, što im treba. Osobito budi uslužan prema bolesnima i slabima. Zato je Isus učio: »Po tome će se poznati, da ste moji učenici, ako se budete ljubili među sobom.«

DESET ZAPOVIJEDI BOŽJIH

(III.)

49. PRVA ZAPOVIJED BOŽJA

»JA SAM GOSPODIN BOG TVOJ: NEMAJ DRUGIH BOGOVA UZ MENE.«

Poslije krštenja otide Isus u pustinju, gdje je postio četrdeset dana i četrdeset noći.

Tada pristupi k njemu đavao i reče mu: »Ako si Sin Božji, reci, da ovo kamenje postane kruh!« A Isus mu odgovori: »Pisano je: Ne živi čovjek o samom kruhu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih.«

Tada ga uze đavao u Jeruzalem i postavi ga na vrh hrama, pa mu reče: »Ako si Sin Božji, skoči dolje, jer je pisano: Anđelima svojim zapovjedit će za tebe i na rukama će te nositi, da gdje ne zapneš za kamen nogom svojom.« Reče mu Isus: »Ali je i to pisano: Ne kušaj Gospodina Boga svoga!«

Opet ga uze đavao na vrlo visoku goru i pokaže mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu i reče: »Sve ovo dat ću tebi, ako padneš ničice te mi se pokloniš.« Tada mu reče Isus: »Odlazi, sotonu, jer je pisano: Gospodinu Bogu svomu klanjaj se i njemu jedinomu služi.« Nato ga ostavi đavao; i gle, anđeli su pristupili i služili mu.

*

204. Koja je dužnost čovjeka prema Bogu?

Dužnost je čovjeka prema Bogu, da Mu se klanja i Njemu služi.

Klanjati se Bogu znači: štovati ga kao Stvoritelja i Gospodara neba i zemlje.

205. Zašto smo dužni štovati Boga?

Štovati Boga dužni smo zato, što je Bog naš Stvoritelj, Gospodin i Otac, koji nas neizrecivo ljubi.

Kako treba da štuujemo Boga, to nam pokazuje sama narav čovječja. Bog je dao čovjeku dušu i tijelo, zato treba da ga štuujemo dušom i tijelom, tj. nutarnjim i izvanjim načinom.

206. Kako štuujemo Boga nutarnjim načinom?

Nutarnjim načinom štuujemo Boga osobito, ako u njega vjerujemo, u njega se uzdamo i njega ljubimo više nego sve drugo.

Sve, što nam je Bog objavio u Starom i Novom Zavjetu, treba da tvrdo i kao istinu prihvaćamo i nikad od toga ne odstupamo. Božja objava, koja nije odmah zapisana, nego se prenosila od usta do usta, zove se usmena predaja. Ona pak Božja objava, koju su pod utjecajem Duha Svetoga napisali sveti pisci, zove se Sveto Pismo. Ono se dijeli na knjige Staroga i Novoga Zavjeta. Nama neprevarljivo tumači Božju objavu crkveno učiteljstvo. Svoju vjeru treba da i djelima priznajemo.

Protiv vjere griješi: tko ne vjeruje, ili hotice sumnja o vjeri, tko govori protiv vjere i takve govore rado sluša, tko ne mari za vjeru ili je taji, tko se ne moli Bogu.

Od Boga moramo pouzdano očekivati (ufati se), da će nam dati milost i sve potrebno za spas duše. Isus je ukorio apostole, kad su se za vrijeme oluje na moru preplašili, premda je On bio s njima. On im je drugom zgodom rekao: »Pogledajte ptice nebeske: niti siju, niti žanju, niti sabiru u žitnice, pa ih Otac vaš nebeski hrani. Niste li vi mnogo vredniji od njih?«

Protiv ufanja griješi: tko se ne uzda u Boga, ili se premalo uzda, ili očajava (Kain, Juda). Ali griješi i onaj, koji se pretjerano uzda, ako misli, da će i u grijehu postići svoj spas.

Protiv ljubavi prema Bogu griješi: tko počinja ma koji grijeh. Osobito griješi onaj, koji mrzi na Boga.

207. Kako štuujemo Boga izvanjim načinom?

Izvanjim načinom štuujemo Boga, kad svoje unutarnje osjećaje štovanja pokazujemo riječima i djelima.

Poglaviti način vanjskog štovanja Boga je sv. Misa i pobožno primanje sakramenata. Izvanje štovanje bez unutarnjega nema vrijednosti pred Bogom. Zato je Isus često korio farizeje, jer su Boga štovali samo izvanjim načinom.

Protiv štovanja Boga griješi se praznovjerjem, tj. kad nekim stvarima ili osobama pripisujemo tajnu moć, koju im Bog nije dao. Tako se griješi, kad se od vračara traži lijek od bolesti, ili da iz karata otkrivaju budućnost, ili kad zazivaju duhove (spiritisti).

Grijev protiv štovanja Boga je i svetogrđe, koje činimo, kad pogrđujemo Bogu posvećene osobe, stvari ili mjesta. Tako počinja svetogrđe, tko zlostavlja Bogu posvećene osobe iz mržnje prema Bogu, ili krade u crkvi, ili prima sv. pričest u teškom grijehu.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Moli često: „Gospodine, očuvaj nam vjeru!“

Marljivo čitaj knjige nabožnoga sadržaja, ako imaju odobrenje crkvenih poglavara. Uzda j se u Gospodina, jer je beskra jno milosrdan. Stavi svoje pouzdanje u žrtvu svete Mise. Činimo sve iz ljubavi prema Bogu! Tako će svako naše djelo postati Bogu ugodno i za nebo zaslužno.

Vjera, ufanje i ljubav dolaze od Boga i vode nas k Bogu; zato se zovu bogoslovske kreposti. Moli rado „Djelo vjere, ufanja i ljubavi“ (7 god. opr.). Moli češće: „Bože, vjerujem u te, jer si nepogrješivo istinit Bože, ufam se u te, jer si beskra jno milosrdan! Bože, ljubim te, jer si neizm jerno dobar!“

Isus je tražio da ga priznajemo i javno. „Tko prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem nebeskim.“ Kad javno, kao zajednica, štu jemo Boga, to se zove litur gijsko što van je Boga. Za litur gijsko što vanje određeni su svećenici i sveta mjesta (crkve). Litur gijsko što vanje Boga je na pr. sv. Misa, blagoslov s Presv. Sakramentom.

Kad Crkva blagoslivlje neke stvari, kao medaljice, svijeće, tada ona moli, da Bog po tim stvarima ljudima daje zaštitu za dušu i tijelo. Zato je dopušteno i spasanosno služi ti se blagoslovljenim stvarima.

Sveto Pismo pripovijeda, kako je Bog pokazao sv. Ivanu apostolu svoje prijatelje na nebu. Sv. Ivan piše ovako: »Vidio sam veliko mnoštvo, kojeg nije mogao nitko izbrojati, od svakoga naroda i plemena i puka i jezika, gdje stoje pred prijestoljem i pred Janjetom (Isusom), obučeni u bijele haljine, i palme u rukama njihovim... I svi anđeli stajahu oko prijestolja i padoše na lice pred prijestoljem i pokloniše se Bogu.« Tada čuje i ove riječi: »Tko su ti obučeni u bijele haljine i otkuda dođoše? To su oni, koji dođoše od nevolje velike i oprašše haljine svoje, i očistiše ih u krvi Janjetovoj (tj. Isusovoj). Zato su pred prijestoljem Božjim i služe mu u hramu njegovu.« Tako Bog proslavljuje svoje svete.

Kad je arkandeo Gabrijel došao k Bl. Djevici Mariji u Nazaret, pozdravio ju je: »Zdravo milosti puna, Gospodin je s tobom.« Daskora je Marija pohodila svoju rođakinju Elizabetu. Marija je najprije pozdravila Elizabetu. A Elizabeta je, napunjena Duhom Svetim, odvrtila: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje.«

Pod križem stajala je Marija zajedno sa svetim Ivanom. Isus je pogledao na Mariju i sv. Ivana i rekao: »Ženo, evo ti sina.« Zatim je rekao sv. Ivanu: »Evo ti majke.«

*

Sveto pismo kaže: »Slavite Gospodina u svetima njegovim.«

208. Što nas uči katolička Crkva o štovanju i zazivanju svetih?

Katolička Crkva uči, da je pravo i spasonosno štovati i zazivati svete.

209. Zašto je pravo i spasonosno štovati i zazivati svete?

Štovati i zazivati svete je pravo i spasonosno, jer su oni prijatelji Božji, koje Bog sam proslavljuje.

Sveci u nebu su naši prijatelji, pa nas svojim zagovorom pomažu kod Boga (Općinstvo svetih).

210. Kako se molimo Bogu, a kako svetima?

Bogu se molimo, da nas svojom svemoću pomogne, a svetima se molimo, da nas svojim zagovorom pomažu kod Boga.

211. Koga treba da štuujemo i prizivamo nad sve anđele i svete?

Nad sve anđele i svete treba da štuujemo i prizivamo Bl. Djevicu Mariju, Majku Božju.

Bl. Djevica Marija je Majka Božja i Majka naša. Samo Presveto Trojstvo je počastilo Mariju iznad svih svetaca i anđela. Ona je bez istočnog grijeha začeta, puna milosti, vazda Djevica, duhom i tijelom uznesena na nebo, posrednica milosti u nebu. Bl. Djevica Marija je sudjelovala kod našega otkupljenja. Pristala je da bude Majka našega Spasitelja. Pod križem je zajedno s Isusom prinosila svoje boli za naše otkupljenje. Marija je zajedno s apostolima primila Duha Svetoga i molila za Crkvu. Crkva je uvijek osjećala zagovor Marijin u svojim potrebama. Zato ju je papa Pavao VI proglasio Majkom Crkve.

Štovanje Majke Božje treba nas poticati, da nasljedujemo njezin primjer života. Bl. Djevicu Mariju štuujemo svetkovanjem njezinih blagdana, molitvom krunice, svibanjskim i listopadskim pobožnostima.

Svete slavi najljepše, tko na njihov blagdan prisustvuje sv. Misi, prima svete sakramente; moli ih za zagovor i slijedi njihove kreposti.

Treba također štovati slike i kipove Isusa i svetih, jer nas pobuđuju na pobožnost i potiču, da živimo po njihovu primjeru. Kad molimo pred slikom ili kipom, to znade svaki kršćanin, da se onda ne molimo slici ili kipu, nego onomu, koga slika ili kip prikazuje. — Ostaci tijela, odijela itd. svetih zovu se moći ili relikvije svetih. I te moći ili relikvije valja štovati, jer je Bog po njima višeput činio čudesu, i jer su tjelesa svetih bila hram Duha Svetoga, pa će uskrsnuti na vječnu slavu.

212. Što zapovijeda Bog u prvoj zapovijedi?

U prvoj zapovijedi zapovijeda Bog, da u njega vjerujemo, u njega se ufamo, njega više nego sve ljubimo, i njemu jedinom da se klanjamo.

213. Što zabranjuje Bog u prvoj zapovijedi?

U prvoj zapovijedi zabranjuje Bog sve, što se protivi vjeri, ufanju i ljubavi; zatim zabranjuje praznovjerje i svetogrđe.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Redoviti način štovanja Boga je molitva, zagovor duše s Bogom. Nastoj, da molitva bude svagdanja potreba tvoje duše. Moli ujutro, da sebi osiguraš blagoslov Božji za dnevni rad, a u večer da obaviš ispit savjesti čitavoga dana.

Rado moli pred raspelom i pred slikom Majke Božje! Ako možeš, nabavi sebi sliku svoga svetoga imenjaka; čitaj njegov životopis, slijedi njegove kreposti; a na svoj imendan idi na sv. Misu, pa se ispovjedi i pričesti. Osobito štuujemo sv. Josipa kao zaštitnika Crkve i sretne smrti. Njegov spomendan je zapovijedani blagdan na 19. ožujka.

(III.) 51. DRUGA ZAPOVIJED BOŽJA »NE IZUSTI IMENA GOSPODINA BOGA SVOGA UZALUD.«

Sveto Pismo pripovijeda, kako je Mojsije boravio u zemlji madijanskoj i ondje vidio, gdje gori grm kupine, a ne sagorijeva. On se približio, da vidi, šta je. A iz kupine vikne Gospodin: »Mojsije! Ne idi ovamo! Izuj obuću, jer je mjesto, gdje stojiš, sveto. Ja sam Bog Abrahama, Isaka i Jakoba.« Čim je Mojsije čuo ime Božje, zaklonio je lice od straha i poštovanja.

Sv. Pismo Novoga Zavjeta veli, kako je Bl. Djevica Marija štovala ime Božje. Kad je začela po Duhu Svetom, otišla je u judejske gore, da pohodi svoju rođaku Elizabetu. Ondje Marija zapjeva svoju pjesmu zahvalnicu: »Veliča duša moja Gospodina, i obradova se duh moj u Bogu, spasu mojemu... Jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan, i sveto je ime njegovo...«

Najljepši nauk, kako treba štovati ime Božje, dao je Isus Krist. On nam je zapovjedio, da nazivamo Boga svojim Ocem, kad je rekao apostolima: »Ovako se molite: Oče naš, koji jesi na nebesima; sveti se ime tvoje.«

*

214. Zašto smo dužni štovati ime Božje?

Ime Božje smo dužni štovati, jer označuje samoga Boga, Gospodara neba i zemlje.

Jednako štovanje pripada imenima svake pojedine osobe Presvetoga Trojstva.

215. Kako štuju ime Božje?

Ime Božje štuju, ako ga izgovaramo doličnim počitanjem kao najsvetije ime.

Imena Majke Božje i anđela i svetaca treba štovati, jer su oni Božji prijatelji i u najužoj vezi s Bogom.

Veliki svećenik Kaifa prizvao je Boga za svjedoka, i tražio, da Isus govori pod prisegom, je li Sin Božji. A Isus je odgovorio pod prisegom: »Ja jesam.«

216. Tko se zaklinje ili priseže?

Zaklinje se ili priseže, tko priziva Boga za svjedoka, da istinu govori ili da će obećanje držati.

217. Tko se krivo zaklinje?

Krivo se zaklinje, tko zove Boga za svjedoka, za što zna, da nije istina; tko obećaje, što nije dopušteno, ili zakletve ne drži.

Tko se krivo zaklinje, čini jedan od najvećih grijeha, jer pogrdjuje svetost i istinitost Božju, zaziva na sebe teške kazne na ovom svijetu, a drugima često nanosi najveću nepravdu i štetu.

Tko je drugima krivom zakletvom nanio štetu, dužan je popraviti učinjenu nepravdu i nadoknaditi štetu, koliko može.

Ime Božje štuju i onda, kada se zavjetujemo.

Sv. Pismo pripovijeda, da se patrijarh Jakov zavjetovao Bogu i bio uslišan. Kad ga je njegov stariji brat htio ubiti zbog blagoslova, što mu ga je otac dao, morao je bježati od kuće. Uto ga stigne noć, i on se pomoli Bogu ovako: »Ako me Bog sačuva na putu, i sretno se vratim u dom oca mogega, ovdje ću načiniti oltar Gospodinu i od svega blaga svojega dat ću deseti dio Bogu za žrtvu.« Zatim ode k svomu ujaku Labanu i ostane 20 godina. Nakon 20 godina vratio se kući i izmirio se s bratom. Potom je izvršio, što je zavjetom obećao Bogu.

218. Tko se zavjetuje?

Zavjetuje se, tko slobodno obeća Bogu koje bolje djelo, što ga inače nije dužan učiniti.

Onima, koji žele voditi savršeni život po nauci Isusovoj, savjetovao je Isus u evanđelju tri savjeta: dragovoljno siromaštvo, savršenu čistoću i potpunu poslušnost duhovnim poglavarima. Zato se to zovu evanđeoski savjeti. Redovnici se zavjetuju, da će vršiti evanđeoske savjete.

Od onoga, koji se zavjetovao, traži Bog, da izvrši, što je zavjetom obećao. Sv. Pismo veli: »Bolje je, da se ne zavjetuješ, negoli da zavjet učiniš, pa ga ne izvršiš.«

PRIMJENA NA ŽIVOT: Ne zaklinji se bez potrebe! Ne bogmaj se! Ne zaklinji se smrtnim grijehom, životom, očnjim vidom, dušom itd. Ne prengli se zavjetom! Pitaj starije za savjet i ne obećavaj ono, što ne možeš izvršiti!

Dok su Izraelci boravili u pustinji, dogodilo se, da su se dvojica zavadila. Psujući jedan od njih ime Božje, prokune ga. Pošto su ga predveli pred Mojsija, da mu sudi, naložio je, da psovača stave u zatvor, dok saznadu, što će Gospodin odrediti za njega. A Bog zapovjedi Mojsiju: »Izvedi toga psovača napolje, neka ga narod kamenjuje. Cijelom pak narodu proglasi: Tko prokune Boga svoga, trpjet će kaznu za svoj grijeh, a tko psuje ime Božje, smrću neka umre; neka ga kamenjuje sav narod, bio on domaći ili stranac. Jednako pravo neka bude za svakoga.«

*

Sv. Pismo kaže: »Ime Božje neka ne bude neprestano u tvojim ustima, i ne miješaj imena svetih, jer ne ćeš ostati bez grijeha.« Takvo je izgovaranje imena Božjega isprazno i grješno.

219. Tko izusti ime Božje uzalud?

Uzalud izusti ime Božje, tko ga izgovara bez potrebe: u šali, srditosti ili od navike.

220. Tko psuje Boga?

Psuje Boga, tko porugljivim i besramnim riječima pogrđuje Boga, ime Božje i druga sveta imena.

221. Tko kune ili proklinje?

Kune ili proklinje, tko u ime Božje zaziva zlo na sebe ili na druge i pri tom grdi ime Božje.

222. Što zapovijeda Bog u drugoj zapovijedi?

U drugoj zapovijedi zapovijeda Bog, da štuujemo ime Božje i svetaca, da se istinito zaklinjemo i izvršimo zavjet.

223. Što zabranjuje Bog u drugoj zapovijedi?

U drugoj zapovijedi zabranjuje Bog uzalud izustiti ime Božje i druga sveta imena; psovati, proklinjati, grješno se zakleti i kršiti zavjet.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Naš narod mnogo psuje. Psovka ne može donijeti narodu blagoslova Božjega. Svaki psovač je odgovoran za zlo, što ga time nanosi čitavom narodu. Psovka je uvijek znak i niskog odgoja duše i prostote. Zato, ako si naučio po nesreći koju psovku, pokaj se svake večeri za taj grijeh i što prije se iskreno ispovjedi. Čvrsto odluči, da ne ćeš nikada psovke izgovoriti! Promisli, kako će biti psovaču, na sudu Božjemu, na kome ćemo morati odgovarati za svaku suvišnu riječ, a pred njime će ležati mnoštvo bogopsovki.

Ako čuješ koga da psuje ili proklinje, ti ga opomeni i nastoj ga odvratiti od toga grijeha. A ako ga ne možeš opomenuti, reci u sebi: »Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu« ili »Oprosti mu, Bože, jer ne zna, što čini!« ili reci »Oče naš... Sveti se ime Tvoje«.

a) Među zapovijedima, što ih je Bog dao na Sinaju, nalazi se i ova: »Šest dana radi i svršuj sve poslove. A sedmi je dan počinak Gospodina Boga tvojega; tada nemoj raditi nikakva posla ti, ni sin tvoj, ni kći, ni sluga, ni sluškinja, ni ikoje živinče tvoje, ni došljak, koji je kod tebe.« Još zapovjedi Bog Izraelcima, da mu taj dan prinose posebne žrtve u svetom šatoru. Narod je dolazio k tim žrtvama i zajedno sa svećenicima molio i pjevao. Svećenici su još na taj dan poučavali narod i opominjali ga, da drži zapovijedi. Taj sedmi dan nazvali su Izraelci sabat, tj. počinak. To je vrijedilo za Stari Zavjet.

U Novom Zavjetu prvi su kršćani po odredbi apostola svetkovali dan iza subote, tj. nedjelju. Kad je sv. Pavao apostol pohodio kršćane u Troadi, u Maloj Aziji, propovijedao im je u nedjelju, kako to čine kršćani u drugim krajevima: »Svaki prvi dan sedmice (tj. u nedjelju) neka svaki od vas... skuplja koliko može.« Taj prvi dan sedmice nazivali su kršćani dan Gospodnji, kako ga naziva i Ivan apostol. f

Apostoli su nedjelju proglasili kao dan Gospodnji zato, jer je Isus u nedjelju uskrsnuo, a Duh Sveti sašao nad apostole.

*

224. Kako treba svetkovati dan Gospodnji, tj. nedjelju?

Dan Gospodnji tj. nedjelju treba svetkovati tako, da prisustvujemo sv. Misi i da ne radimo težačke poslove.

225. Koji su poslovi zabranjeni u nedjelju?

U nedjelju su zabranjeni tjelesni poslovi, što ih obično rade poljodjelci, obrtnici i radnici.

Težački poslovi su dopušteni u nedjelju, kad to traži velika nužda, ili to dopusti crkvena vlast.

* * *

b) Sveto Pismo Staroga Zavjeta pripovijeda, kako je Bog ljudima obećao mnogo dobra, ako budu držali dan počinka i druge njegove zapovijedi. Rekao je Gospodin, da će im dati kišu na vrijeme, i zemlja će radati rod svoj, a drveta će se puniti voćem. Mirno će spavati i nikoga ne će biti, da ih plaši. Pogubiti će divlje zvijeri i mač neće prolaziti preko njihovih granica. Prebivat će među njima, i bit će njegov narod.

Ali, ako budu prezirali Božje naredbe, da će ih kazniti siromaštvom. Nebo će biti kao gvožđe, tj. ne će biti kiše. Zemlja ne

će rađati roda ni diveta donositi voća. Na njih da će pustiti mač i pomor, i predat će ih u ruke neprijatelja.

Gospodin Bog je ustanovio jedan dan u tjednu, da Mu ljudi u zajednici iskazuju čast kao svomu Gospodaru i Stvoritelju, a pojedinac čovjek da taj dan posveti brigu za spas duše i odmor tijela.

*

226. Što čeka one, koji vjerno svetkuju dan Gospodnji?
One, koji vjerno svetkuju dan Gospodnji, čeka na ovom svijetu pomoć Božja i blagoslov, a na drugom svijetu vječno blaženstvo.

227. Što čeka one, koji ne svetkuju dan Gospodnji?
One, koji ne svetkuju dan Gospodnji, čeka kazna na ovom i na drugom svijetu.

228. Što zapovijeda Bog u trećoj zapovijedi?
U trećoj zapovijedi Bog zapovijeda, da prisustvujemo sv. Misi i da držimo nedjeljni počinak.

229. Što zabranjuje Bog u trećoj zapovijedi?
U trećoj zapovijedi Bog zabranjuje zanemariti nedjeljnu sv. Misu i raditi težačke poslove.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Nedjeljna sv. Misa je čin javnog klanjanja i priznavanja Boga kao našeg Stvoritelja i Gospodara. Nedjelja je dan Božji i dan naše kršćanske duše. Zato prisustvuj rado i kršćanskom nauku i slušaj pažljivo propovijed, da što bolje upознаš svoju vjeru i svoje kršćanske dužnosti. Nedjelja je dan kršćanske obitelji. U nedjelju svi članovi obitelji polaze po mogućnosti zajedno k sv. Misi. Nikakva priredba u nedjelju neka te ne odvraća, da zapustiš sv. Misu.

(III.)

54. ČETVRTA ZAPOVIJED BOŽJA

»POŠTUJ OCA I MAJKU, DA DUGO ŽIVIŠ I DOBRO TI BUDE NA ZEMLJI.«

a) Bog nam je dao roditelje. Roditeljima je povjerio dužnost, da se brinu za spas naše duše i naše vremenito dobro. Roditelji vrše svoje dužnosti prema djeci u ime Božje. Djeca treba da u svojim roditeljima gledaju zamjenike Božje. Zato djeca imaju posebne dužnosti prema roditeljima.

Najljepši primjer, kako djeca trebaju vršiti svoje dužnosti prema roditeljima, dao nam je Isus Krst. Za vrijeme svoga djetinjstva do svoje trinaeste godine u Nazaretu pomagao je Isus Majci u kućnim poslovima. Napose je pomagao sv. Josipu u tesarском zanatu. A u posljednjim časovima dvorio ga je u bolesti i tješio ga.

Kad je Isus javno počeo djelovati i tvoriti čudesa, učinio je prvo svoje čudo na molbu svoje Majke u Kani Galilejskoj pretvorivši vodu u vino. I u najtežim bolovima na križu mislio je Isus na Majku i zauzeo se za nju, kad ju je povjerio apostolu Ivanu, neka se za nju brine, rekavši mu: »Evo ti Majke!«

Na dan uskrsnuća najprije se Isus javlja Presvetoj Majci, da je utješi i razveseli. Poslije Isusova uzašašća živjela je Bl. Djeвица Marija još nekoliko godina, a brinuo se za nju sv. Ivan, apostol. A kad je umrla i apostoli je časno sahranili, Njezino tijelo nije ostalo u grobu, nego ju je Spasitelj uskrsio i uzeo s dušom i tijelom k sebi na nebo.

230. Što su djeca dužna svojim roditeljima?

Djeca su dužna svojim roditeljima, da ih štiju, ljube i slušaju.

Da roditelje štujemo, pokazujemo time, da lijepo o njima mislimo i govorimo, te strpljivo podnosimo njihove slabosti.

Da roditelje ljubimo, pokazujemo time, da im od srca dobro želimo, i pomažemo u potrebama duše i tijela, osobito u starosti.

Da slušamo roditelje, pokazujemo time, da spremno i točno izvršujemo njihove odredbe i opomene.

Dužnost poštivati i ljubiti roditelja ne prestaje nikada. Poslušnost prestaje, kada djeca postanu samostalna i nisu više u kući roditelja.

231. Zašto smo dužni roditelje štovati, ljubiti i slušati?

Roditelje smo dužni poštivati, ljubiti i slušati, jer su nam oni Božji namjesnici i najveći dobročinitelji.

Bog je obećao dobroj i poslušnoj djeci dug život i dobro na zemlji. To se zove Božji blagoslov. Sv. Pismo kaže: »Riječju i djelom štuj svoga oca, da dođe na tebe blagoslov i na tebi ostane do kraja.« Tako isto treba da štuješ i svoju majku.

232. Što čeka djecu, koja svoje roditelje štiju, ljube i slušaju?

Djecu, koja svoje roditelje štiju, ljube i slušaju, čeka na ovom svijetu blagoslov Božji, a na drugom svijetu vječno blaženstvo.

Braća i sestre i rođaci imaju pravo, da ih ljubimo više od drugih ljudi, da im pomažemo i u slozi i ljubavi s njima živimo. Sv. Pismo kaže: »Ako brat pomaže brata, oni su kao čvrst grad.«

* * *

b) Nevaljalu i neposlušnu djecu čeka kazna Božja na ovom i na drugom svijetu. Sv. Pismo St. Zavjeta pripovijeda ovaj događaj.

Kralj David imao je nevaljalog i neposlušnoga sina, koji se zvao Absalom. Ovaj je bio lijep tijelom, ali zao u duši. Pre-dobio je mnoge ljude za se, pobunio ih protiv svoga oca Davida, a onda se dao proglasiti kraljem, skupio mnogo vojnika i s vojskom pošao na svog oca. David je pobjegao preko rijeke Jordana, a Absalom je osvojio grad Jeruzalem.

Doskora sabere i David svoju vojsku i udari na čete Absalomove. Buntovnici budu potučeni. Absalom pobjegne na mazgi i zapne u šumi svojom dugom kosom za hrastove grane, a mazga uteče ispod njega. Neki vojnik opazi ga, gdje visi na grani, i javi vojskovođi Davidovu. Ovaj dođe i strelicama ubije Absa-

loma. Potom su skinuli njegovo tijelo, bacili ga u duboku jamu i zatrpali kamenjem.

Sv. Pismo kaže: »Neka bude proklet, koji ne poštuje oca svoga i majku svoju.«

*

233. Kako Bog kažnjava zlu djecu?

Bog prijeti zloj djeci prokletstvom na ovom svijetu, a na drugom vječnim mukama.

Mi živimo ne samo u svojoj obitelji, nego i u velikoj prirodnoj zajednici mnogih obitelji, koja se zove narod i država. Osim toga mi smo po krštenju članovi duhovne zajednice Katoličke Crkve. Zato imamo dužnosti i prema duhovnim i svjetovnim poglavarima.

234. Koga smo dužni štovati i slušati uz roditelje?

Uz roditelje dužni smo štovati i slušati duhovne i svjetovne poglavare.

Vrhovni duhovni poglavari jesu Sv. Otac Papa i s njim sjedinjeni biskupi; a vrhovni svjetovni poglavari jesu vladari i drugi upravitelji zemaljski. Štovati i slušati treba također: hranitelje, učitelje i starješine u službi, poslodavce i gospodare. Dužni smo štovati osobito starije ljude. Sv. Pismo kaže: »Pred sijedom glavom treba da ustaneš, a osobu starca da poštuješ.«

235. Kada nije slobodno slušati roditelje i poglavare?

Roditelje i poglavare nije slobodno slušati, kad bi zapovijedali ono, što Bog zabranjuje.

236. Što zapovijeda Bog u četvrtoj zapovijedi?

U četvrtoj zapovijedi zapovijeda Bog roditelje i poglavare štovati i slušati.

237. Što zabranjuje Bog u četvrtoj zapovijedi?

U četvrtoj zapovijedi zabranjuje Bog prezirati roditelje i poglavare, zlo im željeti i prkositi.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Sveto Pismo kaže: „Djeco! Pokoravajte se roditeljima u svemu, jer je ovo vrlo ugodno Gospodinu.“ Poštuj, dakle, roditelje i pokaži im to riječima i djelom; srdačnim susretanjem i poslušnošću. Mrki pogledi, osorne riječi, hladni susretaj i prkos ne dolikuju dobroj djeci. Dobra djeca ne stide se nikada roditelja. Ako djeca moraju zarađivati daleko od doma, neka im se često javljaju pismom i šalju po koji dar i novčanu pomoć, ako bi roditelji bili u nevolji. To traži od svakog čovjeka osjećaj rodoljublja. Kad djeca odrastu, treba da su potpora roditeljima, a osobito u nevolji i bolesti.

Isus je plakao nad Jeruzalimom i žalio njegovu propast. Ljubi i ti svoj narod, koji ti je dao dar jezika i s kojim si povezan zajedničkom prošlošću i budućnošću. Radi za njegovo dobro duhovno i vremenito. Budi pripravan i na žrtve za svoj narod, za njegovo pravo blagostanje.

»NE UBIJ«

Život i zdravlje su najveća zemaljska dobra, koja nam je Bog dao. Bog je gospodar našega života i zdravlja. Sv. Pismo kaže: »Zdravlje tijela bolje je nego neizmjereno bogatstvo.« Kako treba skrbiti za život i zdravlje, pokazali su sv. Josip i Marija, kada su po Božjem naređenju pobjegli s malim Isusom u Egipat.

Isus se također brinuo za svoj život. Jednom je u predvorju Jeruzalemskog hrama rekao farizejima, da je on Sin Božji, pa su farizeji uzeli kamenje, da bace na nj. A Isus se sakrio i izišao iz hrama. I za život i zdravlje drugih ljudi brinuo se Isus. Tako je bezbrojne bolesnike čudom iscijelio.

*

238. Zašto trebamo čuvati svoj život i zdravlje?

Svoj život i zdravlje trebamo čuvati, jer nam ih je Bog dao, da njima upravljamo, i jer ćemo Bogu polagati o tome račun.

Za život i zdravlje potrebna je umjerenost u jelu i pilu, radinost, a ponajviše uredan i krepostan život.

239. Tko škodi svomu životu i zdravlju?

Svomu životu i zdravlju škodi, tko sebe ubije ili rani; tko se jako srdi; razuzdano živi; život bez razloga stavlja u opasnost.

Tko sebe hotimice ubije i rani, učini jedan od najvećih grijeha, jer vrijeđa Boga, koji je jedini gospodar života i smrti; jer upropašćuje svoju dušu, a svoje najbliže žalosti i sramoti.

Treba skrbiti i za život svoga bližnjega, napose za život i zdravlje onih, koji su nam najbliži, a to su naši domaći; zatim onih, koji su najbjedniji i bez ičije pomoći. Imamo li bolesnika u kući, treba ga posluživati strpljivo i s ljubavlju; pozvati mu liječnika; a ako je bolest pogibeljna, treba u pravo doba pozvati i svećenika.

240. Tko škodi životu i zdravlju bližnjega?

Životu i zdravlju bližnjega škodi, tko ga nepravedno ubije ili rani; tko ga zlostavlja i tako mu život prikraćuje.

Hotimično ubojstvo broji se među grijeha, koji se zovu u nebo vičući grijesi, jer viču u nebo, da ih Bog kazni. (Kainov grijeh!)

Osobito teško griješe i oni, koji otimaju život nevinoj maloj dječici! Takav grijeh zove se čedomorstvo.

Važnija od brige za zdravlje i tijelo je briga za vlastitu dušu. Ova briga traži, da razvijamo svoje sposobnosti pamćenja,

razuma i volje. A najviša, da stalno budemo u milosti Božjoj. To ne možemo, ako ne nastojimo svladati svoje zle sklonosti.

I za dušu bližnjega moramo se brinuti. Isus je rekao: »Tko sablazni jednoga od malenih, koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo, da mu se objesi mlinski kamen, što ga vrti magarac, i da potone u dubini morskoj.«

241. Kako se treba brinuti za dušu bližnjega?

Za dušu bližnjega treba se brinuti tako, da ga riječju i primjerom upućujemo na dobro, a odvrćemo od zla.

242. Tko škodi duši bližnjega?

Duši bližnjega škodi, tko ga riječju i primjerom upućuje na zlo, a odvrća od dobra, t.j. tko ga sablažnjava.

Duši bližnjega škodi i onaj, koji bližnjega pomaže u grijeshenju. Takvi se grijesi zovu tuđi grijesi. Ima ih devet: 1. svjetovati na grijeh, 2. zapovijedati grijeh, 3. privoljeti na tuđi grijeh, 4. nagovarati na grijeh, 5. hvaliti tuđi grijeh, 6. šatjeti na grijeh, 7. ne pokarati grijeh, 8. pomagati grijeh, 9. braniti tuđi grijeh.

Tko je naškodio tijelu i duši bližnjega, dužan je ispovjediti se i učinjeno zlo popraviti, koliko može.

243. Što zapovijeda Bog u petoj zapovijedi?

U petoj zapovijedi zapovijeda Bog: brinuti se za život i zdravlje svoje i svoga bližnjega; te za dušu svoju i dušu bližnjega.

244. Što zabranjuje Bog u petoj zapovijedi?

U petoj zapovijedi zabranjuje Bog: ubiti samoga sebe i nepravedno ubiti bližnjega; škoditi zdravlju svojemu i svoga bližnjega; škoditi duši svojoj i duši bližnjega.

Važno je da znaš dobro upotrijebiti slobodno vrijeme. Odmoriti se ne znači biti bez posla, koji te zanima. Najgori odmor je u društvu onih, kojima duhan i alkohol najviše vrijedi u životu.

G riješi onaj, koji zanemaruje vršiti svoje dužnosti i koji se ne brine da razvija svoje duševne i tjelesne sposobnosti.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Sv. Pismo kaže: „Ne budi lakom ni kod jedne gozbe... Poradi proždrljivosti mnogi su poginuli, a umjereni će produljiti svoj život.“ Tko je uzročio svoju bolest grješnim življenjem, neka se čuva grijeha i neka se popravi! Kloni se srditosti, mržnje, zavisti, ogovaranja, psinke itd.! Ne drži srdžbe u svom srcu! Nastoj se što prije izmiriti! Ne osvećuj se neprijatelju i ne kroji pravicu sam sebi! Ne dopusti, da te tko zavede na grijeh! Ako vidiš loše primjere, ne pođi za njima! Osobito brižno pazi, da te tko ne navede na otpad od sv. rimokatoličke vjere.

Dobro se propitaj, da li je flim, koji želiš gledati, takav da te može sablazniti i navesti na grijeh.

»NE SAGRIJEŠI BLUDNO«

»NE POŽELI TUDEG ŽENIDBENOG DRUGA«

a) Isus je rekao u propovijedi na gori: »Blaženi čista srca, jer će oni Boga gledati.« On nas je učio, tko su oni koji imaju čisto srce. Njemu su donosili jednom djecu, da ih se dotakne. Kad to vidješe njegovi učenici, stanu im zabranjivati. A Isus, dozvavši ih, reče: »Pustite djecu neka dolaze k meni i ne branite im, jer je takvih kraljevstvo Božje. Zaista vam kažem, koji ne primi kraljevstva Božjega kao dijete, ne će ući u njega.«

Gospodin Bog je stvorio ljudsko tijelo. Ono nosi neumrlu dušu, sliku i priliku Božju. Po milosti posvećujućoj posvećeno je i ljudsko tijelo. Ljudsko tijelo će na dan sudnji uskrsnuti preobraženo. Zato mi tijelo moramo poštivati i čuvati njegovo dostojanstvo. Bog je usadio u našu narav osjećaj stidljivosti, koji pomaže čuvati dostojanstvo ljudskog tijela. Dijete ne zna za ono, što je protivno stidljivosti. Ono je čista srca.

*

245. Za koga kažemo, da je čista srca?

Čista srca je onaj, koji poštuje dostojanstvo ljudskog tijela i izbjegava sve, što je besramno.

Sv. Pismo uči: »Kako je divan čist naraštaj u sjaju kreposti, jer je neumrla njegova uspomena, a u časti je kod Boga i kod ljudi.

Bl. Djevica Marija bila je savršeno čista kao i sv. Josip.

246. Zašto moramo biti čista srca?

Čista srca moramo biti, jer to Bog zapovijeda i jer osobito nagrađuje čiste duše.

* * *

b) Sv. Pismo pripovijeda, kako je Gospodin Bog kaznio zbog grijeha besramnosti i nečistoće stanovnike Sodome i Gomore; kako je pustio s neba sumpor i oganj na njih. Samo Abrahamova sinovca Lota i njegovu obitelj izbacili su anđeli, jer su bili stidljivi i čisti, dok su svi ostali živi izgorjeli. Na onom mjestu je sada Mrtvo More.

Kad je Ivan Krstitelj pripravljaio ljude za dolazak Spasitelja, upravljao je Galilejom Herod Antipa. On je otpustio svoju zakonitu ženu i uzeo k sebi ženu svoga brata Filipa, imenom Herodijadu, koja je došla k njemu zajedno sa svojom kćerkom (Salomom). Herod je time počinio preljub.

Ivan Krstitelj ukorio je Heroda zbog te žene i rekao mu: »Ne smiješ je imati!« Zbog toga uhvati Herod Ivana Krstitelja i baci ga u tamnicu. I bio bi ga ubio, ali se bojao naroda, koji je Ivana držao za proroka.

*

Na grijeh nečistoće obično navodi ljude: neumjerenost, lijenost i nevaljalo štivo; nepristojni igrokazi, plesovi, nedolično odjevanje i opako društvo.

247. Što treba činiti, kad nas stanu napastovati nečiste misli i želje?

Kad nas stanu napastovati nečiste misli i želje, treba im se odmah u početku usprotiviti i Boga u pomoć prizvati.

Sv. Pismo kaže: »Tko griješi bludno, griješi na svome tijelu. Ili zar ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama?« »Bludnost i svaka nečistoća neka se i ne spominje među vama, kao što pristoji svetima.«

248. Zašto se treba kloniti grijeha nečistoće?

Grijeha nečistoće treba se kloniti, jer on pogrdjuje dostojanstvo ljudskoga tijela, koje je hram Duha Svetoga, često nam pribavlja sramotu, bolesti i nesretnu smrt.

Od grijeha nečistoće može nas odvratiti još i pomisao, da Bog sve vidi, da nas može kazniti teškim nevoljama, naglom i neprimnom smrću.

249. Što zapovijeda Bog u šestoj i devetoj zapovijedi?

U šestoj i devetoj zapovijedi Bog zapovijeda, da budemo čista srca u mislima, željama, riječima i djelima, te da čuvamo svetost obitelji.

250. Što zabranjuje Bog u šestoj i devetoj zapovijedi?

U šestoj i devetoj zapovijedi Bog zabranjuje sve što je besramno i što bi nas moglo na to navesti, a napose povrijediti svetost obitelji.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Znaj i dobro imaj pred očima istinu, da si hram Duha Svetoga, koji si postao, kad si na svetom krstu očišćen od istočnog grijeha. Nečisti grijeh slabi tjelesne snage, oduzima volju za rad, ponizuje čovjeka do nerazumne životinje. Kad te stanu napastovati nečiste misli i želje, odmah im se suprotstavi! Zazovi u pomoć Isusa, Bl. Djevicu Mariju, sv. Josipa, anđela čuvara i druge nebeske zaštitnike! Pomisli na smrt, Božji sud, nebo ili pakao! Kloni se grješnih prigoda, loših filmova, zlih društava i svega, što bi te moglo navesti na grijeh! Dospiješ li kad i bez svoje krivnje u nevaljalo društvo, nastoj, da se što prije ukloniš! Hoćeš li se očuvati od grijeha nečistoće, moli se Bogu svaki dan! Nadasve pak dostojno i često primaj sv. ispovijed i pričest!

»NE UKRADI«

»NE POŽELI NIKAKVE TUĐE STVARI.«

a) Dok su Izraelci bili u asirskom sužanjstvu, bio je s njima zarobljen pobožni Izraelac imenom Tobija. On je obilazio svoje zemljake, tješio ih i opominjao na dobro. Gladnima je i siromasima obilato dijelio milostinju. U gradu Ragesu našao je čovjeka od svoga plemena u nevolji, pa mu je uzajmio veliku svotu novaca. A kad su Asirci počeli ubijati Izraelce, pokapao je Tobija ubijene. Tobijina žena Ana išla je svaki dan na tkalački posao, da zasluži, što im je potrebno za život. Jednog dana donese kući jare, koje je dobila na dar. Kad začuje Tobija, kako jare dreči, reče: »Pazite, da nije ukradeno! Povratite ga gospodaru; jer nam nije dopušteno ukradeno jesti ili dodirnuti.«

Tobija daje sinu mnogo lijepih očinskih pouka: »Ako ti tko bude štogod uradio, plati mu odmah i nemoj, da plaća tvoga radnika ostane u tebe. Ako budeš imao mnogo, udjeljuj obilato; ako li imaš malo, gledaj, da i malo drage volje udijeliš. »Što ne ćeš da drugi tebi učini, pazi, da ni ti drugima ne učiniš.«

*

Bog je gospodar svih zemaljskih stvari. On ih daje ljudima, da njima uzdržavaju svoj život. Zemaljska dobra moramo stjecati na pošten način (radom, kupnjom, zakonitim nasljedstvom). Zemaljska dobra najredovitije stičemo radom. Bog je čovjeku odredio da radi. Poslije istočnog grijeha rad je za čovjeka postao teška dužnost i teret. Isus je posvetio čovjekov rad, kad je sam za čitavoga života radio. Čovjek ima pravo, da uživa plodove rada i da bude pravedno za rad nagrađen. Tko radniku uzima zasluženu plaću, teško griješi. Bogu ćemo morati polagati račun, kako smo pošteno stjecali i upotrebljavali zemaljska dobra.

251. Zašto smijemo posjedovati zemaljska dobra?

Zemaljska dobra smijemo posjedovati, da nam po odredbi Božjoj služe za održavanje i potrebe života.

Kao što nam je naše vlasništvo sveto, tako nam mora biti sveto i vlasništvo svakoga čovjeka. Tko daje svakomu, što mu pripada, taj je pravedan.

252. Kako se moramo vladati prema zemaljskim dobrima svoga blišnjega?

Zemaljska dobra našega blišnjega moramo čuvati i dati svakomu, što mu pripada.

b) Tuđa dobra ne smijemo ni poželjeti da steknemo nepravednim načinom, (krađom, otimačinom, prijevarom), jer iz takvih želja dolazi do nepravednih djela.

Za vrijeme proroka Ilije živio je neki čovjek, imenom Nabot. Imao je lijep vinograd pokraj dvora izraelskog kralja Ahaba. Ovaj poželi imati Nabotov vinograd. Ali Nabot odgovori Ahabu, da ne smije prodavati vinograd, jer ga je naslijedio od svojih otaca. Nato se Ahab jako razljuti. A njegova žena Jezabela, saznavši, zašto se ljuti, reče mužu Ahabu: »Ja ću ti dati vinograd Nabotov.« I napiše pismo gradskim starješinama: neka podmite dva nevaljala čovjeka, koji će optužiti Nabota, da je psovao Boga i kralja; a zatim neka ga kamenuju, da pogine.

Nato sazovu starješine narod, i lažni svjedoci optuže Nabota pred narodom, da je psovao Boga i kralja. Zato ga izvedu napolje izvan grada, kamenuju i usmrte.

Kada su to javili Jezabeli, pođe ona k Ahabu i reče: »Uzmi Nabotov vinograd, jer on više ne živi.« Kad je to čuo Ahab, otiđe da prisvoji taj vinograd. Po Božjoj zapovijedi izađe mu ususret prorok Ilija i reče: »Ti si najprije ubio, a sada ideš, da prisvojiš. Ovo govori Bog: Na onom mjestu, na kojem su psi lizali Nabotovu krv, lizat će i tvoju; a Jezabelino tijelo će izjesti psi.«

Nakon tri godine zarate se Izraelci s neprijateljima. Ahaba pogodi neprijateljska strjelica. Krv je njegova tekla, i on umre na svojim kolima. Kad su prali ta kola i oružje, došli su psi i lizali njegovu krv, kako je to prorokao sv. Ilija. A i Jezabela dočeka svoju kaznu. Novi izraelski kralj Jehu dobije zapovijed od Boga po proroku Iliji, da zatre cijelu obitelj opake Jezabele. Nekoliko godina poslije smrti Ahabove dogodi se, da je Jehu s vojskom prolazio gradom, u kojem je stanovala Jezabela. Ona je sva namazana u licu i narešena bila na prozoru i rugala se kralju. To začuje Jehu i zapita, tko je ta žena. Kad sazna, da je to Jezabela, zapovjedi svojim, neka je zbace s prozora. I oni to učine, Konjska je kopita zgaze, a psi izjedu njezino tijelo.

*

253. Kako se možemo ogriješiti o vlasništvo blišnjega?
O vlasništvo blišnjega možemo se ogriješiti krađom, razbojništvom, prevaram, lihvom, oštećivanjem tuđih stvari.

Krađe, tko potajno protiv volje vlasnika uzimlje tuđe dobro. Tko javno uzme tuđe dobro, čini otimačinu.

Razbojništvo počinja onaj, koji nasilno otme tuđe dobro.

Tko kupuje ili sakriva ukradene ili otete tuđe stvari, sukrivac je krađe ili razbojništva.

Prevaram čini, tko daje krivu mjeru, vagu ili novac, prodaje zlu robu pod dobru, sastavlja tajne ugovore.

Tko sustavlja zasluženu plaću, za koju se pogodio s radnikom, čini u nebo vičući grijeh.

Lihvari, tko uzimlje za posuđeni novac ili stvari prekomjerne kamate. Lihvar zlorabi nuždu blišnjega, da se njome preko pravedne mjere okoristi.

Oštećuje tuđe vlasništvo, tko zlobno kvari ili uništava tuđu stvar, a da time sebi ništa ne koristi, na pr. uništava usjeve, nasade, voćke, zapali kuću.

* * *

c) Sv. Pismo kaže: »Ako opaki čini pokoru za svoje grijehe, ako vrati ugrabljenu stvar, njegovi grijesi ne će mu biti zapisani.«

U gradu Jerihonu živio je čovjek po imenu Zakej, koji bijaše carinik. Kad je jednom Isus došao u Jerihon, Zakej je zaželio vidjeti Isusa, ali nije mogao, jer je bio malena stasa. Zato je potražio naprijed, i uspeo se na smokvu, da vidi Isusa. Kad dođe Isus do te smokve, reče mu: »Zakeju, siđi brzo, jer mi danas valja ostati u tvojoj kući.« Zakej siđe brzo i primi Isusa radujući se. Kad su to vidjeli drugi, mrmljali su govoreći: »Svratio se grješnom čovjeku.« A Zakej reče Isusu: »Evo polovinu svoga imanja dajem siromasima, i ako sam koga prevario, vraćam četverostruko.« Reče mu Isus: »Danas dođe spas ovoj kući, jer je Sin čovječji došao, da potraži i spasi, što je izgubljeno.«

*

254. Što je dužan učiniti, tko ima tuđe ili je blišnjemu načinio štetu?

Tko ima tuđe, dužan je vratiti; a tko je blišnjemu načinio štetu, dužan ju je nadoknaditi što prije i koliko može.

255. Što zapovijeda Bog u sedmoj i desetoj zapovijedi?
Bog zapovijeda u sedmoj i desetoj zapovijedi, da pravednim načinom stječemo zemaljska dobra, da tuđe vratimo i naknadimo štetu, koliko možemo.

256. Što zabranjuje Bog u sedmoj i desetoj zapovijedi?
Bog zabranjuje u sedmoj i desetoj zapovijedi, da nepravedno uzmemo tuđe dobro ili da ga poželimo nepravedno zadobiti.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Budi zadovoljan onim, što ti je Bog dao. Čuvaj se pohlepe za blagom i novcem! Imaj na pameti opomenu Spasitelja: „Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu (milost Božju), a sve ostalo će vam se dodati.“ Radi marljivo! Zarana nauči svoje dužnosti obavljati savjesno i uredno. Tada će ti rad Bog blagosloviti. Vraćaj posuđene i najmanje stvari, što prije možeš. Ne zadužuj se! Vraćaj izgubljeno. Čuvaj se i najmanje krađe u vlastitoj kući. Isus je učio: „Što koristi čovjeku, ako čitav svijet zadobije, a duši svojoj naudi.“

(III.)

58. OSMa ZAPOVIJED BOŽJA

»NE RECI LAŽNA SVJEDOČANSTVA.«

a) Sv. Pismo veli: »Gospodine! Tko će stanovati u tvojem šatoru i tko će počivati na svetom brdu tvojem? Onaj, koji govori istinu u srcu svojem; koji ne laže ustima svojim.«

Najuzvišeniji primjer istinitosti dao je Isus Krist i svojim životom i svojom naukom, kao što je sam rekao za sebe: »Ja sam put, istina i život.« Na Maslinskoj gori zapita Isus četu: »Koga tražite?« A oni mu odgovore: »Isusa, Nazarećanina.« Reče im Isus: »Ja sam.« Veliki svećenik Kajfa reče Isusu: »Zaklinjem te živim Bogom, da nam kažeš, jesi li ti Krist, Sin, Božji?« A Isus odgovori: »Ja jesam.«

*

Isus je svagda govorio onako, kako je zaista bilo. On je ljubio istinu, a bio je uvijek spreman i govoriti istinu, premda je znao, da će zbog toga trpjeti. Isus je bio istinit. Čovjek ima zato dar govora, da svoje misli priopćujemo drugima o n a k o, k a k o ih misli. Kad to čovjek čini, on je istinit.

257. Tko je istinit?

Istinit je, tko ljubi istinu i spreman je uvijek govoriti istinu, pa makar zbog toga i trpio.

Istiniti moramo biti, da budemo Bogu slični i da sačuvamo povjerenje ljudi.

* * *

b) Na Maslinskoj gori pristupio je Isusu Juda i rekao mu: »Zdravo, učitelju!« i poljubio ga. A Isus mu reče: »Juda, zar poljupcem izdaješ Sina čovječjega?« Juda se prikazivao dobrim i pravednim, da prikrije svoju zloću. Tako su se i židovske starješine prikazivale kao dobri i pravedni. Tim su zavarali narod i prikrivali svoju zloću. Oni su se pretvarali.

*

258. Tko se pretvara?

Pretvara se, tko se izvana prikazuje dobrim i pravednim, da tim zavarava druge i prikrije svoju zloću.

259. Tko laže?

Laže, tko govori ono, što zna, da nije istina.

Nikada nije laž dopuštena, pa ni radi koristi ili u šali. Sv. Pismo kaže: »Mrska su Bogu usta, koja lažu.« A Isus uči: »Davao je lažac i otac laži.«

260. Zašto ne smijemo biti lažljivi?

Lažljivi ne smijemo biti zato, što to Bog zabranjuje, što postajemo slični sotoni i što time širimo nepovjerenje među ljudima.

Ako istinu govorimo i savjesno vršimo dužnost svoga zvanja, ljudi nas cijene. To znači imati dobro ime. Sv. Pismo kaže: »Dobro ime više vrijedi nego zlato.« Zato moramo nastojati da sačuvamo svoje dobro ime čestitim životom.

Jednako tako moramo čuvati dobro ime svog blišnjega. Ono je njegovo veliko dobro i vrijedi više od zemaljskoga bogatstva. Zato treba da o blišnjemu dobro mislimo i dobro govorimo.

O dobro ime blišnjega ogrješuje se klevetom i ogovorom.

261. Tko kleveće?

Kleveće, tko o blišnjem pripovijeda izmišljene pogriješke.

262. Što je dužan učiniti, tko je oklevetao blišnjega?

Tko je oklevetao blišnjega, dužan je opozvati, što je lažno rekao, i naknaditi svaku tim učinjenu štetu.

263. Tko ogovara?

Ogovara, tko bez potrebe otkriva tuđe pogriješke.

Ne ogovara, tko pripovijeda tuđe pogriješke, koje su javno poznate. Ali je ipak bolje, da što manje diramo u tuđe pogriješke, a više nastojimo, da svoje popravimo. Sv. Pismo kaže: »Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava jezika svojega, nego vara srce svoje, njegova je pobožnost isprazna.«

264. Što zapovijeda Bog u osmoj zapovijedi?

U osmoj zapovijedi zapovijeda Bog, da ljubimo istinu i da budemo spremni uvijek istinu govoriti.

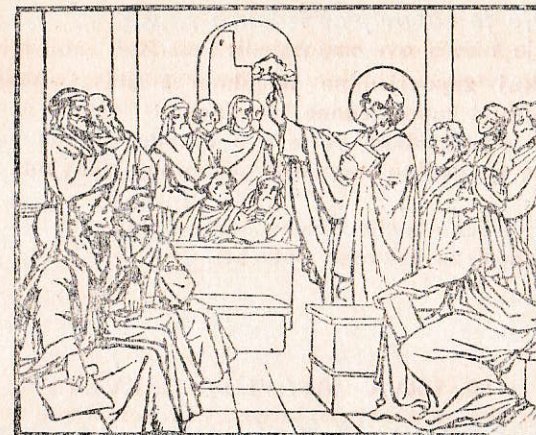
265. Što zabranjuje Bog u osmoj zapovijedi?

U osmoj zapovijedi zabranjuje Bog: pretvarati se, lagati, klevetati, lažno svjedočiti i ogovarati.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Čovjek je slika i prilika Božja. Zato hoće Bog, da govorimo istinu. Istina treba da ti je mila, jer je Bog istinit.

Kako je tebi milo, da ljudi o tebi dobro misle i govore, tako je i drugom milo, ako ti o njemu dobro misliš i govoriš. Imaj na pameti svoje vlastite pogriješke, koje su možda i veće od pogriješaka drugih, pa se za njih postidi, i kaji se pred Bogom, a blišnjega ostavi na miru!

Istinoljubivost traži, da držiš zadano obećanje. Održi svoju danu riječ, makar te to stajalo i većega napora! Bit ćeš sličan Bogu, koji je vjeran u svojim obećanjima.

PET ZAPOVIJEDI CRKVENIH

(IV.)

59. CRKVENE ZAPOVIJEDI

Isus je dao apostolima ne samo vlast da naučavaju Njegovu nauku nego i da izdaju zapovijedi, koje će vjernici održavati. Tako je rekao: »Što god svezete na zemlji, bit će svezano i na nebesima i što god razriješite na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.« Vjernici su dužni izvršivati, što Crkva nalaže u ime Isusovo. Zato je Isus rekao apostolima: »Tko vas sluša, mene sluša. Tko vas prezire, mene prezire.«

Apostoli su se služili ovom vlašću da izdaju zapovijedi i zakone već na prvom saboru u Jeruzalemu g. 50. poslije Krista. Tada su odredili, da kršćani nisu dužni vršiti neke propise Staroga Zavjeta. Napisali su kršćanima pismo, u kome su rekli: »Nađe za dobro Duh Sveti i mi, da ne stavljamo više nikakvih bremena osim ovoga potrebnoga, da se čuvate od žrtava idolskih i od bludnosti.« Kršćani su se pokoravali zakonima, koje su izdaval apostoli i njihovi nasljednici. S vremenom su vrhovni poglavari Katoličke Crkve izdali više zakona ili zapovijedi. Tima zapovijedima htjeli su točnije propisati, kako treba vršiti Božje zapovijedi.

*

266. Od koga je Crkva dobila vlast izdavati zapovijedi?

Crkva je dobila vlast izdavati zapovijedi od Isusa Krista, da možemo bolje izvršivati Božje zapovijedi.

267. Koje je zapovijedi izdala Crkva?

Crkva je izdala ove zapovijedi:

1. Svetkuj zapovijedane blagdane i slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i zapovijedane blagdane.
2. Posti zapovijedane poste i u određene dane ne mrsi.
3. Svake se godine najmanje jedamput ispovjedi i o Uskrsu pričesti.
4. Drži se ženidbenih zakona svete Crkve.
5. Doprinosi za crkvene potrebe.

(IV.)

60. PRVA ZAPOVIJED CRKVENA

»SVETKUJ ZAPOVIJEDANE BLAGDANE I SLUŠAJ POBOŽNO SVETU MISU U NEDJELJE I ZAPOVIJEDANE BLAGDANE«

Apostoli i prvi kršćani rado su se sjećali znamenitih zgoda iz Isusova života. Na godišnjicu tih događaja skupljali su se na određenim mjestima i slavili su uspomenu toga dana sv. Misom, primanjem svete pričesti, molitvom i pjesmom. Poslije su se sjećali i znamenitih događaja iz života Bl. Djevice Marije i sv. mučenika. Tako su s vremenom nastajale različne svetkovine, koje se još i danas slave. Niz blagdana, kojima se sjećamo glavnih događaja našeg otkupljenja, zovemo crkvena godina. Počinje s prvom nedjeljom Adventa.

Apostoli su odredili, da dan Gospodnji u Novom Zavjetu bude nedjelja. U nedjelju je Isus uskrsnuo od mrtvih, Duh Sveti sašao nad apostole. Sv. Pismo pripovijeda, da su apostoli s prvim kršćanima u nedjelju služili sv. misu, kod koje su se prvi kršćani pričestivali. Kasnije je Crkva izdala zapovijed, da svaki kršćanin, koji je došao k razumu, pobožno prisustvuje sv. misi u nedjelju i zapovijedane blagdane. Ta je obaveza teška.

Crkvena godina ima dva velika kruga ili dobe: božićno i uskrsno doba. U središtu božićnog doba je blagdan Božića. U središtu uskrsnog doba je blagdan Uskrsa. Jedno i drugo doba ima pripravu za glavni blagdan. Priprava za Božić zove se Advent. Priprava za Uskrs zove se Korizma. Osim glavnoga blagdana svaka doba ima i nastavak svetkovanja glavnoga blagdana. Tako u božićno doba svetkujemo još i blagdan Bogojavljenja (6. siječnja). U uskrsno doba svetkujemo dolazak Duha Svetoga (Duhovi). U toku cijele godine slavimo nedjelje kao dane Gospodnje.

268. Koji su zapovijedani blagdani Gospodnji?

Zapovijedani blagdani jesu: Božić, Obrezanje Gospodinovo ili Nova Godina, Bogojavljenje ili Sveta Tri Kralja, Uskrs, Spasovo, Duhovi i Tijelovo.

269. Koji su zapovijedani blagdani Marijini?

Zapovijedani blagdani Marijini jesu: Bezgrješno Začće Bl. Djevice Marije i Velika Gospa.

270. Koji su zapovijedani blagdani Svetih?

Zapovijedani blagdani Svetih jesu: Sv. Josip, Sv. Petar i Pavao i Svi sveti.

271. Što zapovijeda Crkva u prvoj zapovijedi?

Prva zapovijed crkvena zapovijeda, da svaki kršćanin, koji je navršio 7 godina, pobožno prisustvuje sv. misi te ne radi težačke poslove u nedjelju i ostale zapovijedane blagdane.

Pobožno prisustvuje sv. misi, tko je poučen o sv. misi i prati molitvom ili pjesmom dijelove sv. mise.

272. Tko se ogrješuje o prvu crkvenu zapovijed?

O prvu crkvenu zapovijed se ogrješuje, tko bez dovoljna razloga zanemaruje sv. misu u nedjelje i zapovijedane blagdane.

Dovoljan razlog je bolest, dvorenje bolesnika, službene dužnosti ili velika udaljenost od crkve. Jednako griješi protiv prve crkvene zapovijedi, tko je pod sv. misom rastresen, te se ne moli. Isus je rekao: »Tko je od Boga, sluša riječ Božju.«

273. Što još treba nastojati u nedjelju i zapovijedane blagdane?

U te dane treba nastojati slušati propovijed i kršćanski nauk te primati sv. sakramente.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Iskreno svetkuj zapovijedane blagdane. Na taj ćeš način proživljavati svake godine čitav život Isusov, a to će biti za tebe blagoslovno. Blagdani su naredeni na slavu Božju, zato treba da se na te dane osobito čuvamo grijeha. Na zapovijedani blagdan neka miruju tvoji svagdanji poslovi! Otrgni se od njih, služi više Bogu i radi oko spasa svoje duše.

Sv. misa u nedjelje i blagdane je zajedničko štovanje Boga svih vjernika čitave župe. Bog to traži kao jednu od najvažnijih naših dužnosti. Zato ti neka sv. misa u te dane bude najvažnija briga. U sv. misi se sam Isus ponovno nekrvno žrtvuje za tvoj spas, i moli nebeskog Oca za sve tvoje potrebe. Zato se vladaj pobožno kod sv. mise. Moli iz molitvenika zajedno sa svim vjernicima ono, što svećenik moli kod oltara. Često se pričestuj pod sv. misom u nedjelju i zapovijedane blagdane. Neka bude daleko od tebe, da razgovaranjem smetaš pod sv. misom u pobožnosti ostale vjernike. Zapamti: kakva je tvoja nedjelja, takva i smrt!

(IV.) 61. DRUGA ZAPOVIJED CRKVENA
»POSTI ZAPOVIJEDANE DANE I U ODREĐENE DANE NE MRSI«

Kad je Isus navršio trideset godina, ode u pustinju i ondje je postio četrdeset dana i četrdeset noći. Potom je svladao sotonu, koji ga je triput napastovao, i otjerao ga je riječima: »Odlazi sotonu, jer je pisano: »Ne živi čovjek samo o kruhu, nego od svake riječi, koja izlazi iz usta Božjih.«

Znajući to, apostoli i prvi kršćani rado su postili, napose kad su htjeli osobito Boga počastiti ili izmoliti od Boga koju važniju milost. Osim toga su postili na neke određene dane u godini. S vremenom je Crkva naredila stalne dane, na koje su vjernici imali postiti. Treća zapovijed crkvena razlikuje nemrs i post.

O NEMRSU

274. Što naređuje Crkva za dane nemrsa?

Za dane nemrsa naređuje Crkva, da se uzdržavamo od mesa i juhe od mesa.

Crkva nam dopušta na dane nemrsa jesti jaja, mlijeko i mliječne proizvode, kao i sve vrste začina pa i od životinjske masti. Smijemo na te dane jesti ribe, žabe, puževe, kornjače i druge hladnokrvne životinje.

Nemrsni dani jesu: svaki petak; zatim svi zapovijedani posti izuzevši ponedjeljak, utorak, srijedu (osim čiste srijede ili pepelnice) i četvrtak u korizmi. To su ti određeni dani. U petak ne jedemo mesa na spomen muke i smrti Isusa Krista.

275. Komu je zabranjeno mrsiti u određene dane?

U određene dane zabranjeno je mrsiti onomu, koji je navršio sedmu godinu, ako ga ne ispričava valjan razlog, na pr. bolest, siromaštvo, naporan rad, putovanje, prehrana u menzama ili domovima.

O POSTU

276. Što naređuje Crkva za dane posta?

Za dane posta naređuje Crkva, da ne jedemo više nego jedanput na dan do sitosti, a u druga dva obroka da malo založimo.

Zapovijedani posti jesu: svi dani u korizmi izuzevši nedjelje, t.j. od čiste srijede ili pepelnice do Uskrsa, zatim kvaterna srijeda, petak i subota; napokon dani uoči Božića i Duhova, Svih Svetih i Bez. Začeca.

U korizmeni ponedjeljak, utorak, srijedu (izuzevši čistu srijedu) i četvrtak jesu zapovijedani posti, ali se kod obroka smije jesti meso.

Kvaterni dani posta jesu: četiri puta u godini srijedom, petkom i subotom. Proljetni: iza prve korizmene nedjelje; ljetni: prvu sedmicu iza Duhova; jesenski: poslije treće nedjelje u rujnu i zimski: iza svetkovine sv. Lucije (13. prosinca).

277. Tko je dužan postiti zapovijedane poste?

Zapovijedane poste dužan je postiti, tko je navršio dvadeset i prvu godinu, pa sve do svoje započete šezdesete godine, ako ga ne ispričava valjan razlog, na pr. bolest, siromaštvo, naporan rad itd.

Crkva nam propisuje post i nemrs, da činimo pokoru za grijeh i lakše obuzdavamo zle sklonosti; da se uspješnije Bogu molimo i sigurnije spasimo.

PRIMIJENA NA ŽIVOT: Vjerno obdržavaj zapovijedi svete Crkve. To vrijedi i za post. Post je naređen radi spasa tvoje duše. Teško griješi, tko bez opravdana razloga prestupa zapovijed o postu i nemrsu.

Treba da držiš post i nemrs onako, kako to želi i propisuje Crkva, t.j. kao pokoru za grijeh; iz ljubavi prema Bogu; iz poslušnosti prema Crkvi i radi spasa svoje duše.

Poradi prehrambenih poteškoća Sv. Otac Papa ublažio je zakon o postu i nemrsu tako, da su u zagrebačkoj nadbiskupiji ostali ovi dani posta i nemrsa: Pepelnica, Sveti Petak, Sveta Subota do podneva, dan prije Bezgriješnog začeca i Badnjak. Zakon samog nemrsa obvezuje na sve petke u godini.

»SVAKE SE GODINE NAJMANJE JEDAMPUT ISPOVJEDI I O USKRSU PRIČESTI«

Sv. Ispovijed i Sv. Pričest Isus je ustanovio kao sredstva potrebna za spas duše. Bez njih ne možemo imati Božjeg života u duši.

Prvi kršćani živjeli su u zajednici s dobrim i zlim ljudima; često su se nalazili i u vrlo velikim nevoljama. Oni su primali često pa i svaki dan Sv. Pričest.

Kad su prestali progoni kršćana, s vremenom je hladnjela revnost mnogih, pa su neki samo rijetko pristupali k stolu Gospodnjemu. Ali bilo je i takvih, koji su posve zanemarili primati sv. sakramente Ispovijedi i Pričesti. Zato je Crkva na saboru u Lateranu u Rimu 1215. godine izdala zapovijed, da se svaki kršćanin katolik imade ispovjediti najmanje jedamput svake godine i o Uskrsu se pričestiti.

*

278. Zašto je Crkva naredila, da se o Uskrsu pričestimo?

Crkva je naredila, da se o Uskrsu pričestimo, jer je u to doba Krist naredio Svetu Pričest, umro za nas i uskrsnuo od mrtvih.

Uskrsna pričest može se primiti već od prve korizmene nedjelje, a i prije, ako to biskup odredi. Zato neka se u tom svatko drži propisa svoga biskupa! Tko se nije pričestio prije Uskrsa, dužan je to učiniti poslije. Rok uskrsne ispovijedi i pričesti traje do nedjelje Presv. Trojstva ili do blagdana Sv. Petra i Pavla. Teško sagriješi, tko bez opravdana razloga zanemari tu veliku dužnost.

279. Što zapovijeda Crkva u četvrtoj zapovijedi?

U četvrtoj zapovijedi zapovijeda Crkva, da se svake godine najmanje jedamput ispovjedimo i o Uskrsu pričestimo.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Isus Krist je zapovjedio, da primamo njegovo tijelo i krv, kad je rekao: „Ja sam kruh živi, koji sam s neba sišao... Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, ne ćete imati života u sebi. Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrisiti na sudnji dan“. Isus nam, dakle, najstrožije zapovijeda, da ga primamo u Sv. Pričesti. Tu Kristovu zapovijed ističe Crkva katolička, kad i ona zapovijeda, da najmanje jedamput i to o Uskrsu pristupimo k Sv. Pričesti. To je najmanje što Crkva traži. Da održiš milost posvećujuću, potrebno ti je često primati anđeosku hranu, sv. Pričest.

»DRŽI SE ŽENIDBENIH ZAKONA SVETE CRKVE«

Gospodin Bog je ustanovio ženidbu u raj u zemaljskom. Božanski Spasitelj je posvetio ženidbu time što je prisustvovao svadbi u Kani Galilejskoj. On je ženidbu učinio sakramentom. To znači: dao je ženidbenom ugovoru zaručnika i zaručnice, kojim se doživotno uzimlju kao muž i žena, snagu da podjeljuje milost. A sv. Pavao uči, da je ženidba slika veze, koja postoji između Krista i Crkve. Zato Crkva ima dužnost, da postavlja propise, po kojima se podjeljuje sakrament ženidbe. Crkva je uistinu izdala ženidbene zakone. Ovi zakoni određuju, kad je ženidbeni ugovor valjan i dopušten.

Tako je Crkva odredila, da je ženidba valjana, samo ako je sklopljena pred vlastitim župnikom i dva svjedoka. Isto tako je valjana, ako su obadva zaručnika još nevezana ženidbenim ugovorom. Jednako, ako nisu najuži rođaci ili srodnici.

Posebno je odredila, da se ženidba, po mogućnosti, sklapa pod sv. misom. Tada se daje i svečani blagoslov mladenaca. A kako se ženidba obično slavi svatovskim slavljem, Crkva je odredila, da se svečani blagoslov mladenaca ne podjeljuje u vrijeme, koje ona drži pokorničkim. To je Advenat i Korizma.

*

280. Zašto se moramo držati ženidbenih zakona svete Crkve?

Ženidbenih zakona svete Crkve moramo se držati zato, jer je ženidba sakrament, kojim upravlja Katolička Crkva.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Sakrament ženidbe je osobito važan sakrament za sreću ljudi na zemlji. On je često izvor sreće ili nesreće i u vječnosti. Zato je potrebno pridržavati se ženidbenih zakona. O tome ovisi, da li će Isus blagosloviti čitav život ženidbenih drugova, na zemlji. Stoga dobri katolici vjerno vrše ženidbene zakone svoje Crkve. Oni znaju, da je samo tada njihova ženidba prava slika veze Krista i Crkve, ako je sklopljena po zakonima svete Crkve.

U Starom Zavjetu Gospodin Bog je odredio, da Izraelci plaćaju deseti dio svojih prihoda za uzdržavanje hrama i svećenika. I sam Gospodin Isus je plaćao hramski porez.

U Novom Zavjetu sv. Pavao uči: »Ne znate, da oni, koji čine svetu službu i koji žrtveniku služe, sa žrtvenikom dijele. Tako je i Gospodin zapovjedio, da oni, koji evanđelje propovijedaju, od evanđelja žive.« Zato je sv. Pavao sam sabirao darove za jeruzalemsku crkvu.

U prijašnja vremena bogatiji su darivali Crkvi zemlju. Od prihoda te zemlje uzdržavale su se biskupije, sjemeništa i župe. Kad danas Crkva više nema te zemlje, dužnost uzdržavanja župa, sjemeništa i biskupija opet je prešla na sve vjernike.

*

281. Zašto treba doprinositi za crkvene potrebe?

Za crkvene potrebe treba doprinositi zato, jer je Gospodin zapovjedio da oni koji propovijedaju evanđelje, od evanđelja i žive.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Doprinositi za crkvene potrebe nije dobrovoljna milostinja, nego dužnost pravih vjernika. Obitelj, općina i država ne mogu postojati bez novčanih sredstava. I Crkva treba novčana sredstva za uzdržavanje sjemeništa, biskupija i župa. Svi katolici sačinjavaju jednu veliku obitelj. Zato imaju i svi dužnost, da pomažu Crkvi svojim doprinosima, kako bi mogla vršiti sve što je Isus naredio. Što Bogu damo, Bog će nam i obilato vratiti.

(III.) 65. BOG KAŽNJAVA ONE, KOJI PRESTUPAJU BOŽJE I CRKVENE ZAPOVIJEDI — VRSTE GRIJEHA.

1. Bog je rekao Adamu u raju: »S drveta znanja dobra i zla nemoj jesti, jer u koji dan budeš s njega jeo, umrijet ćeš!« Praroditelji su ipak jeli s toga drveta, premda su dobro znali, da im je to Bog zabranio. Oni su, dakle, svojevolumno i hotimice prestupili Božju zapovijed i tako sagriješili.

2. Sagriješiti se može mišlju. Tako je sagriješio Herod, kad je razmišljao, kako bi ubio betlehemske djetesce; farizeji, kad su mislili, kako će uhvatiti Isusa u riječi, da ga mogu poslije tužiti itd.

Sagriješiti se može govorom. Tako je sagriješio onaj Izraelac, koji je psovao ime Božje: svjedoci, koji su lažno svjedočili na Isusa itd.

Sagriješiti se može činom. Tako su sagriješili Izraelci, koji su se klanjali zlatnom teletu; kršćani kasnijih vjekova, koji su zanemarivali sv. misu, uskršnu ispovijed i Pričest itd.

*

282. Što učini, tko hotimice prestupi Božju ili Crkvenu zapovijed?

Tko hotimice prestupi Božju ili crkvenu zapovijed, učini grijeh.

283. Kako može čovjek sagriješiti?

Čovjek može sagriješiti, ako zlo misli, govori, čini; ili ako ne izvrši ono, što mu je dužnost.

284. Jesu li svi grijesi jednaki?

Svi grijesi nisu jednaki: ima velikih i malih grijeha.

285. Kako se zovu veliki grijesi, a kako mali?

Veliki grijesi zovu se teški ili smrtni, a mali se zovu laki grijesi.

286. Zašto se veliki grijesi zovu teški ili smrtni?

Veliki grijesi zovu se teški ili smrtni, jer njima teško vrijeđamo Boga, gubimo milost posvećujuću, djetinjstvo Božje i pravo na nebo, a pribavljamo sebi vječnu smrt u paklu.

287. Zašto se mali grijesi zovu laki?

Mali grijesi zovu se laki, jer se lakše opraštaju, pa i izvan sakramenta pokore.

288. Tko učini smrtni grijeh?

Smrtni grijeh učini, tko svojevolumno prestupi Božju ili crkvenu zapovijed u velikoj stvari.

289. Tko učini laki grijeh?

Laki grijeh učini, tko svojevolumno prestupi Božju ili crkvenu zapovijed u maloj stvari; ili je prestupi u velikoj stvari, ali ne posve svojevolumno.

290. Zašto se treba čuvati svakoga grijeha?

Svakoga grijeha treba se čuvati, jer svakim grijehom vrijeđamo Boga, a sebi pribavljamo kazne na ovom i na drugom svijetu.

291. Kakve kazne zaslužujemo smrtnim grijehom?

Smrtnim grijehom zaslužujemo vječnu muku u paklu, a često mnoge teške kazne na ovom svijetu.

292. Kakve kazne zaslužujemo lakim grijehom?

Lakim grijehom zaslužujemo vremenske kazne na ovom svijetu i na drugom u čistilištu.

Laki grijeh dovodi do teškoga grijeha i oduzima mnoge milosti.

PRIMJENA NA ŽIVOT: Smrtni grijeh je najveće zlo. On je teška uvreda Boga, Stvoritelja, Gospodara našega života i najboljeg Oca. On je najveća nezahvalnost Isusu Kristu, našem Spasitelju. On je gruba okrutnost prema Duhu Svetom, koga tjera iz naše duše. On uzima čast kršćanskom imenu i šteti ugledu Crkve. Da se lakše čuvaš grijeha, drži se ovih pravila:

Ne pouzdavaj se odviše u sebe, već u pomoć Božju! „Pomoć je naša u imenu Gospodina, koji stvori nebo i zemlju.“ Kloni se osoba, mjesta, društva, igara i zabava, koje bi te mogle navesti na grijeh! Odrati pogled od svega, što te navodi na grijeh! Često moli, osobito u napasti! Promisli, da Bog sve vidi! Znaj, da ćeš umrijeti i doći na sud Božji! Osobito je opasno, ako ti grijeh postane navika, druga narav. Pogotovo, ako grijeh tako ojača u tebi, da postane strast, kojoj se jedva možeš oteti. Protiv zle navike i strasti moraš se boriti odricanjem i svladavanjem svojih slabih vlastitosti. Isus je rekao: „Tko hoće slijediti mene, neka se odreče samoga sebe.“

Z A V R Š E T A K

(IV.) 66. »MARIJA JE ODABRALA NAJBOLJI DIO«

Kad je Isus jednom došao u Betaniju, primile su ga u svoju kuću sestre Marta i Marija. Dok se Marta brinula, kako će što ljepše podvoriti Gospodina, Marija je pobožno slušala Isusove riječi. I pristupi Marta k Isusu i reče: »Gospodine, zar ne mariš, što me sestra ostavi samu da služim? Reci joj, dakle, da mi pomogne.« I odgovori joj Gospodin: »Marta, Marta, brineš se i uznemiruješ se za mnogo. A samo je jedno potrebno. Marija je odabrala najbolji dio, koji se ne će oduzeti od nje.«

*

Bog je objavio istine, koje nas poučavaju o Bogu i njegovoj savršenosti. Otkrio nam je svoju ljubav prema ljudima, kad je poslao svoga jedinorođenoga Sina, da nas mukom i smrću otkupi od grijeha. Dao nam je sredstva, po kojima možemo postići spas duše, tj. sv. sakramente.

Bog traži od nas, da živom vjerom prihvatimo svu njegovu nauku, da se služimo svetim sakramentima i da držimo njegove zapovijedi.

*

I mi treba da odaberemo »najbolji dio«, t.j. da slušamo nauku Isusovu i činimo sve, što od nas traži Bog i njegova sveta Crkva.

293. Što je potrebno, da zaslužimo život vječni?

Da zaslužimo život vječni, potrebno je da živom vjerom sve prihvaćamo, što je Bog učinio za naš spas, i da vršimo sve, što Bog od nas traži za naše spasenje.

Budemo li to činili, postići ćemo svoju konačnu svrhu, radi koje smo na svijetu. I nije dosta, da to činimo samo po koji puta. Potrebno je stalno, svakog dana, živjeti u milosti posvećujućoj. Potrebno je svakog dana obavljati dobra djela. To nam mora postati druga narav. Tada kršćanin živi krep osno.

Sv. Pismo kaže: »Vjera bez dobrih djela je mrtva.«

294. Koja dobra djela su potrebna za spas duše?

Za spas duše potrebna su dobra djela, koja činimo u milosti posvećujućoj.

Takva dobra djela zovu se zaslužna djela, jer njima zaslužujemo nebo. Dobra djela, koja činimo bez milosti posvećujuće, koriste nam, da se možemo obratiti k Bogu. Najveći dio dobrih djela sačinjavaju naše službene dužnosti.

Sv. Pismo osobito pak preporučuje molitvu, post i milostinju.

295. Na što osobito gleda Bog u našim dobrim djelima?

Bog osobito gleda u našim dobrim djelima na našu dobru nakanu, t.j. da Boga slavimo.

Dobru nakanu potrebno je probuditi ujutro i prije važnog posla. Lagano to možemo učiniti ovako: »Sve na veću slavu Božju.«

PRIMJENA NA ŽIVOT: Svaki dan života, što ti ga Bog daje, dragocjen je dar Božji. Nastoj da ga dobro upotrijebiš za spas duše. Posvećuj ga jutarnjom molitvom i dobrom nakanom. Svoje dužnosti vrši savjesno i poklanjaj sve napore Bogu na čast. Ako ti se dogodi nesreća, da preko dana sagriješi, nastoj se što prije pokajati iz ljubavi prema Bogu. Čuvaj milost posvećujuću u svojoj duši i često primaj svete sakramente. Pobožno prisustvuj sv. Misi ne samo u nedjelje i zapovijedne blagdane nego kad god ti se za to pruži prilika. Svoj dan završi ispitom savjesti i dobrim pokajanjem. Tako ćeš postati vjeran učenik Isusa Krista. A Isus će ti dati nagradu, krunu života – samoga sebe!

SADRŽAJ

ŠTO JE BOG UČINIO ZA NAŠ SPAS

str.

Bog Otac Stvoritelj

1. Bog je stvorio nebo i zemlju — — — — —	3
2. Bog je stvorio anđele. — O anđelima — — — — —	5
3. Bog je stvorio prve ljude. — Sreća prvih ljudi prije grijeha	6
4. Grijeh prvih ljudi. — Bog kazni grijeh i obećanje Spasitelja	8
5. Kain ubija brata Abela. — Glavni grijeh — — — — —	10
6. Bog kažnjava ljude potopom. — Božja svojstva — — — — —	12
7. Abrahamova žrtva. — Svojstva vjere — — — — —	14
8. Josip i njegova Braća. — Providnost Božja — — — — —	16
9. Bog daje deset zapovijedi. — Stari Zavjet — — — — —	18
10. Izraelci se klanjaju zlatnom teletu. — Prestupak zapovijedi	20

Bog Sin Spasitelj

11. Ljudi su čekali Spasitelja — — — — —	22
12. Anđeo naviješta Isusovo Rođenje. — Utjelovljenje Sina Božjega	23
13. Rođenje Isusovo. — Pastiri u Betlehemu. — Božić — — — — —	25
14. Mudraci u Betlehemu. — Bogojavljenje — — — — —	27
15. Marija i Josip prikazuju Isusa u hramu — Svijećnica — — — — —	28
16. Bijeg svete Obitelji u Egipat. — Djetinjstvo Isusovo — — — — —	30
17. Dvanaestogodišnji Isus ide u Hram. — Polazak Službe Božje	31
18. Krštenje Isusovo. — Presveto Trojstvo — — — — —	33
19. Isus čini čudo na svadbi. — Sakramenat ženidbe — — — — —	35
20. Isus utiша oluju na moru. — Isusova čudesa — — — — —	37
21. Isus nahrani pet tisuća ljudi. — Bog je naš najbolji otac — — — — —	38
22. Isus blagoslivlje djecu. — Isusov blagoslov — — — — —	40
23. Isus se pobrinuo za bolesnike. — Sakramenat bolesničkog pomazanja — — — — —	41
24. Otac oprašta izgubljenom sinu. — Sveta ispovijed — — — — —	43
25. Posljednja večera Isusova. — Sv. Pričest ili Presveti oltarski sakramenat — — — — —	48

26. Apostoli primaju svetu pričest. — Priprava za svetu pričest	50
27. Isus moli u smrtnoj muci. — O molitvi — — — — —	52
28. Petar se kajao. — Juda očajao — Bog je milosrdan — — —	54
29. Pilat osuđuje Isusa na smrt. — Isus nas uči trpjeti — — —	56
30. Isus umire na križu. — Sveta Misa — — — — —	58
31. Obredi sv. Mise — — — — —	61
32. Isus je uskrsnuo od mrtvih. — Uskrs — — — — —	64
33. Isus se javlja apostolima na dan uskrsnuća. — Sakramenat sv. ispovijedi — — — — —	66
34. Isus osniva svoju crkvu. — O Crkvi katoličkoj — — — —	67
35. Isus šalje apostole svima narodima. — Zadaća Crkve — — —	69
36. Isus daje svojoj crkvi biskupe i svećenike. — Sakramenat Svećeničkog reda — — — — —	71
37. Isus uzašao na nebo. — Spasovo — — — — —	72

Bog Duh Sveti Posvetitelj

38. Isus šalje svojoj crkvi Duha svetoga. — Duhovi — — — —	74
39. Đakon Filip krsti kraljeva dvoranina. — Sakramenat krštenja	76
40. Apostoli podjeljuju Sv. Potvrdu. — Sakramenat potvrde ili Krizme — — — — —	78
41. Savao se obrati i pokrsti. — O milosti djelujućoj i posvećujućoj	80
42. Apostoli dovršuju Isusovo djelo — — — — —	82
43. Život prvih kršćana. — Općinstvo svetih — — — — —	84
44. Priča o bogatašu i prosjaku Lazaru. — Smrt. — Posebni sud	87
45. Svršetak svijeta. — Općeniti sud — — — — —	89

ŠTO TREBA DA ČINIMO ZA SVOJ SPAS

46. Drži zapovijedi — — — — —	91
47. Glavna zapovijed. — Ljubav prema Bogu — — — — —	92
48. Milosrdni samaritanac. — Ljubav prema bližnjemu — — —	93

Deset zapovijedi Božjih

49. Prva zapovijed Božja — — — — —	95
50. Štovanje Anđela i Svetih — — — — —	98
51. Druga zapovijed Božja — — — — —	100
52. Psovka i kletva — — — — —	102
53. Treća zapovijed Božja — — — — —	103
54. Četvrta zapovijed Božja — — — — —	105
55. Peta zapovijed Božja — — — — —	108
56. Šesta i deveta zapovijed Božja — — — — —	110
57. Sedma i deseta zapovijed Božja — — — — —	112
58. Osma zapovijed Božja — — — — —	115

Pet zapovijedi Crkvenih

59. Crkvene zapovijedi — — — — —	117
60. Prva zapovijed Crkvena — — — — —	118
61. Druga zapovijed Crkvena — — — — —	120
62. Treća zapovijed Crkvena — — — — —	122
63. Četvrta zapovijed Crkvena — — — — —	123
64. Peta zapovijed Crkvena — — — — —	124
65. Bog kažnjava one, koji prestupaju Božje i Crkvene zapovijedi — Vrste grijeha — — — — —	124

Završetak

66. »Marija je odabrala najbolji dio« — — — — —	126
---	-----

